

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

27-06-2001

27-06-2001

14:15 uur

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Regeling van de werkzaamheden	1
ONTWERP VAN BIJZONDERE WET	1
Ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen (overgezonden door de Senaat) (1280/1 tot 3)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	1
<i>Spreker: Yves Leterme</i> , voorzitter van de CVP-fractie	
Regeling van de werkzaamheden	1
<i>Sprekers: Yves Leterme</i> , voorzitter van de CVP-fractie, Gerolf Annemans , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Johan Vande Lanotte , vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, Paul Tant , Hugo Coveliers , voorzitter van de VLD-fractie	
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	4
<i>Sprekers: Gerolf Annemans</i> , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Servais Verherstraeten , Raymond Langendries , Yves Leterme , voorzitter van de CVP-fractie, Daniel Bacquelaine , voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie, André Smets , Jef Tavernier , voorzitter van de AGALEV-ECOLO-fractie, Johan Vande Lanotte , vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, Bart Laeremans , Danny Pieters , Francis Van den Eynde , Geert Bourgeois , Simonne Creyf , Robert Denis , Guido Tastenhoye , Charles Janssens , Hugo Coveliers , voorzitter van de VLD-fractie, Koen Bultinck , Gérard Gobert	
BIJLAGE	47
INTERNE BESLUITEN	47
INTERPELLATIEVERZOEK	47
INGEKOMEN	47
VOORSTELLEN	47
TOELATING TOT DRUKKEN	47
MEDEDELINGEN	47
REGERING	47
BELGISCH ACTIEPLAN	48
MOTIE	48

SOMMAIRE

Excusés	1
Ordre des travaux	1
PROJET DE LOI SPÉCIALE	1
Projet de loi spéciale portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés (transmis par le Sénat) (1280/1 à 3)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	1
<i>Orateur: Yves Leterme</i> , président du groupe CVP	
Ordre des travaux	1
<i>Orateurs: Yves Leterme</i> , président du groupe CVP, Gerolf Annemans , président du groupe VLAAMS BLOK, Johan Vande Lanotte , vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, Paul Tant , Hugo Coveliers , président du groupe VLD	
<i>Reprise de la discussion générale</i>	4
<i>Orateurs: Gerolf Annemans</i> , président du groupe VLAAMS BLOK, Servais Verherstraeten , Raymond Langendries , Yves Leterme , président du groupe CVP, Daniel Bacquelaine , président du groupe PRL FDF MCC, André Smets , Jef Tavernier , président du groupe AGALEV-ECOLO, Johan Vande Lanotte , vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, Bart Laeremans , Danny Pieters , Francis Van den Eynde , Geert Bourgeois , Simonne Creyf , Robert Denis , Guido Tastenhoye , Charles Janssens , Hugo Coveliers , président du groupe VLD, Koen Bultinck , Gérard Gobert	
ANNEXE	47
DECISIONS INTERNES	47
DEMANDE D'INTERPELLATION	47
DEMANDE	47
PROPOSITIONS	47
AUTORISATION D'IMPRESSION	47
COMMUNICATIONS	47
GOUVERNEMENT	47
PLAN D'ACTION BELGE	48
MOTION	48

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 27 JUNI 2001

14:15 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 27 JUIN 2001

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.44 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

La séance est ouverte à 14.44 heures par M. Herman De Croo, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Berichten van verhindering**Excusés**

Patrick Moriau, wegens ziekte / pour raison de santé;

Erik Derycke, Raad van Europa / Conseil de l'Europe.

01 Regeling van de werkzaamheden**01 Ordre des travaux**

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van heden, stel ik u voor op de agenda van de plenaire vergadering van donderdagnamiddag, vóór de naamstemmingen, het voorstel van resolutie over de parlementaire controle op het Europees Veiligheids- en Defensiebeleid (nr. 1312/1) in te schrijven. *(Instemming)*

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents de ce jour, je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière de jeudi après-midi, avant les votes nominatifs, la proposition de résolution sur le contrôle

parlementaire de la Politique européenne de sécurité et de défense (n° 1312/1). *(Assentiment)*

Ontwerp van bijzondere wet**Projet de loi spéciale**

02 Ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen (overgezonden door de Senaat) (1280/1 tot 3)

02 Projet de loi spéciale portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés (transmis par le Sénat) (1280/1 à 3)

Hervatting van de algemene bespreking**Reprise de la discussion générale**

De algemene bespreking is hervat.

La discussion générale est reprise.

02.01 **Yves Leterme** (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik vraag met aandrang de werkzaamheden niet aan te vangen in afwezigheid van de regering.

De **voorzitter**: U hebt volkomen gelijk. Ik zal de vergadering schorsen tot 15.00 uur.

De vergadering is geschorst.

La séance est suspendue.

De vergadering wordt geschorst om 14.45 uur.

La séance est suspendue à 14.45 heures.

De vergadering wordt hervat om 15.00 uur.

La séance est reprise à 15.00 heures.

La séance est reprise

De vergadering is hervat.

Regeling van de werkzaamheden **Ordre des travaux**

De **voorzitter**: Collega's, de heer Leterme vraagt het woord in verband met de orde van de werkzaamheden.

02.02 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik wil het inderdaad hebben over wat u noemt de "orde" van de werkzaamheden.

De **voorzitter**: Het is de geijkte term.

02.03 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, het gaat hier inderdaad nog alleen om de geijkte term. Ik heb het woord gevraagd om te wijzen op het greintje zelfrespect dat bij de collega's van onze fractie, maar ook bij de andere collega's zou moeten aanwezig zijn. Wat wij hier meemaken is een echte degradatie van de Kamer.

Mijnheer de voorzitter, u hebt reeds veel toespraken en interviews gehouden over de herwaardering van het Parlement. U hebt al heel veel gedaan aan de coniferen, de kasseien en de verf - hier en daar zijn wat schilderwerken uitgevoerd -, maar wat de herwaardering van het parlementair debat in deze instelling betreft stevenen wij na twee jaar op een regelrecht failliet af.

Wat wij nu meemaken is een schijndebat, een virtueel debat. De mensen voeren het woord in deze bespreking zonder goed te weten of het standpunt dat zij verdedigen binnenkort nog hetzelfde zal zijn. Het is een schijndebat omdat het echte debat, het politieke debat plaatsvindt buiten dit halfroond. Mijnheer de voorzitter, men heeft ooit gesproken van een canapépolitiek. Nu zijn we bezig aan de telefoon- en GSM-politiek. Misschien kan de minister tien seconden luisteren.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, wat stelt u voor inzake de werkzaamheden?

02.04 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, het punt waartoe ik wil komen is het volgende. Wanneer ik nu aan de vice-premier zou vragen wat zijn standpunt is met betrekking tot de garanties voor de Franstaligen in de periferie en de behandeling van klachten in de tweetalige Kamers van de Raad van State, zal hij wellicht niet eens in staat zijn om namens de meerderheid of namens de regering te antwoorden. Wat wij nu meemaken is nog nooit gezien en is een aberratie voor het parlementair debat. Wij stellen voor dat u

de werkzaamheden schorst, dat u probeert om tot een overeenstemming te komen en dat wij terugkomen naar dit halfroond op een ogenblik dat met meer kennis van zaken en vertrekkend van duidelijke standpunten kan worden gedebatteerd.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, ik begrijp u goed en ik betwist niet wat u zegt. Wij hebben vanmorgen echter reeds over de regeling van de werkzaamheden gestemd. De agenda is goedgekeurd. Wij zetten de bespreking voort. Wij gaan deze niet om de vijf minuten schorsen. De heer Annemans heeft ook het woord gevraagd in verband met de regeling van de werkzaamheden.

02.05 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de bemerkingen van de heer Leterme en ik doe een beroep op uw wijsheid. *(De voorzitter lacht.)*

Mijnheer de voorzitter, u lacht er zelf mee?

De **voorzitter**: Neen, maar ik vind het bijzonder vriendelijk van u. Het siert mij en het siert u.

02.06 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, u zou met de regeringsleider of zijn afgevaardigde en eventueel nadien met een aantal fractievoorzitters van deze Kamer rond de tafel kunnen gaan zitten. U zou hen de vraag kunnen voorleggen of het niet nuttiger en beter zou zijn om de werkzaamheden inzake het Lambermont-akkoord te spreiden tot vijf juli en de werkzaamheden in de commissie voor de Herziening van de Grondwet daaraan aan te passen. De hele zaak zou dan een beetje lucht en ruimte krijgen. U zou dan in deze Kamer betere resultaten bereiken dan degene die u zult bereiken indien u de bespreking morgenavond afrondt.

De **voorzitter**: Een Chinees spreekwoord zegt dat de langere weg soms korter is.

02.07 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer de voorzitter, als men iets draagkracht wil geven, zegt men dat het een Chinees spreekwoord is. Twee weken geleden hebben zowel het Vlaams Blok als de CVP in de commissie met enig leedvermaak gezegd dat het voor hen vlug mocht gaan. Zij waren ervan overtuigd dat het Lambermont-akkoord nooit zou worden goedgekeurd. Dat was het enige waarover men toen sprak. Toen mocht het nog heel vlug gaan. Toen bleek dat de regering effectief dit akkoord ging uitvoeren, veranderde hun houding. Met zijn vraag probeert de heer Leterme alsnog te verhinderen dat gebeurt wat moet gebeuren, met name de uitvoering van dit akkoord.

Als men niet veel mogelijkheden meer heeft, zoekt men een laatste redmiddel. Als laatste redmiddel zegt men nu dat men de wet inzake de bevoegdheden van de gewesten en de gemeenschappen alleen maar kan bespreken als de regering haar standpunt hier nu bekendmaakt over andere dingen. Wij hebben het nu echter over de bevoegdheden en daarover zullen wij spreken. Men kan de regering nu dus niet naar haar standpunt vragen over om het even welk onderwerp. Het gaat nu over de bevoegdheidswet. De regering heeft daarover een duidelijk standpunt en op vragen daarover zal ik antwoorden.

02.08 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, de twee onderdelen van het Lambermont-akkoord, de bevoegdheid en de financiering, zijn wel degelijk aan elkaar gekoppeld. De Senaat wacht namelijk met de stemming van het financieringsontwerp totdat de debatten hier rond zijn.

Ik daag de minister uit. Ik heb de minister zonet op de televisie gezien. Kunnen wij van hem in de loop van het debat evenveel vernemen als wat hij aan de camera's en de kranten buiten dit halfroond toevertrouwt? De minister zou moeten antwoorden op vragen over het bevoegdheidsontwerp. Onder meer door de PSC-fractie worden er echter ook elementen aangevoerd die voor een akkoord prelabel zijn. De regering beschikt momenteel nog niet over de vereiste tweederde meerderheid. De minister zou dus ook in staat moeten zijn om op die prelabel elementen te antwoorden.

Mijnheer de minister, ik daag u hier en nu uit om namens de regering het standpunt van de regering mee te delen in verband met de prelabel elementen die door de heer Viseur naar voren zijn geschoven. U moet dat niet aan de media vertellen, maar in de eerste plaats hier. Pas dan kan iedereen zijn positie bepalen en zijn verantwoordelijkheden opnemen, zowel de Franstaligen als de Nederlandstaligen. Als u die uitdaging niet aanneemt, dan vind ik dat dit debat geen parlementair debat waardig is.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, ik weet niet wat er tegenover de media verklaard is.

Mijnheer de minister, ik geef u een vriendschappelijke raad. Als u iets te zeggen hebt, zeg het dan hier.

02.09 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer de voorzitter, hetgeen ik vanmiddag in de

commissie heb gezegd, heb ik ook voor de camera's verklaard.

02.10 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik zou graag reageren.

De **voorzitter**: Laten wij deze bespreking over de werkzaamheden afronden. Ik weet dat deze bespreking boeiend en spannend is. Ik laat deze bespreking toe omdat ik weet dat het om een belangrijk politiek probleem gaat. Wij kunnen er echter niet bij blijven stilstaan.

02.11 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, het gaat eigenlijk om dit Parlement, en dat houdt meer in dan de coniferen, de beschilderingen en de kasseien. Het gaat hier om de essentie van de parlementaire democratie.

Mijnheer de minister, via het radionieuws verklaarde u daarnet onder meer dat men vanavond verdere besprekingen zou voeren en zou afwachten of men tot een akkoord zou komen.

02.12 Paul Tant (CVP): Ondertussen voeren wij hier het debat.

02.13 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, alles wat via de pers werd verklaard, is niet zo belangrijk. Dat behoort tot het spel dat de PSC nodig heeft om de spanning zo gezegd op te drijven.

De minister zit helemaal fout: hij verwacht twee zaken. Ik steek niet onder stoelen of banken dat wij wilden nagaan of de regering aan een tweederde meerderheid zou geraken toen de Volksunie niet meer voltallig was maar toen nog niet bekend was dat de PSC een bocht zou maken. De minister erkende zonet dat wij in de commissie voor de Herziening van de Grondwet zitten omdat de PSC dat eist. Hij erkent dat er een koppeling en een politieke reden is voor de snelheid waarmee hij wil werken. Dat heeft hij niet alleen voor de camera's verklaard.

(Protest van de heren Paul Tant en Johan Vande Lanotte)

De **voorzitter**: Laat de heer Annemans uitspreken. Ieder spreekt op zijn beurt. Dat is een goede manier van werken.

02.14 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, zelfs in het Parlement bevestigde de minister dat wij met dit onderwerp snel voort moeten werken op verzoek van de PSC

en vooraleer de stemming over het Lambermont-akkoord plaatsvindt. Dat spreekt voor het Parlement. Tegen het parlement spreekt echter dat men zo snel wil werken dat de heer Giet de commissie voor de Herziening van de Grondwet morgen samenroept, donderdag 28 juni 2001 om 9.30 uur. Volgens een jarenlange traditie vergaderen op donderdagvoormiddag de fracties en worden er geen commissies bijeengeroepen.

Op donderdag vergaderen de fracties en worden er geen commissievergaderingen georganiseerd. Dat is een traditie die al bestaat zo lang ik hier in het Parlement zit. Zonder dat u geconsulteerd werd of misschien nadat u geconsulteerd werd, roept men de commissie voor de Herziening van de Grondwet bijeen. Als u blijft persen, dan zal het hier fout lopen. Ik herhaal dan ook mijn voorstel van daarnet. Probeer uw regeringsleider te vinden en tracht ervoor te zorgen dat hij in correspondentie komt met zijn afgevaardigde hier in de Kamer. Probeer ervoor te zorgen een week tijd te winnen zodat niet alleen uw meerderheid maar ook de oppositie op een ernstige manier het Parlement kan laten werken. Anders zal het fout aflopen. U kunt niet zeggen dat ik u niet gewaarschuwd heb.

De **voorzitter**: Ores habet.

02.15 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, dit is een persoonlijk voorstel aan u. Er zijn immers telefoons en GSM's. Wij kunnen hem niet vinden maar misschien kunt u dat wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, mag ik u vragen het woord te nemen voor uw uiteenzetting die voorzien was voor het begin van vanmiddag? Of wilt u zich van de sprekerslijst laten schrappen?

02.16 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, mogen we dan als minimum minimorum vragen dat er een echt debat zou plaatsvinden? Als er argumenten worden aangevoerd door een spreker die een vraag uitlokken aan de regering die het initiatief heeft genomen om het ontwerp in te dienen, zult u dan effectief het woord geven aan de regering zodat ze op de vragen kan antwoorden?

02.17 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer de voorzitter, tegenover de heer Annemans wil ik opmerken dat hierover is gestemd in de commissie.

Wat de heer Leterme betreft, als hier een vraag

wordt gesteld, dan zullen wij de antwoorden geven die wij nodig achten. De heer Leterme probeert ons de hele tijd dingen te laten zeggen die hij graag hoort. Hij heeft het recht te zeggen wat hij wil en de regering heeft het recht de antwoorden te geven die zij nuttig acht. Zo hoort het. Wij zullen voortdoen zoals wij het gedaan hebben.

02.18 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de meerderheid heeft een bespreking geforceerd en dat is geen goede zaak voor het Parlement. U zult dat moeten ondervinden. Ik heb de heer Vande Lanotte niet gevraagd om nu te zeggen dat we de bespreking gaan uitstellen, ik heb u een idee meegegeven. A bon entendeur un mot suffit. U zult daarmee doen wat u meent te moeten doen.

02.19 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mag ik suggereren dat wij de dagorde van de vergadering zouden afhandelen en niet ingaan op de chantagepogingen die hier worden gepleegd.

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, als iemand een beroep doet op het Reglement, dan geef ik hem het woord.

02.20 Paul Tant (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik verneem dat men op donderdagvoormiddag een commissie wil bijeenroepen. Dat kan niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, u kent het Reglement even goed als ik. Het Reglement bepaalt dat er op donderdagnamiddag geen commissies mogen worden georganiseerd.

Hervatting van de algemene bespreking Reprise de la discussion générale

02.21 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik meen dat het Guido Gezelle was die in zijn lied over de Vlaamse leeuwenvlaggen die wapperen en de leeuwen die dansen de tekst begon met "het Vlaamse heir staat immer pal daar 't winnen of daar 't sterven zal". Mijnheer De Crem, dat is inderdaad lang geleden maar hier zal het op een of andere manier pal moeten staan ook al zal het sterven. Dat het Vlaamse heir hier vandaag en morgen en misschien nog nadien zal sterven, is duidelijk. Dat is vooral duidelijk geworden na de bespreking van zo-even waarvan de voorzitter met zoveel woorden zei dat het geoorloofd is dat zij morgen, op donderdagvoormiddag, zal worden voortgezet. Hierdoor breekt men met een traditie die naar ik meen even oud is als dit Parlement.

Men walst over alles heen. Het moet en het zal sterven, het Vlaamse heir, maar het zal pal staan.

Het Vlaams Blok heeft niet alleen het genoegen, maar ook de plicht om – ik denk dat alle Vlaamse oppositieleden die niet aan de paars-groene meerderheid zijn verbonden deze plicht hebben – het been stijf te houden bij de laatste behandeling van de Lambermont-akkoorden in dit Parlement. Een plicht, omdat wij een merkteken moeten plaatsen bij wat wij beschouwen als de meest doorgedreven vorm van Vlaams verraad in het kader van een staatshervorming. Dit is meer dan voordien, en met een fundamenteel andere Schwung dan voordien, verraad en het wordt dus niet toevallig met fenomenen omringd zoals een bijeengeroepen commissie die snel PSC-voorstellen moet goedkeuren, een Volksunie die verdeeld gaat stemmen of een eerste minister die zelfs niet in de plenaire vergadering bij de bespreking verschijnt. Dat zijn zaken die wij voorheen nooit te zien kregen.

Meer dan ooit is dit een staatshervorming die een verschil maakt met alle andere. Dit is in de eerste plaats zo in de verhouding van wat Vlaanderen en Wallonië elkaar in het kader van de staatshervorming gunnen. Deze wanverhouding is groter dan ooit. Men kan natuurlijk zeggen dat het Vlaams Blok altijd te klagen heeft dat er niet voldoende middelen en bevoegdheden aan Vlaanderen worden toegekend, dat Vlaanderen wordt verraden, de grieventrommel waarover smalend wordt gedaan. Toch moet iedere objectieve vaststelling tot de onvermijdelijke conclusie leiden dat deze staatshervorming een fundamenteel verschil maakt met alle andere.

Dat is in eerste instantie reeds zo in haar aanzet, in haar oorsprong, in het idee waarop de staatshervorming tot stand kwam. Mijnheer de voorzitter, collega's, daarvoor moet ik u meenemen naar de verkiezingscampagne van 1999 die ons als afgevaardigden van het volk in het halfroond heeft gebracht, de verkiezingscampagne die ons het mandaat heeft verschaft waarmee wij hier namens het volk spreken. Deze verkiezingscampagne stond reeds in een wanverhouding, zeker wanneer het vanuit een communautaire invalshoek wordt bekeken.

Er was een wanverhouding tussen de manier waarop de Franstaligen en de Vlamingen hun verkiezingscampagne hebben gevoerd. De Franstaligen voerden slechts één politiek debat, namelijk over de manier waarop zij, enerzijds, tot een herfinanciering van hun onderwijs konden

komen en, anderzijds, de zekerheid – dat werd er met een koppelteken aangehecht – dat dit zonder toegevingen, zonder schijntoegevingen aan Vlaanderen zou gebeuren. Zij bepaalden dat er een refinacement moest komen zonder tegemoet te komen aan klassieke, en ondertussen in de resoluties van het Vlaams Parlement gegoten, eisen als de regionalisering van de sociale zekerheid, van pensioen- en gezondheidssectoren. Zij bepaalden dat de herfinanciering er moest komen zonder dat fundamenteel aan de vijf resoluties zou worden tegemoetgekomen.

Dat was de situatie van de verkiezingscampagne in Wallonië, terwijl de Vlamingen debatten voerden – dat gebeurde in het geval van het Vlaams Blok overigens met succes – over onder meer de veiligheid en het migratievraagstuk. Terwijl de Vlamingen daarmee bezig waren, ging bij de Franstaligen een bijna unisone stem op over de herfinanciering. Het ging immers over de partijgrenzen heen, de CVP mag niet te verbaasd zijn dat de PSC plots een andere wending heeft genomen. Het was bijna – ik overdrijf niet – het enige politieke debat in Wallonië. Het was de enige inzet van wat men toen de moeder van alle verkiezingen noemde. Voor hen was er maar één inzet.

Voor hen was er maar één inzet: het rempedaal zetten op de Vlaamse verzuchtingen en het gaspedaal op hun eigen verzuchtingen. Welnu, reeds toen zat het onevenwicht, dat wij nu in deze staatshervorming zien en in de balans die deze staatshervorming vormt, ingebakken. Onder de huid van dat ingebakken onevenwicht schuilen de politieke akkoorden en ook daar – collega's van de CVP, geen verbazing alstublieft – zaten reeds de zwenkingen en het gezwalk van de PSC ingebakken. Wie voor de verkiezingen zag hoe na al die Nothomb-achtige avonturen die de PSC moest meemaken, uiteindelijk dat bijna openlijk beleden pact tussen Michel en Busquin ontstond – een pre-electoraal akkoord – had reeds toen moeten weten en zien dat er iets op komst was waarmee de CVP beter wat voorzichtiger was omgesprongen.

Ik ga verder met die ontstaansgeschiedenis van deze staatshervorming en ik kom dan tot de verkiezingsuitslag die een uniek moment vormde voor de Vlaamse stap voorwaarts. Het was een uniek moment omdat de Franstaligen op de knieën waren gedwongen door de onbetaalbaarheid van hun onderwijs dat per leerling, per hoofd van de bevolking, in absolute

termen – hoe men het ook bekijkt – duurder is dan gelijk welk onderwijs, waar ook ter wereld. Door de onbetaalbaarheid van dit consumptieonderwijs dat door de PS wordt gedomineerd werden de Franstaligen inderdaad op de knieën gedwongen.

Welnu, deze Franstaligen stonden tegenover Vlamingen – en wat voor Vlamingen – die vrij snel in staat waren om de CVP, en dus ook de PSC, opzij te zetten. Deze Vlamingen waren in staat een regering te vormen, weliswaar met de PS, maar ook met de VLD, de Vlaamse Liberalen en Democraten die zich de jaren voordien hadden omgevormd tot een partij die radicale Vlaamse eisen stelde en zou waarborgen. Het was een VLD die op een paar colloquia en studiedagen in verband met de verdere voortgang van staatshervormingen, beloftes deed waar wij als Vlaams Blok alleen maar konden achterstaan, een VLD die inzake staatshervorming en verdere voortgang van de communautaire verhoudingen tussen Vlamingen en Walen iedereen naar de kroon stak. Ze liet ei zo na de Volksunie en ook het Vlaams Blok achter zich. Het was een VLD die inzake die beloften met een Vlaams imago – er wordt zoveel aandacht besteedt aan imago – naar de verkiezingen was gegaan.

Let wel, herinner u een VLD die in het Vlaams Parlement niet voor de vijf fameuze resoluties heeft gestemd of zich ten minste heeft onthouden – dat laat ik in het midden. Ze heeft in ieder geval bij monde van André Denys – horesco referens, hij is waarschijnlijk daarom later verwijderd – het been stijf hield en stelde dat die resoluties niet ver genoeg gingen en dat ze niet voldoende coherent waren. Deze VLD stond daar dus plots naar aanleiding van die verkiezingen als, wat zij zelf noemden, de grootste partij langs Vlaamse kant.

Mijnheer de voorzitter, collega's, dat was een momentum dat Vlaanderen had moeten gebruiken en niet had mogen laten voorbijgaan. Desondanks is dit momentum voorbij gekabbeld en hiervoor zijn er verschillende verantwoordelijken. Het was een momentum waarop Vlaanderen de macht had om niet alleen vijf maar desnoods zelfs tien resoluties van het Vlaams Parlement door te drukken. Dit momentum is voorbij gekabbeld doordat men met deze staatshervorming, net zoals met de verkiezingscampagne, is tegemoetgekomen aan alle Franstalige eisen.

Wij hebben daarnet mogen vaststellen dat er een fonds komt voor de bijkomende financiering van de Franstaligen in Brussel via hun Brusselse instellingen. Wij hebben moeten vaststellen dat er een refinancement komt terwijl wij ons afvragen

wat Vlaanderen aan de andere kant heeft gekregen. Dat is wat wij bedoelen met het voorbij kabbelen van het momentum. Zelfs met de meest geavanceerde telescoop kan men niet achterhalen of er een vergelijking kan worden gemaakt tussen de resoluties van het Vlaams Parlement en de 40 artikelen van dit wetsontwerp dat wij hier krijgen voorgeschoteld en die worden voorgesteld als de toegevingen van de overzijde aan de grote Vlaamse eisen.

Sta me toe nog even te herinneren aan de regeringsvorming die van belang is voor de constructie die men heeft opgezet. Deze regeringsvorming was eigenlijk al rond op de verkiezingsavond zelf. In de RTBF-studios kan men zien hoe Reynders, Moraël en Busquin met mekaar praatten. Nog voor er iets uitlekte, hadden zij reeds afgesproken om de groenen erbij te nemen omdat al vrij snel bleek dat men aan Vlaamse kant niet aan een meerderheid geraakte. Tegen heug en meug heeft men de groenen erbij genomen. Michel heeft dit trouwens een aantal keren laten voelen door te dreigen met een verwijdering van de groenen. Door deze constructie waren de voorwaarden geschapen om tot een Vlaamse – letterlijk en politiek – minorisering te komen. Deze minorisering van de Vlaamse eisenbundel en het Vlaamsgezinde concept zat ingebakken in de beslissing om zowel de Vlaamse als de Waalse groenen bij de regering te betrekken. Daar zit de oorsprong van de Franstalige dominantie die door Hugo De Ridder wordt omschreven als de manier waarop men kan voelen dat de Franstaligen de Wetstraat domineren. In de commissie voor de Grondwetsherziening kan men vaststellen hoe parlementsleden, die behoren tot die paarsgroene PSC-coalitie, zich laten afslachten voor een Franstalige eis als de oprichting van het Brussel-fonds.

De Franstalige eis van een fonds voor de hoofdstedelijke functie van Brussel wordt ingewilligd. De Vlamingen zijn niet in staat, en niet geïnteresseerd, om verzet te bieden. De PSC zal voor deze eis een pluim op haar hoed mogen steken. De Franstalige leden van de meerderheid zullen hun verbale opeising van de eer wel even opschorten om ze aan de PSC te gunnen. Ik kan dat begrijpen, want uiteindelijk vloeit het geld toch naar de Franstaligen in Brussel.

Dit alles, nog in combinatie met een SP-minister die niet geïnteresseerd is in communautaire aangelegenheden, is wel begrijpelijk. Niet begrijpelijk is dat VLD'ers en mensen van de Volksunie, die verkozen zijn wegens een vage

vorm van Vlaamsgezindheid, dit allemaal aan zich voorbij laten gaan. Zij gaan slaafs naar de grondwetscommissie, zij laten slaafs gebeuren wat er moet gebeuren, omdat het gaat om een Franstalige eis die ingepakt is met een PSC-strik eromheen.

Na de verkiezingen zijn wij terechtgekomen in een tijdperk waarin de Franstaligen lijfelijk en numeriek de politieke verhoudingen domineren. Zij worden aangevuld door de SP, die voor de buitenwereld beweert dat ze erbij wilden zijn, en dat Vande Lanotte en Stevaert dat vrijwel na de verkiezingen onmiddellijk beslist hebben. Zij beslisten dit om politieke redenen omdat de SP anders zou worden weggevaagd. De SP zou haar rol niet kunnen spelen, en zou al haar bekwame ministers niet kunnen afvaardigen, en dergelijke meer. Die hele ideologie, die in samenwerking met de pers werd opgebouwd, is echter blabla. De werkelijkheid is dat de SP erbij was omdat de PS er ook bij was, zo simpel zit het in dit land. De enige reden voor deze coalitie is die welke Franstalig België al voor de verkiezingen had vastgelegd: de PS zou met de PRL regeren. De PS zou samen met de PRL bepalen of de groenen er al dan niet bij mochten komen. De groenen zijn overigens niet noodzakelijk in deze coalitie. De PS en de PRL hebben de groenen getolereerd omdat Verhofstadt hen meedeelde dat hij anders geen Vlaamse meerderheid zou hebben. De PS en de PRL hebben ook de Volksunie getolereerd omdat zij wisten dat Dewael anders geen meerderheid in het Vlaams Parlement zou hebben.

Op dat ogenblik hebben de PS en de PRL getolereerd dat er een staatshervorming moest en zou komen. Zij hebben er echter een staatshervorming van gemaakt waarvan de kern niet de overdracht van bevoegdheden is. De kern is niet dat er wordt tegemoet gekomen aan de resoluties van het Vlaams Parlement. De kern is niet de splitsing van de sociale zekerheid of het overhevelen van de pensioensector en de gezondheidszorg. De harde kern van de staatshervorming, moest en zou de herfinanciering van het onderwijs zijn. Enkel wegens de omstandigheden, door het noodzakelijk zijn van de Volksunie, heeft men de herfinanciering van het onderwijs gecompenseerd met de schijn van een staatshervorming. Dat is de kern van wat wij vandaag moeten vaststellen bij de inleiding van onze bespreking.

De kern is dat wij hier een schijnstaatshervorming hebben, zeker voor de Vlamingen, die door niets anders verantwoord wordt dan door de geldnood van Franstalig België. Eerste minister Verhofstadt

heeft heel wat paringsdansen moeten uitvoeren voor het zover was. En niet alleen – wie had dat gedacht? – met Joëlle Milquet, zoals de laatste dagen het geval was. U herinnert zich zijn eerste paringsdans, toen hij in zijn regeerakkoord de stichting van een conferentie voor de staatshervorming aankondigde, een Costa.

Een Costa! Wie weet nog wat dat was?

02.22 **Servais Verherstraeten** (CVP): Wa Costa?

02.23 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Juist ja! De heer Verherstraeten herinnert er mij aan dat het Vlaams Blok, uitgesloten van deze democratische Costa, daar is gaan staan met affiches "Wa Costa?". Ik was het al vergeten, zo lang is het al geleden. Het kost in ieder geval veel, het was profetisch toen wij daar stonden met die blaadjes. U weet nog, mijnheer Vande Lanotte, dat u als minister voor de Institutionele Hervormingen een beetje moest wringen om daar binnen te geraken. Wa Costa? Wij weten vandaag en morgen via de stemming in de Senaat wat dat gaat kosten: heel veel. Op dit moment is zelfs nog altijd niet duidelijk wat het gaat kosten. Wij moeten daarvoor wachten op de commissie voor de Herziening van de Grondwet die samenkomt om ten behoeve van de PSC alsnog een fonds te stichten waarin 3,08 miljard frank zal worden gestort. Als al die bedragen samenvloeien, zullen wij weten wat het kost.

Dat het Vlaanderen geld gaat kosten, dat wisten wij. Dat het een reductio ad pecunium is, een herleiden van principes, een herleiden van mensen, een herleiden van Vlaamse verkozenen en schepenen in de Brusselse randgemeenten, een herleiden van dat alles tot geld, tot pecunium, dat wisten wij van het Vlaams Blok toen. Dat wisten volgens mij ook degenen die de stuurknuppels van de Costa in handen hadden. Alleen de Volksunie wist dat toen niet, alleen de PSC wist dat toen niet, of nee, de PSC wist dat ook. Wie dat toen nog niet wist, dat waren degenen die de Vlaamsgezinde mensen vertegenwoordigden in dit Parlement. Dat waren de Vlaamsgezinde VLD'ers, dat waren de Vlaamsgezinde Volksunie-kiezers. Zij hebben dat allemaal maar achteraf willen geloven. Zij geloven dat nu pas. Minstens de helft van de Volksunie-verkozenen heeft het pas veel en veel later beseft.

Uiteindelijk kwam dan niet uit de Costa, maar naar goede oude traditie vanzelfsprekend uit een kasteel of uit de Lambermont, de ambtswoning van de eerste minister, een akkoord. Dat werd op

een zo professioneel mogelijke manier gecommuniceerd. Het is een akkoord over de zoveelste nieuwe staatshervorming. Iedere staatshervorming heeft een aantal kenmerken die er ook nu weer zijn. Om te beginnen is er dat onevenwicht waarover ik het had, het onevenwicht tussen Vlaanderen en Wallonië, tussen Franstalig België en Vlaams België. Ook kenmerkend voor dergelijke staatshervorming is een grote aandrang bij degenen die op het groene stemknopje drukken. Stomknopje, zei ik bijna; dat is een Fehlleistung.

Tot ziens, mijnheer Eerdeken. *(De heer Claude Eerdeken verlaat de zaal.)*

Degenen die op het groene stemknopje drukken, beweren altijd dat dit de laatste staatshervorming is en dat België nu tot een groot en stabiel evenwicht is gekomen en eindelijk op een volwaardige manier is uitgegroeid tot een federale staat. Bij de vorige staatshervorming of de voorlaatste hebben wij dat zelfs in artikel 1 van de Grondwet moeten schrijven: België is een federale staat. Een leugen van jewelste! Toch wordt het iedere keer weer bevestigd. Toch voelt men iedere keer snel na het sluiten van die staatshervorming, snel na het drukken op dat groene stemknopje opnieuw de dynamiek ontstaan waar de volgende staatshervorming reeds ingebakken zit. Ik denk dat dit deze keer zeker en misschien nog harder het geval zal zijn, zeker als wij het veld en de politieke omgeving van de staatshervorming bekijken. Dat politieke veld, die politieke omstandigheden waarin de staatshervorming wordt gesloten, heeft een veel groter evenwicht dan ooit voorheen. De spanning tussen de vijf resoluties van het Vlaams Parlement die het uitgangspunt hadden moeten zijn van de politieke discussie en wat daar uiteindelijk van geworden is, is veel te groot.

Wat uiteindelijk resulteerde uit de vijf resoluties van het Vlaams Parlement zorgde voor te veel spanning om er te kunnen van uitgaan – of, voor sommigen, te kunnen hopen, – dat hieruit een stabiel evenwicht zou ontstaan.

De drang van de VLD om de oppositie te verlaten haalde het. De kans werd gemist, maar de VLD heeft dat moment wel aangegrepen om aan de macht te komen. Daarom werden alle toegevingen gedaan, van de commissie voor de Grondwet tot en met het fonds voor de herfinanciering van het Hoofdstedelijk Gewest. Die toegevingen werden niet gedaan om tot een aanvaardbaar evenwicht te komen of tot een evenwicht dat werd begrepen of aanvaard door de Vlaamse publieke opinie,

maar om een evenwicht te bereiken dat in staat stelde verder te regeren.

Indien men elke staatshervorming blijft baseren op de noodzaak om de politieke coalitie overeind te houden, dan zal men nooit toekomen aan de laatste staatshervorming, ook al roept men bij de aanvang van de bespreking ervan dat het de laatste zal zijn.

Na het akkoord van de huidige Lambermont-staatshervorming zag het politieke veld er voor ons, Vlaams Blok, weliswaar niet zo ongunstig uit. De eerste die zich meldde was de heer Van Cauwenberghe die op 7 november 2000 het volgende verklaarde: "Het belangrijkste van het Lambermont-akkoord is wat er niet instaat; ik bedoel dat er niet aan de sociale zekerheid noch aan de solidariteit wordt geraakt".

De aanvang van de politieke besprekingen na het Lambermont-akkoord zag er gunstig uit. Als de PS, ten behoeve van hun electorale achterban en consequent met het betoog dat zij tijdens de verkiezingsronde hadden gehouden en met de debatten en de politieke conclusies die zij uit hun verkiezingscampagne hadden gepuurd en als de heer Van Cauwenberghe, in overeenstemming met zijn achterban een dergelijke verklaring aflegde, dan was dat in elk geval een goede zaak, niet alleen voor het Vlaams Blok, maar voor alle Vlamingen die zich tegen het Lambermont-akkoord wilden keren. Immers, de heer Van Cauwenberghe maakte de zaken klaar en duidelijk, in de zin van: ik, vertegenwoordiger van de PS, kom naar buiten met de mededeling dat de verzoeken van de Vlamingen in de vuilbak belandden, maar dat aan onze eisen schriftelijk werd voldaan. Dat was, tijdens de ochtend van 7 november, het beeld waarmee wij mochten starten. Dat de Franstaligen erkennen dat zij alles hebben binnengehaald en de Vlamingen niets, is een goed uitgangspunt; het is propaganda voor de Vlaamsgezinden, voor een Vlaams-nationale partij en voor diegenen die nadien de Gentse betoging van 6 mei zouden organiseren.

Dat komt wel meer voor, zult u zeggen. Toch niet. De wijze waarop het debat over het Lambermont-akkoord in Vlaanderen vrij snel op gang kwam, toonde aan dat de woorden van de heer Van Cauwenberghe correct waren en dat de Vlaamse publieke opinie dat ook wel doorhad.

Tussen de plooiën door kwam de heer Collignon zich melden. Hij kwam van Rijsel waar hij een separatistisch pleidooi had gehouden over "le rattachement" van Wallonië en de wijze waarop

het zich moest richten op "le Nord-Pas-de-Calais", om ooit, samen met het Noorden van Frankrijk, een dynamische en aanvallende regio te vormen na de ontbinding van België en van de Belgische Unie.

Dergelijke zaken vallen tussen de plooiën. Bij de publieke opinie in Vlaanderen vallen zij weliswaar erg diep en zij zijn als het ware op het netvlies gebrand, ook al proberen de Vlaamse media er zo weinig mogelijk aandacht aan te besteden. Het zijn zaken die niet verloren gaan; zij hielpen het debat kneden en waren nuttig bij de aanloop naar de betoging van 6 mei, alsook tot de langzame mobilisatie van de Vlaamse publieke opinie.

Daar kwamen de gebeurtenissen in de Volksunie bij.

Ik denk aan de blijdschap in Wallonië over de vele gelden die komen toegevloeid. Ik herinner mij een paar deuren verder, in de kantoren van de Parti Socialiste, na de goedkeuring van het financieringsontwerp, het ploffen van de verschillende champagnekurken. De wijze waarop de Franstaligen zich terecht vrolijk maken over deze staatshervorming zal verhinderen dat zij zien hoe historisch de gebeurtenissen binnen de Volksunie wel zijn. Er zijn in de geschiedenis geen free lunches, men eet niet gratis in de geschiedenis. De wijze waarop men de Volksunie heeft gebroken door deze staatshervorming toch te willen doorvoeren, krijgt men nog ooit op zijn bord. Dat is geen bedreiging in de richting van de Franstaligen.

Mijnheer de minister, u bent toch nog altijd zeker dat ik u niet stoort? U moet het maar laten weten, dan praat ik iets stiller.

De wijze waarop de Franstaligen dat ooit op hun bord krijgen is geen bedreiging, maar een fingerwijzing. Ga door met deze staatshervorming, want zij is een noodzakelijke tussenstap naar het schema dat het Vlaams Blok zich in verband met de onafhankelijkheid van Vlaanderen heeft voorgehouden. Ik zal zeker nog de gelegenheid krijgen om bij de artikelsgewijze bespreking de gebeurtenissen in de Volksunie te becommentariëren. Ik ben ook zeker dat een aantal van mijn fractieleden de gebeurtenissen in de Volksunie nauwkeurig zullen analyseren.

Dat de Volksunie is gekraakt, heeft nog altijd geen ernstige gevolgen voor Verhofstadt. In het Vlaams Parlement is de partij zodanig gekraakt dat er voldoende pro-Dewael stemmen overblijven. De Volksunie is in het Vlaams Parlement gekraakt op

een breuklijn die de voor Vlaanderen ongunstige kant van de Volksunie-verkozenen aan de kant van Dewael legt. Hier in de Kamer verdeelt de breuklijn de partij precies in twee en in de Senaat is de splitsing ruimschoots ten voordele van Dewael en Anciaux.

Het doorvoeren van de splitsing van de Volksunie heeft gevolgen die zeer diep gaan en die te maken hebben met de verhouding tussen principes en de wijze waarop men die principes uitvoert. Ik spreek over woorden en daden. Dat spanningsveld bepaalt of men politiek in eendrachtigheid kan voortwerken. De PS, bijvoorbeeld, blijft eendrachtig doorgaan omdat zij, als zij naar de kiezer stapt met de belofte de kraan te zullen opendraaien, nadien ook daadwerkelijk, via het Lambermont-akkoord, de kraan opendraait. De PS zal eendrachtig en eensgezind blijven marcheren. Hetzelfde is ongeveer het geval met het Vlaams Blok. Wij zeggen voor de verkiezingen niets anders dan dat wij na de verkiezingen doen. Wij doen voort, zegt de Parti Socialiste. Welnu, dat spanningsveld is bepalend voor de wijze waarop men in eenheid kan doormarcheren.

Wij grijpen even terug naar de uitspraken van Patrik Vankrunkelsven, die op 30 mei 1999 op zijn verkiezingscongres het volgende verklaarde, ik citeer: "De resoluties van het Vlaams Parlement, die meer zelfbestuur vragen, zijn voor ons een minimaal plan dat dan ook moet worden gerealiseerd. Wij stappen niet in een regering, niet federaal of regionaal, met partijen die op het federale vlak voorbijgaan aan de resoluties van het eigen Vlaams Parlement." Hij voegt er nog aan toe, alsof het nog niet genoeg was, dat de realisatie ervan in een federaal regeerakkoord moet worden vastgelegd.

Iemand zegt dat voor de verkiezingen en daarna komt er een federaal akkoord waarin alleen de belofte wordt vermeld om een Costa te organiseren en waarin niet staat dat men reeds tijdens de regeringsonderhandelingen had beloofd dat 2,4 miljard frank onmiddellijk naar het Franstalig onderwijs zou vloeien in een soort herberekening die nadien het Sint-Eloois-akkoord is geworden. Nadien, na de verklaringen die ik heb voorgelezen, houdt men de Vlaams-nationalistische kiezers en mandatarissen voor de gek omdat men in dit Parlement komt verklaren dat er geen akkoord is hoewel Louis Michel een bank verder aan zijn Franstalige publieke opinie verklaart dat er wel degelijk een akkoord is.

Met de verklaringen die ik hier voorlees, houdt men de Vlaams-Nationalistische kiezers en

mandatarissen voor de gek, omdat men hier in het Parlement verklaart dat er geen akkoord is, hoewel Louis Michel een bank verder tegen zijn Franstalig publiek zegt dat er wel degelijk een akkoord is. Men voert de spanning tussen de woorden en de daden van een partij in die mate op dat zij haar verkozenen en haar minister – in het geval van de heer Anciaux – verplicht aan hun achterban duidelijk te maken dat het aanvaardbaar moet zijn wat hier gebeurt. De spanning wordt op die manier zo groot dat er geen staats hervorming komt en dat er slechts over gesproken zal worden. Intussen wordt wel reeds tegemoetgekomen aan de enige Franstalige eis van het politieke debat die voor de verkiezingen werd gehoord. Op basis van leugens vanwege de eerste minister, en om tegemoet te komen aan de Franstalige eisen, verplicht men die verkozenen en – in het geval van de heer Anciaux – de minister in een congres na de verkiezingen een mandaat te vragen om in een coalitie te treden en om in het kader van de Costa gesprekken te voeren met de heer Verhofstadt. Evenmin als de CVP verbaasd mocht zijn over wat de PSC nu doet, mag men nu niet verbaasd zijn over de splitsing van de Volksunie. Mijnheer de voorzitter, in mijn analyse zal ik zeker nog terugkomen op de wijze waarop die ommekeer is gebeurd. Ik kom ook terug op de spanning die de heer Verhofstadt heeft opgevoerd tussen zijn woorden, die van zijn coalitiepartners vóór de verkiezingen en die van de Volksunie-verkozenen, enerzijds en de daden die hij door dit akkoord heeft verricht, anderzijds.

Ik zeg reeds gedurende een paar jaar tegen het steeds kleiner wordende groepje Belgicisten in de Belgische politiek dat we leven in iets dat steeds meer lijkt op het einde van een tijdperk, het einde van een regime. We leven steeds meer in omstandigheden die beginnen te lijken op een fin de règne. Ik onderschat zeker de sterke krachten die België en de Belgische unie samenhouden niet. Ik ben zeer beducht voor de vijanden die wij, Vlaamse onafhankelijkheidsstrijders, voor ons hebben. Ik stel echter vast dat, wanneer een regime zo weinig rechtvaardigheid, samenhang en moraliteit kent, en wanneer het verplicht is de spanning tussen de woorden en de daden zodanig op te voeren, het steeds meer raakt aan zijn eigen voortbestaan. Met die woorden heeft men immers een mandaat aan de kiezer gevraagd en heeft men de legitimiteit van het regime, dat men in een democratie nadien wil oprichten, verantwoord. Dit regime heeft in deze staats hervorming de onevenwichten zodanig opgevoerd dat ze zelfs voor de leken van het publiek zichtbaar worden. Dit regime kijkt – met name in de eenentwintigste eeuw – af van zijn eigen principes, onder meer het

principe dat dit een federale staat zou zijn. Dit is natuurlijk geen federale staat, al zegt men het nog honderd keer; dit is hoogstens een gedeconcentreerd geval.

Voor het verslag van de vergadering merk ik op dat de heer Leterme een radio voor zich neerzet. Ik geef hem groot gelijk, want de omstandigheden waarin de PSC een bocht neemt, veranderen van minuut tot minuut. (*Applaus*)

Ik deed de voorzitter net een genoeg door hem op een korte manier te wijzen op de gang van zaken.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, de nieuwsuitzending is pas om 16 uur.

02.24 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer Leterme, u moet mij beloven, als het de moeite loont, de microfoon tegen de radio te houden. Als u mevrouw Milquet het bevrijdende slotwoord hoort spreken, dan laat u het weten.

Mevrouw Milquet geeft, zoals ik zopas nog in de commissie voor de Herziening van de Grondwet heb doen opmerken, om de tien minuten een interview hier achter de hoek. De journalisten doen hun job. Zij moeten luisteren. Zij laten de camera's draaien en de microfoons aanstaan in de hoop een volgend stadium meer in haar redeneertrant te vernemen. Zij doet mij steeds meer denken aan het orakel van Delphi. Het orakel van Delphi gaat over een vrouw die op een krater zat waaruit zwaveldamp kwam. Men had daar een huisje, een tempeltje rondgebouwd met tralies ervoor. Het staat er nog steeds. Ze was een zenuwzieke vrouw. Mede onder invloed van die zwaveldampen begon zij allerlei taal uit te slaan die net nog duidelijk genoeg was om het als Grieks te kunnen decoderen, maar toch vaag genoeg om te kunnen zeggen dat ze verstandige dingen vertelde die aan de gewone man ontsnapten. Dat is het orakel van Delphi en daarop begint mevrouw Milquet te gelijken, dat alles in het kader van de regie die zij voert om de spanning tot ongekende hoogten op te drijven.

02.25 Raymond Langendries (PSC): Monsieur le président, je voudrais adresser une question à M. Annemans. Tout à l'heure, on a beaucoup parlé d'un débat virtuel. Dans ce cadre, il est normal que les grands "seigneurs" montent à la tribune pour faire un discours virtuel.

Ma question est la suivante: êtes-vous fâché contre nous ou êtes-vous content? En fonction de la réponse à cette question intéressante, nous

saurons si vous faites du virtuel ou du réel. Je m'explique.

J'ai fait comme quand j'étais gosse, à l'école secondaire. Quand un prof avait des tics de langage, et répétait souvent la même chose, on notait le nombre de répétitions. J'ai compté que vous avez dit à peu près quatre-vingt-quatre fois le mot "PSC". C'est beaucoup plus qu'au long de plusieurs législatures successives.

Je me souviens qu'au début de cette législature, à plusieurs reprises lors des grands débats, vous montiez à la tribune pour dire que nous n'existions plus, que nous étions morts, enterrés, en bière. Si cela est vrai, je me demande pourquoi vous nous citez quatre-vingt-quatre fois aujourd'hui.

Par ailleurs, vous n'avez pas dit un seul mot au sujet du FDF. Et la Volksunie est battue d'une manière extraordinaire.

Je reformule donc ma question: est-ce que faites un discours virtuel pour dire que vous êtes fâché contre nous, parce qu'on pourrait éventuellement faire passer ce projet de loi? Ce qui vous ferait gagner en popularité auprès du peuple flamand, qui vous verrait comme un défenseur extraordinaire. Ou alors, êtes-vous content? Parce que vous vous dites, en vous pouléchant les babines, que vous êtes en train d'avalier tout cru un autre parti flamand, que vous estimez être à point pour qu'il tombe et que vous puissiez le ramasser.

Etes-vous donc fâché ou êtes-vous content?

02.26 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijn goede heer voorzitter, voorganger van onze huidige voorzitter, wij hebben vele uren samen doorgebracht in de vorige legislatuur. Vele daarvan in zaal 1, in de commissie voor de Vervolgingen en dergelijke hebben wij nachten samen doorgebracht. Het was een nogal turbulente tijd met veel vervolgingen en veel dossiers van vervolgingen. Deze zijn door de Franstalige kiezers allemaal weggespoeld. Dat is allemaal vergeven en vergeten. En, "retour en force", de PS is na die verkiezingen teruggekomen. Mijn goede heer voorzitter, ik zou het niet weten wat mijn gevoelens zijn voor de PSC. Ik zou kwaad kunnen zijn omdat u deze staatshervorming mogelijk maakt, maar ik zou ook tevreden kunnen zijn omdat u de Vlaamse staat een stap dichterbij hebt gebracht. Ik kan in ieder geval niet tevreden zijn en ik kan mij niet voorstellen dat uw kiezers tevreden zijn. Uw kiezers hebben gezien hoe uw partij in de

oppositie gedwongen is door de Parti Socialiste en door de heer Verhofstadt en door al diegenen die nu reageren. Ik kan mij niet voorstellen dat de PSC-kiezer in Wallonië tevreden is. Ik kan mij vergissen, ik ben maar een Vlaming, dus ik weet niet hoe uw kiezers redeneren.

Ik kan mij niet voorstellen dat uw kiezers tevreden zijn met het feit dat diegenen die uw partij in de oppositie hebben gegooid, door u nu beloond worden, door u de stemknopjes krijgen toegediend die hen in staat stellen om verder te regeren. Dat is iets wat ik niet begrijp. Mijn gevoelens zijn verward, mijn gevoelens zijn tweeledig. Ik hoop dat u uw volgende ontmoeting met de kiezers even goed zult voleinden als ik, denklijk, gelet op deze stemming, mijn ontmoeting met de kiezers zal kunnen afsluiten.

(Interruption de M. Raymond Langendries)

02.27 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik wens u te vragen om zeer snel een schorsing van deze vergadering gedurende een paar minuten te willen toestaan. Ik heb speciaal een transistorradio meegebracht omdat wij in de beslotenheid van de Kamer een debat voeren over dingen die eigenlijk niet meer reëel, maar virtueel zijn. Het zou misschien interessant zijn om via het nieuws te vernemen wat de echte stand van zaken is.

De **voorzitter:** Wij zijn thans in de Kamer. Televisie en radio zijn iets anders.

Mijnheer Annemans u wilt uw betoog eindigen.

02.28 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik pik even de slotbepalingen van de heer Langendries op. Ik word hier vandaag in dit debat over het Lambermont-akkoord en de bevoegdheidsoverdracht, aangesproken door de eenzame vertegenwoordiger - buiten de heer Smets - van de PSC. Ik hier op deze tribune, wij allemaal ten aanschouwe van de publieke opinie, hoe kunnen wij anders dan blij, trots en tevreden zijn - conform de stelling van de heer Langendries - dat wij politici zijn? Ik zou graag hebben dat wij hier allemaal in deze staatshervorming en daarbuiten, wat meer politicus zouden geweest zijn. Mensen die vanuit hun principes en hun uitgangspunten en vanuit de woorden die zij aan hun kiezers richten voor de verkiezingen, de daden stellen die beter en in het voordeel zijn van hun kiezers en van de kiezers die zij denken te besturen.

Ik zou graag hebben dat wanneer hier morgen of in de komende dagen gestemd wordt over dit akkoord, dat er gestemd wordt niet als toekomstige beheerder van de ESA, niet als iemand die denkt dat hijzelf persoonlijk profijt zal kunnen halen uit het stemmen voor of tegen de staatshervorming, als iemand die een goed inkomen of een nog beter inkomen dan een kamerlid kan puren uit de juiste stemming en uit de invloed die men kan gebruiken binnen zijn partij om zijn partij zus of zo te doen stemmen. Ik zou willen dat men inderdaad, zoals u mij schijnt te verwijten, als politicus zou handelen. Wij zijn van oordeel dat een onafhankelijk Vlaanderen een onvermijdelijke evolutie is en dat Lambermont die stap verder is in de richting van dat onafhankelijk Vlaanderen.

Voorzitter, collega's, met voorbehoud voor wat ik hier nog ga zeggen, dat zou misschien de enige reden zijn voor een snelle behandeling. Daarover moeten wij ons echter nog bezinnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme ofwel blijft u hier luisteren, ofwel luistert u naar andere dingen, maar maakt u een keuze.

02.29 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijn enige bedoeling is en was zeer verheven, om toch enig realiteitsgehalte aan dit debat te brengen. Ik stel vast dat dit uw doelstelling niet is. Dat is jammer.

De **voorzitter**: Ik hoorde wel veel geruis. Ik kan echter niet alle interne communicaties van wie ook controleren.

02.30 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur le ministre, mes chers collègues, on finira vraiment par croire que l'homme politique belge affectionne les débats communautaires, qui sont chaque fois les plus longs. Je crois effectivement que certains les trouvent passionnants. Mais l'essentiel est que chacun ait conscience de l'importance de la tenue de forums tels que celui-ci. Après les réformes de 1970, 1980, 1988 et 1993, voici, en 2001, un nouveau grand rendez-vous sur l'histoire constitutionnelle de notre Belgique.

La problématique communautaire en Belgique a toujours été traitée de manière pacifique, heureusement. En général, cela se fit même de manière consensuelle et constructive. En effet, si le fédéralisme belge est un fédéralisme de dissociation, il entend avant tout mettre en exergue les éléments positifs du mode actuel d'organisation institutionnelle. Ces éléments sont

nombreux; le principal étant de permettre dans un même Etat l'épanouissement d'identités culturelles multiples, tout en persévérant à gérer en commun des secteurs d'activité qui pourraient souffrir autrement d'un traitement diffus ou dispersé. Là où l'entreprise est constructive, c'est lorsqu'elle ambitionne de ne pas renoncer à la vie en commun, tout en garantissant le respect des spécificités culturelles.

Soucieux de la bonne marche de cette mécanique, l'accord gouvernemental de juillet 1999 prévoyait d'en améliorer le fonctionnement afin d'éliminer définitivement les tensions communautaires et d'assurer des relations harmonieuses entre les différentes collectivités politiques fédérées.

Cela s'est traduit dans un premier temps par la réforme du système de financement des communautés et par le développement de l'autonomie fiscale des Régions - l'amélioration dans ce domaine sera sensible - tant la loi du 16 janvier 1989 avait cruellement démontré ses limites. Comme je l'ai précisé, il y a quelques semaines, des erreurs fondamentales ont été commises à l'époque par les pères de cette législation. La première loi spéciale concrétisant les accords de la Saint-Polycarpe permettra sans aucun doute d'y remédier. Mais il faut se souvenir en permanence que cette loi, essentielle à l'épanouissement de nos trois communautés, n'est pas encore complètement inscrite à l'heure qu'il est dans notre ordre juridique. On l'a dit à maintes reprises, si dans un souci légistique, deux lois spéciales ont vu le jour, elles ne traduisent en fait qu'un seul et même accord. Si les négociateurs ont pu s'entendre sur le premier volet, l'autonomie fiscale des régions et le financement des communautés, c'est uniquement parce qu'un accord a pu être dégagé sur le texte discuté aujourd'hui.

Nous sommes donc au milieu du gué. Une étape décisive reste à franchir pour concrétiser pleinement le consensus subtil, destiné à perfectionner notre construction institutionnelle complexe.

Dans le temps qui m'est imparti, je voudrais m'attacher à démontrer que ce pas mérite d'être franchi. Il est utile, nécessaire et même vital pour nos communautés, nos régions et plus globalement pour notre Etat. Mais ces éléments d'utilité, de nécessité et de viabilité, aussi importants soient-ils, ne pourraient décider seuls du vote des parlementaires sur un projet touchant aussi intimement les intérêts de leur communauté

linguistique. Ils ne pourraient décider de leurs votes s'il n'était prévu dans les accords, des garanties, des contre-mesures ou de tempéraments. En un mot, ils ne pourraient décider de leur vote s'ils servaient de fondement à un accord déséquilibré.

Car l'équilibre est bien le maître-mot d'une entreprise de cette nature. Il s'agit même sans doute d'un des piliers du fédéralisme. Il intervient à différents niveaux.

Il faut tout d'abord un équilibre entre les matières qui méritent d'être transférées aux régions et celles qui doivent continuer à faire l'objet d'une gestion uniforme. Il faut ensuite un équilibre dans la mesure où il doit être répondu aux exigences de tous les partenaires dans un souci d'ouverture et d'égalité. Il faut enfin un équilibre entre le transfert de compétences nouvelles et le maintien de règles protégeant les minorités culturelles d'un territoire donné.

Il est cependant évident qu'un accord touchant au fondement même de l'Etat fédéral, de ses compétences, au poids des entités fédérées et donc au respect de leur autonomie ne pourrait être conclu sans un minimum de concessions. L'essence même de l'exercice l'impose. Mais l'essentiel me semble-t-il n'est pas de s'appesantir sur ces concessions ou de les regretter indéfiniment, l'essentiel est d'analyser objectivement si le résultat de la négociation permet à chacun de concrétiser ses attentes les plus importantes, sans nier de manière flagrante ses convictions les plus intimes. Je crois personnellement très sincèrement que l'accord dont le second volet nous occupe aujourd'hui, atteint cet équilibre quel que soit l'angle sous lequel est analysée cette nouvelle réforme de l'Etat.

Je souhaiterais rappeler que cet accord global est équilibré, que la loi spéciale de transfert des compétences l'est également et ce, en chacune de ses dispositions, même celles qui ont trait à la régionalisation des lois communale et provinciale.

Dans un premier temps, je voudrais aborder la question de la constitutionnalité de dispositions soumises à notre approbation.

Le problème de la constitutionnalité a sans conteste alimenté la majeure partie des réactions émanant de tous les milieux médiatiques, juridiques et politiques. Avec cet effet pervers que les véritables acquis du texte ont souvent été éludés. Aucun débat d'idées n'a par exemple été

tenu dans le monde francophone à l'égard de la régionalisation de l'agriculture ou du commerce extérieur.

Je m'en voudrais, dès lors, de renforcer cet état de fait en dissertant à nouveau sans fin de cette problématique juridico-juridique. Mais il me semble malgré tout nécessaire de répondre à un certain nombre de contre-vérités répétées au fil des mois par certains membres de l'opposition et par certains membres de la majorité.

J'ai notamment entendu que le gouvernement n'avait que faire des problèmes de constitutionnalité. Je pense qu'au contraire, le gouvernement et plus globalement la majorité ne se plaint pas dans la violation de la Constitution. Pour nous, la Constitution n'est pas une vieille dame que l'on peut rudoyer à l'envi. La Constitution est et doit rester le texte de référence garantissant la stabilité de l'Etat, concrétisant nos droits les plus fondamentaux et donnant vie à l'ensemble de nos institutions. Elle mérite le plus grand respect. J'ose affirmer que cette fois encore, ce principe n'a pas été démenti.

Le gouvernement ne s'est pas contenté, comme d'aucuns l'affirment, de passer outre l'article 162 de la Constitution. Il a développé une argumentation basée sur la jurisprudence de la Cour d'arbitrage et qui permet de procéder à la régionalisation de la loi communale par le biais d'une loi spéciale. Les modalités sont assez techniques mais, en substance, il faut retenir qu'une distinction doit être opérée entre les matières que la Constitution a réservées à la loi avant ou après la réforme de l'Etat. Avant cette réforme de 1980, il est évident que le constituant n'a pu chercher à exclure un législateur fédéré qui n'existait pas encore.

Dès lors, là où l'article 162 utilise le terme « loi », il vise à écarter le pouvoir exécutif mais nullement la compétence des entités fédérées. Il est clair que le Conseil d'Etat n'a pas adopté la même position. Dans son avis, il défend l'idée que l'article 162 de la Constitution devrait effectivement être révisé. Les deux thèses s'affrontent donc très clairement, mais cet avis ne s'impose pas à la position tenue par le gouvernement et soutenue par la majorité.

On le voit, il n'y a donc jamais eu de mépris pour le texte fondamental de la Constitution mais, au contraire, une volonté de développer une argumentation respectueuse des règles fondatrices appuyées sur la jurisprudence de la Cour d'arbitrage.

Cet accord est équilibré. Je voudrais démontrer cet équilibre véhiculé par le projet et ce, à tous égards; équilibre qui, je le répète, est déterminant en cette matière pour fonder dans un premier temps l'assentiment des négociateurs et ensuite celui des parlementaires. D'équilibre, on peut tout d'abord parler à l'endroit de la globalité des accords conclus il y a quelques mois.

C'est une évidence, l'ensemble des partenaires souhaitaient cette négociation. Les francophones cherchaient - pourquoi s'en cacher? - à refinancer leur enseignement. Le Nord du pays, quant à lui, était davantage demandeur d'une autonomie accrue tant au niveau fiscal qu'au niveau matériel. Les demandes flamandes ont été rencontrées, les régions se sont vues octroyer une autonomie fiscale substantielle et pourront demain gérer l'agriculture, le commerce extérieur, la majeure partie des aspects touchant aux collectivités décentralisées.

S'il s'agit là de points demandés et obtenus par les négociateurs flamands, il n'en demeure pas moins que la plupart de ces acquis profiteront également aux Wallons et aux Bruxellois. Comme je l'avais précisé en commentant la première loi spéciale, il est, par exemple, faux de croire que dans l'avenir, les compétences fiscales des régions en matière d'IPP ne serviront jamais les francophones de ce pays. Il est tout aussi faux de croire que Wallons et Bruxellois ne souhaitent pas mieux faire fonctionner notre système fédéral en donnant aux entités fédérées les moyens dont elles ne disposaient pas jusqu'à présent pour faire face aux compétences qui sont les leurs ou qui le deviendront.

J'ajoute que ce point doit d'abord être envisagé au regard des nouvelles perspectives économiques qui s'offrent aux régions wallonne et bruxelloise. Une étude tout à fait intéressante du centre de recherche sur l'économie de l'université de Namur vient de publier son estimation annuelle des perspectives budgétaires des régions wallonne et bruxelloise à l'horizon 2010.

Elle dégage une analyse plutôt encourageante pour la situation économique de ces deux régions et, notamment, en Wallonie. Celle-ci disposera de marges de manœuvres croissantes par rapport à une évolution des dépenses qui suivrait le coût de la vie. Cela devrait l'autoriser à réduire prochainement sa fiscalité.

On le voit, la Région wallonne pourra donc, elle aussi, utiliser à terme son autonomie fraîchement accrue en matière de fiscalité. Je tenais à le

souligner car on a tendance à considérer que certaines avancées du projet de loi spécial que nous avons voté il y a quelques semaines ne concerneraient que l'une ou l'autre des communautés et régions. Il me semble que ce n'est pas exact. Le problème est tout autre pour les communautés. Leur refinancement était une exigence francophone. Elle a été favorablement rencontrée. Mais ici aussi, il est faux de croire ou de dire que seule la Communauté française avait besoin d'argent. Les secteurs non marchands, tant flamand que francophone, étaient demandeurs d'un refinancement substantiel que la loi de 1989 n'avait pu leur donner.

On le voit, les principaux souhaits flamands et francophones ont été largement exaucés et il importe avant tout de relever que ces acquis obtenus par chacune des deux grandes communautés linguistiques profiteront sans conteste à l'ensemble des partenaires.

02.31 **André Smets (PSC):** Monsieur le président, je souhaite interroger M. Bacquelaine sur le caractère équilibré de l'accord, notamment en ce qui concerne les Fourons.

Monsieur Bacquelaine, en septembre 1999, votre président M. Ducarme annonçait qu'il n'y aurait aucun accord aussi longtemps qu'on attenterait à la liberté des gens, aussi longtemps qu'on ne consacrerait pas de façon claire et nette la primauté du droit des gens sur le droit du sol. Cela me paraît clair. Je voudrais que vous me répondiez de façon très concrète aux deux questions suivantes.

D'abord, dans la périphérie de Bruxelles ou dans les Fourons, y a-t-il encore place pour des bourgmestres francophones, au cas où les élections traduiraient cette volonté?

Ensuite, comment allez-vous garantir un enseignement ouvert tant aux francophones qu'aux néerlandophones dans un souci d'échange linguistique, et comment avoir la garantie absolue de voir encore des écoles francophones en périphérie et dans les Fourons? C'est un problème lancinant.

Au-delà des exercices politico-intellectuels auxquels nous nous adonnons tous, les gens voudraient connaître votre réponse. M. Ducarme avait déclaré qu'il viendrait chaque année faire le bilan devant nous. J'attends toujours qu'il revienne nous fixer sur ces deux conditions:

1) la garantie du respect du suffrage universel, en cas de régionalisation de la loi communale;

2) la garantie absolue du maintien d'un enseignement francophone ou néerlandophone ouvert à l'autre communauté linguistique.

J'estime que ces deux aspects sont d'une importance capitale.

02.32 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, j'informe M. Smets que, pour venir s'exprimer devant notre assemblée, il faut être soit parlementaire fédéral, soit ministre. Cela n'a donc pas beaucoup de sens de demander pourquoi M. Ducarme ne vient pas faire son bilan devant notre assemblée.

En ce qui concerne les bourgmestres, vous savez qu'ils doivent être présentés par une majorité au sein de leur conseil communal. En outre, vous savez comme moi qu'il y a actuellement dans la périphérie bruxelloise des bourgmestres francophones. Je ne saisis donc pas bien le sens de votre question. Je reviendrai sur les garanties dans la suite de mon exposé.

J'aborde à présent la loi spéciale de transfert des compétences, en réaffirmant qu'elle est parfaitement équilibrée. L'équilibre apparaît également en ce qui concerne la plupart des compétences transférées et cela apparaîtra de manière évidente à tous ceux qui ambitionnent d'analyser sereinement et objectivement l'ensemble des dispositions.

Ils remarqueront, par exemple, que chaque transfert de compétences s'accompagne d'une série de garanties destinées à affirmer la maturité de notre construction fédérale.

Concrètement, les négociateurs, respectueux de l'accord gouvernemental, ont ciblé leur attention sur les matières que les précédentes réformes de l'Etat avaient imparfaitement transférées et sur celles qui avaient déjà été répertoriées dans les accords de la Saint-Michel.

La même logique a d'ailleurs prévalu dans la première loi spéciale lorsqu'il a été jugé opportun de ramener au fédéral les compétences relatives aux écotaxes. Cette matière nécessitait effectivement une gestion plus uniforme. Ce sera dorénavant le cas.

Le premier dossier concerne l'agriculture. Le point est assurément important. On peut d'ailleurs s'étonner qu'il ait reçu un si faible impact. La régionalisation de l'agriculture doit pourtant être appréciée à sa juste valeur, soit comme un élément majeur de la vie économique de notre

pays.

A l'heure actuelle, les régions bénéficient déjà d'une autonomie importante en cette matière, mais la compétence de principe revient encore au fédéral. Le présent projet envisage de renverser ce rapport de force en confiant aux régions toute la politique agricole à l'exception des matières liées à la sécurité de la chaîne alimentaire.

Cela permet sans conteste de clarifier le partage de compétences entre l'Etat fédéral et les régions. On maîtrise désormais exactement le champ d'action respectif des différents intervenants. Mais surtout, la nouvelle répartition des compétences en cette matière permettra à chacune des régions de mieux maîtriser les outils pour développer une politique agricole de son choix.

Le transfert de compétences est certes très important. Et comme il se doit dans le cadre d'un système fédéral mature, il est accompagné d'une série d'éléments régulateurs destinés à maîtriser l'autonomie régionale.

A témoin, je répète que la compétence en matière de sécurité de la chaîne alimentaire demeure au niveau fédéral. Ainsi tant pour les normes relatives à la qualité des matières premières et des produits végétaux que pour les normes concernant la santé et le bien-être des animaux, le pouvoir central demeure libre de mener toute politique destinée à éviter ou à gérer, par exemple, des crises telles que celles de la dioxine ou de la fièvre aphteuse. C'est important. Au surplus, en cas de doute quant à l'identité de l'autorité réellement compétente, le gouvernement a décidé de faire primer le principe de précaution qui prévaut en matière de santé publique.

Le deuxième dossier sur la table était la régionalisation du commerce extérieur. Le gouvernement a suivi en cette matière la même logique que celle qui a prévalu pour l'agriculture.

Ici aussi, les régions bénéficiaient déjà d'une large autonomie. Ici aussi, l'accord prévoit qu'elles exerceront désormais la compétence de principe. Ici aussi, il est prévu de conserver au niveau fédéral, les secteurs d'activité qui souffriraient d'une gestion disparate et hétérogène. Dans cette optique, les compétences revenant aujourd'hui, par exemple, au Ducroire ou à Finexpo ne seront pas transférées. Il s'agit des politiques relatives à l'octroi de garanties contre les risques à l'exportation, à l'importation et à l'investissement.

L'accord prévoit également l'obligation pour le

pouvoir fédéral et pour les régions de conclure un accord de coopération relatif à la création d'une agence du commerce extérieur en remplacement de l'OBCE. Cet accord a déjà été approuvé par le conseil des ministres en sa séance du 22 mars dernier.

L'Agence décidera et organisera des missions conjointes, à l'initiative d'une ou plusieurs régions ou du pouvoir central. Elle sera composée de représentants issus des régions, du secteur privé et de délégués du pouvoir fédéral.

Cela, je le souhaite, devrait contribuer à renforcer la position internationale de la Belgique dans ce secteur d'activité. On sait que notre pays, longtemps sur le devant de la scène internationale, a vu son aura décliner au fil des précédentes décennies. Sur le plan géopolitique, ce déclin a été enrayé par l'action déterminée et novatrice du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères. Il reste à souhaiter que le compromis scellé dans les accords du Lambermont en matière de commerce extérieur, soit le fondement d'une réussite équivalente sur le plan économique.

Je serai plus bref à l'égard de la coopération au développement. J'avoue tout d'abord être assez circonspect quant à l'option choisie par les auteurs du projet, de mettre sur pied dans une loi spéciale un groupe de travail chargé de définir les matières qui seront réellement transférées à partir de 2004. Mais après cette réflexion, la méthode est sans doute plus étonnante que réellement critiquable.

Sur le fond, on ne peut évidemment porter à cette heure de réelles appréciations, mais il semble a priori n'y avoir aucune objection de principe à ce qu'il soit opéré, dans ce domaine, un transfert de compétences rationnel et équilibré aux régions et aux communautés.

Quoi qu'il en soit, on attendra les conclusions du groupe de travail pour adopter une position définitive sur ce dossier.

J'en viens maintenant aux lois communale et provinciale. Je me résume: l'accord global est équilibré; la seconde loi spéciale l'est également, notamment en ce qu'elle organise la régionalisation de l'agriculture et du commerce extérieur. Je voudrais en une troisième étape démontrer que ce même équilibre sous-tend les modalités concrétisant le transfert de la loi communale et provinciale.

La grande majorité des critiques prononcées à

l'égard des accords du Lambermont se sont sans aucun doute cristallisées sur cette question. Pour deux raisons: le problème de constitutionnalité – j'en ai déjà parlé – et le problème de protection des minorités, j'y viens maintenant.

Les réglementations relatives aux communes et aux provinces étaient jusqu'à présent largement des compétences fédérales, même si les régions exerçaient déjà certaines compétences telles que l'organisation et l'exercice de la tutelle sur les communes.

Dans un Etat fédéral, il n'est cependant pas illogique – c'est une position de principe, voyez ce qui se fait ailleurs dans d'autres régimes fédéraux – que les entités fédérées exercent des responsabilités relatives aux collectivités décentralisées. Le problème prend évidemment en Belgique toute son ampleur lorsqu'on sait que toucher à la législation sur les communes, c'est risquer de remettre en cause les garanties assurant la protection des minorités flamandes ou francophones disséminées à Bruxelles, dans la périphérie ainsi qu'aux abords de la frontière linguistique.

Pour porter un jugement sur la régionalisation de la loi communale et provinciale, il convient dès lors avant tout de vérifier si ces garanties sont maintenues. Il convient, en somme, de vérifier si l'autonomie régionale sera suffisamment et durablement encadrée par des règles précises. Des règles qui ont pour but d'empêcher toute manœuvre visant à nier des acquis culturels et linguistiques précieux. Et ces règles, j'en suis convaincu, figurent bien dans le texte qui nous est soumis. Je vais les citer.

1. Première garantie, il est prévu qu'un certain nombre de législations demeureront sous l'égide du fédéral. C'est le cas notamment de l'importante loi du 9 août 1988, dite loi de pacification, qui reste du domaine fédéral.

La présomption irréfutable de connaissance de la langue de la région pour les élus communaux directs reste donc au fédéral. Il en va de même pour la présomption de connaissance de la langue de la région par les bourgmestres. Plus globalement, les conditions de vote et d'éligibilité restent de compétence fédérale.

2. Deuxième garantie, une clause d'uniformité ou de régime identique est prévue à l'article 8 du projet. De la sorte, la composition, l'organisation, la compétence, le fonctionnement, la désignation ou l'élection des organes des communes situées

sur le territoire d'une même région, ainsi que la tutelle administrative sur celles-ci seront réglés par cette région de façon identique. Il est donc interdit aux régions de définir un statut particulier pour les communes à facilités en dehors de ce qui est bien sûr prévu dans la loi de pacification qui reste au fédéral. C'est bien évidemment une garantie essentielle pour encadrer, par exemple, d'éventuelles dérives en matière d'organisation de la tutelle sur les communes de la périphérie bruxelloise.

3. Une troisième garantie est prévue à l'article 9 du projet. Il s'agit de la déjà célèbre clause de "standstill" garantissant que les décrets, règlements, actes administratifs, adoptés par les régions ne pourront porter préjudice aux garanties obtenues au fil des décennies par les différentes minorités francophones, néerlandophones et germanophones de ce pays. Cet acquis majeur est sans précédent dans notre histoire communautaire et se voit complété par un droit de recours en suspension aux conditions considérablement allégées. Droit de recours s'exerçant devant la Cour d'arbitrage ou le Conseil d'Etat, en fonction de la nature du texte attaqué.

4. La procédure disciplinaire à l'égard des bourgmestres est également balisée. Elle permet de saisir à titre suspensif le Conseil d'Etat qui devra interroger la Cour d'arbitrage ou l'assemblée générale du Conseil d'Etat afin de déterminer si, par exemple, la sanction n'a pas été dictée par des motifs linguistiques.

5. Le fédéral reste compétent pour déterminer les limites des communes à facilités. Les régions ne peuvent pas modifier les limites territoriales de ces communes.

On le voit, ces acquis sont importants. J'oserais presque dire qu'ils sont historiques. Les garanties prévues par le texte sont nombreuses, elles m'apparaissent surtout comme étant efficaces, car à même d'assurer dans la durée, la protection des minorités linguistiques de notre pays.

Cela étant clarifié, il n'y a donc plus à proprement parler de raisons de s'opposer à la régionalisation des législations relatives aux collectivités locales, car en cette matière également, les négociateurs ont pris soin de transférer aux régions de nouvelles compétences dans le seul souci d'améliorer la construction institutionnelle. Dans cette optique, il a été notamment jugé opportun de conserver sous compétence fédérale les dispositions de la nouvelle loi communale qui concernent l'état civil. Ce sera également le cas et

c'est essentiel, pour les pensions du personnel communal et provincial.

La logique de l'efficacité a prévalu; l'équilibre du transfert opéré dans ce domaine comme dans les autres domaines est évident. Ce point mérite donc également notre assentiment.

J'en viens maintenant aux accords du Lombard. Avant de conclure, quelques mots sur ces dispositions insérées in extremis dans la loi de transfert de compétences. Quelles sont les avancées obtenues lors de ces ultimes négociations? A mon sens, on peut les regrouper dans deux catégories: les mesures destinées à revaloriser la présence des mandataires flamands à Bruxelles, d'une part, et les mécanismes empêchant le blocage des institutions régionales par les partis d'extrême droite, d'autre part.

On peut à première vue s'étonner que le consensus obtenu lors des accords du Lambermont ait été si profondément remanié en toute dernière minute. Mais il importe, avant toute critique, de vérifier si cette renégociation rompt ou non l'équilibre vital du texte et si elle s'inscrit dans l'objectif majeur de la déclaration gouvernementale de juillet 1999 - qui reste la trame de l'ensemble de ces accords -, à savoir l'amélioration de notre système fédéral.

Le premier dossier concernait la revalorisation de la représentation flamande à Bruxelles. Le principal acquis est la recomposition du conseil régional bruxellois. Celui-ci réunira désormais 17 Flamands et 72 francophones, et ce quel que soit le résultat de l'élection. A n'en pas douter, la représentation flamande à Bruxelles est de la sorte artificiellement gonflée et atteint désormais une proportion que ni les données démographiques, ni les données électorales ne pourraient justifier. Mais il s'agit sans doute d'un passage obligé pour qu'une minorité puisse assurer efficacement la défense de ses intérêts. Dans cette optique, je crois vraiment que si l'on peut parler d'importantes concessions, il faut reconnaître que la situation antérieure ne permettait sans doute pas à la minorité flamande d'effectuer un travail parlementaire tout à fait efficace. Une région au sein de laquelle la situation est particulière nécessite des dispositions particulières. Le but est d'améliorer la cohabitation harmonieuse à Bruxelles et le bon fonctionnement des institutions.

Dans cette logique, il a ensuite été imaginé un mécanisme spécifique permettant de rassembler les voix octroyées aux partis démocratiques de

manière à faire échec à l'extrême droite; c'est le second objectif des accords du Lombard. Il fallait trouver une réponse à l'attitude négative et anti-démocratique des partis tels que le Vlaams Blok. On peut disserter sans fin sur la méthode choisie pour formuler cette réponse mais force est de reconnaître que, sur ce point précis également, nous atteignons l'objectif. Les institutions bruxelloises ne pourront plus être bloquées par des mouvements d'extrême droite.

Une batterie de mesures a été nécessaire pour y parvenir.

Je citerai, à titre d'exemple, l'aménagement du système de la double majorité. Désormais, ce mécanisme ne pourra plus être détourné pour servir la cause des partis de l'intolérance et du rejet de l'autre. Les démocrates peuvent donc se réjouir de ce point, même s'il est vrai que le maintien du système de la double majorité et de la composition spécifique de la Vlaamse Gemeenschapscommissie entraîne l'adoption d'une solution particulièrement complexe.

Quoi qu'il en soit, les dispositions issues du Lombard et inscrites dans la présente loi spéciale atteignent les objectifs initiaux de cette négociation et surtout s'inscrivent dans la logique défendue par le gouvernement dès sa déclaration de juillet 1999. En ce sens, il convient de les soutenir.

En guise de conclusion, je voudrais émettre trois souhaits.

Celui, tout d'abord, de voir l'ensemble des partis démocratiques francophones s'accorder sur un projet qui avant tout assure la pérennité de la Communauté française. Les accords du Lambermont prévoient enfin un financement digne de ce nom pour la collectivité politique, garante de la solidarité entre Bruxellois et Wallons dans des domaines aussi essentiels que l'enseignement ou la petite enfance. Il n'est pas question ici de bouts de ficelle ou de mesures temporaires. Cette fois, plus de 30 milliards sont sur la table à l'horizon 2010. Jamais les acquis n'ont été aussi importants. Jamais l'avenir de l'enseignement francophone, qu'il soit officiel ou subventionné, n'est apparu aussi serein. L'ensemble des partis francophones se sont engagés à répartir ces moyens dans un souci d'égalité et de paix scolaire, le temps d'assurer la célébrité de Saint-Boniface.

Celui-ci a subi jusqu'ici bien moins de martyres que d'autres saints désormais inscrits dans notre

histoire communautaire. L'important pour les partis francophones n'est pas de le crucifier d'emblée. Car j'en fais le pari, si les accords du Lambermont venaient à échouer, si donc de nouvelles négociations devaient être entamées, il n'y a aucune chance que les performances de Saint-Boniface puissent être égalées. En somme, il est même vraisemblable que Bruxellois et Wallons ne pourraient plus gérer ensemble l'avenir de leur enseignement. Cela serait désastreux pour le monde francophone et mettrait gravement en péril l'équilibre de notre construction institutionnelle.

Il est des opportunités qui doivent être saisies parce qu'elles ne se représenteront plus. Le refinancement de la Communauté française, dont la concrétisation dépend de la loi de transfert des compétences, en fait désormais partie.

Mon second souhait est de convaincre ceux qui doutent encore de l'efficacité des garanties assurant la protection de l'ensemble des minorités linguistiques de notre pays, car il m'apparaît en effet que des avancées majeures ont été réalisées afin de respecter l'identité linguistique des Flamands de Bruxelles et des francophones de la périphérie.

Ici non plus, il ne s'agit pas de simples bouts de ficelle au contour flou, comme c'était le cas à l'issue des accords de la Saint-Michel, mais bien, pour les francophones par exemple, de mesures claires s'inscrivant dans la durée et secondées au besoin de recours juridiques efficaces. Comment pourrait-on percevoir autrement les clauses d'uniformité, la clause de *standstill* et les recours facilités devant la Cour d'arbitrage et le Conseil d'Etat?

Pour les Flamands de Bruxelles, les avancées répondent à d'autres besoins mais sont tout aussi essentielles, me semble-t-il. Il leur sera permis désormais de participer efficacement à la gestion de la Région bruxelloise et ainsi de faire œuvre utile dans l'intérêt de l'ensemble de cette région. On le voit, il y a pour tout le monde des raisons indéniables de tempérer ses craintes. Notre pays a toujours été précurseur dans l'octroi de droits fondamentaux aux minorités culturelles disséminées sur son territoire.

Il nous est proposé aujourd'hui d'affirmer une fois encore cette capacité. Mais soyez assurés que nous veillerons à ce qu'aucune manœuvre ne vienne dénaturer les acquis obtenus.

Dans cette optique, je m'en voudrais de clore en

éludant le problème de la ratification de la convention-cadre sur la protection des minorités. Certains pensent sans doute que cela procède d'un certain aplomb de vanter les mérites du système belge, alors que notre pays est parmi les derniers à n'avoir pas encore donné force obligatoire à ce texte européen. Les mérites du système belge sont incontestables, mais il est vrai qu'il est regrettable d'être à la traîne, là où on se doit en tant que pionnier d'être à la pointe. Cependant, le problème est connu, francophones et néerlandophones ne peuvent s'entendre sur la notion de minorité. Les experts n'ont pu jusqu'ici concilier les différents points de vue à cet égard. Il importe pourtant qu'à court ou moyen terme, une solution puisse être dégagée sur ce dossier. Je veux faire confiance à l'habileté du gouvernement pour y parvenir.

Mon troisième et dernier souhait est qu'une large majorité consente à perfectionner notre construction fédérale comme il nous est proposé. L'ambition n'est pas mince. Il s'agit de remédier à certaines imperfections du passé tout en évitant de déséquilibrer d'une manière ou d'une autre l'ensemble de l'édifice.

Chers collègues, je crois avoir démontré que l'objectif a été atteint. Je rappelle brièvement:

- que l'agriculture est transférée mais que la sécurité de la chaîne alimentaire reste au fédéral;
- que le commerce extérieur passe aux régions mais qu'une Agence défendra toujours au mieux les intérêts de la Belgique en prenant soin d'éviter toute dispersion d'efforts et tout gaspillage de moyens;
- que la loi communale et provinciale est régionalisée mais qu'on a pris soin ici aussi d'accompagner ce transfert d'une série de tempéraments propres à rassurer le plus grand nombre;
- qu'enfin, les institutions bruxelloises ne pourront plus servir de terrain de jeux aux partis qui prônent l'exclusion.

En définitive, il nous est présenté un projet responsable destiné à affirmer et à préciser les principes fédéralistes inscrits dans l'article 1er de notre Constitution. Il s'agit de contribuer à l'élimination de tensions communautaires et d'assurer des relations harmonieuses entre les différentes entités politiques du pays. Il s'agit aussi de garantir un avenir décent pour notre enseignement. Ne négligeons pas ces opportunités et notre Etat fédéral en sortira gagnant.

Les régions et les communautés seront mieux en

mesure d'assurer leurs missions. L'autonomie qui leur est accordée leur confère une plus grande responsabilité sans mettre en péril les indispensables solidarités.

Le vote que nous émettrons indiquera notre choix de la cohérence et de la responsabilité mais aussi et surtout, l'optimisme de notre volonté.

02.33 **André Smets** (PSC): Monsieur Bacquelaine, j'attends toujours la réponse à la question suivante. Demain, dans les communes dites "à facilités", quelles garanties les gens – qu'ils soient francophones, néerlandophones ou germanophones – ont-ils de voir maintenir de façon définitive le droit à l'enseignement dans leur langue maternelle? Je pense évidemment à l'exemple concret des Fourons, où on a récemment touché à des bâtiments de l'enseignement maternel.

Ensuite, vous respectez le suffrage universel, et moi aussi. A-t-on des garanties que demain, il y aura encore à la tête d'une commune, un bourgmestre choisi démocratiquement par la population?

C'est bien tout ce qui m'intéresse. Car il faut bien admettre que si on se laisse entraîner dans la régionalisation de la loi communale et provinciale, c'est uniquement parce que vous aviez d'abord misé sur un partenaire qui vous paraissait fiable, la Volksunie.

Le **président**: Monsieur Smets, avec tout le respect que je vous dois, je tiens quand même à vous signaler que vous avez répété quatre fois la même question.

02.34 **Yves Leterme** (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik zou graag een antwoord krijgen van de minister op de vraag van de heer André Smets die betrekking heeft op een van de essentiële onderdelen van wat overblijft aan overdracht van bevoegdheden. Voor de CVP heeft het antwoord van de heer Bacquelaine slechts een relatief belang.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, ik laat eerst de heer Bacquelaine antwoorden.

02.35 **Yves Leterme** (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik herhaal dat het punt dat de heer Smets heeft aangekaart, moet kunnen worden uitgeklaard met de auteur van het ontwerp, in casu de regering die vertegenwoordigd is door de heer Vande Lanotte, minister van Institutionele Hervormingen. De regering moet inzake dit punt

uitsluitseel geven. Ik zal de vraag van de heer Smets niet herhalen om tijd te sparen. Ik vraag echter dat de regering antwoordt op de vraag.

Le **président**: Avant tout, M. Smets a interrompu M. Bacquelaine. Je vous prierai donc de laisser M. Bacquelaine répondre à M. Smets. Si le ministre désire ensuite vous répondre, monsieur Leterme, il pourra le faire.

02.36 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, laten we alsjeblief toch werken met een minimum aan respect voor het Parlement. U zegt "als de minister wil antwoorden". Dit debat is er om de regering de gelegenheid te geven te antwoorden.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, een beetje discipline. De heer Smets stelt een vraag aan de heer Bacquelaine. De heer Bacquelaine zal antwoorden. U stelt een vraag aan de minister. Hij zal antwoorden.

Monsieur Bacquelaine, voulez-vous répondre à M. Smets? Le ministre répondra ensuite, s'il le désire, à M. Leterme.

02.37 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, je constate que M. Leterme ne suit pas nos travaux. Sinon il aurait vu que M. Smets s'est inscrit sur la liste des orateurs et qu'il aura donc l'occasion d'interroger directement le gouvernement.

Je voudrais simplement dire à M. Smets qu'on ne va évidemment pas, à l'occasion de ce nouveau forum institutionnel, reprendre l'évolution de notre construction fédérale depuis 1970. Le but de ces projets de loi n'est pas de refaire ce qui a été fait depuis 1970 jusqu'à maintenant.

Par contre, ainsi que j'en ai fait mention tout à l'heure et que vous n'avez visiblement pas compris, toutes les garanties qui existaient avant la discussion de ce projet de loi spéciale existent toujours aujourd'hui. Certaines d'entre elles se trouvent même renforcées.

Quand on dit que la loi de pacification reste fédérale, c'est qu'elle reste fédérale. Quand on dit que la clause d'uniformité et de régime identique, prévue à l'article 8, concerne toutes les communes de chacune des régions, je suppose que la Région flamande ne va pas supprimer la fonction de bourgmestre élu démocratiquement dans toutes les communes de Flandre. Il semblerait même que le processus à venir sera encore plus démocratique.

Je pense que vous jouez à vous faire peur. Ce comportement n'est pas très constructif et ne mènera à rien. Je crois que toutes les garanties qui étaient prévues – parfois mal prévues – dans les accords de la Saint-Michel sont maintenant davantage précisées et finalisées. L'ensemble du projet qui nous est soumis prévoit des mesures régulatrices, qui doivent nous apporter la pacification.

02.38 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Smets, ik begrijp bepaalde bezorgdheden, maar het is dus ook zo dat men naar de feiten moet kijken. Wat stel ik vast? Op dit moment zijn er inzake het onderwijs in de faciliteitengemeenten wettelijke bepalingen die voorschrijven dat de Vlaamse Gemeenschap moet betalen voor de Franstalige scholen. De Vlaamse Gemeenschap voert die bepalingen ook uit. Het omgekeerde, namelijk dat de Franstalige Gemeenschap betaalt voor de Vlaamse scholen in de faciliteitengemeenten, gebeurt niet en dat vind ik zorgwekkender dan bepaalde veronderstellingen die u maakt en die ten onrechte zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, ik zou u willen vragen om nu, of straks, indien u dit wenst, te willen antwoorden op de vraag van de heer Leterme.

02.39 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer de voorzitter, er werd mij gevraagd hoe de burgemeesters, eventueel Franstalige burgemeesters in Vlaanderen, zouden functioneren. Het antwoord is in die zin relatief eenvoudig dat de toestand ongewijzigd blijft. Ten eerste, wij gaan meer dan waarschijnlijk – het is een politiek engagement – naar rechtstreeks verkozen burgemeesters. Dat betekent dat, als er een meerderheid is, hetzij voor een Franstalige, hetzij voor een Nederlandstalige kandidaat, deze persoon legitiem is verkozen.

Ten tweede, deze burgemeester zal de taalwetgeving, net zoals alle andere wetgeving, moeten respecteren, wat wil zeggen dat hij de bestuursdaden uitvoert in de taal die in de regio wordt gesproken en terzelfder tijd zal hij de faciliteiten die gelden voor de inwoners die een andere taal spreken dan de streektaal, moeten respecteren. Men zal in elk geval de werking van de burgemeesters niet in die zin kunnen beperken dat men gaat zeggen 'wij gaan een regime maken dat geldt voor de ene burgemeester en niet voor de andere'. Het is namelijk zo – en dat heeft ook de heer Bacquelaine gezegd – dat het

basisbeginsel is dat men ervoor moet zorgen dat alle gemeenten in een bepaald gewest op een gelijke manier worden behandeld en er geen uitzonderingen gelden.

Wij gaan ervan uit dat de vertegenwoordigers noch van het Vlaamse Parlement, noch van het Waalse Parlement, die ook vaak een functie uitoefenen op gemeentelijk niveau, de zottigheid gaan doen, indien ik mij zo mag uitdrukken, om een pesterij in de ene gemeente te organiseren en dan te reageren met een pesterij in een andere gemeente, waarna iedereen zichzelf pest. Ik denk nooit dat het zover komt.

Er zal een nieuwe gemeentelijke wet- of decreetgeving komen die, net zoals dit vandaag het geval is, voor elke burgemeester zal gelden, welke ook zijn moedertaal is. Ik denk dat de grote vrees die men heeft, namelijk dat wanneer de gemeentewet eenmaal is geregionaliseerd er plots allerlei problemen zullen ontstaan, ongegrond is, omdat er voldoende garanties zijn ingebouwd. Dat is de hele filosofie van de wet, versterkt door het gegeven dat de burgemeester rechtsreeks verkozen wordt. Dit staat niet in het Lambermont-akkoord, maar het politiek akkoord bestaat op het Vlaams niveau. Deze rechtstreekse verkiezing schept een extra legitimiteit en legt een grote verantwoordelijkheid op de schouders van de verkozen burgemeester die zal trachten correct op te treden ten opzichte van al zijn burgers.

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, u mag nu onderbreken, maar kort liefst, want anders krijgen wij een tweede debat.

02.40 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, het kan moeilijk om een tweede debat gaan. Het is niet zo dat wij overdoen wat in commissie werd besproken. Toen dit onderwerp ter sprake kwam, heb ik de heer Vande Lanotte geciteerd, maar hij was er toen jammer genoeg niet om op mijn vragen te antwoorden, wat er toch op wijst dat hij gehandicapt was in zijn verdediging.

Nu hebben wij inderdaad de kans om hem te ondervragen. Ik herinner mij dat ik de eerste minister – ik hoop dat u luistert, mijnheer de minister – in het najaar heb geïnterpelleerd over het Lombard-akkoord en de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen.

De eerste minister was toen niet aanwezig; de heer Vande Lanotte kwam in zijn plaats antwoorden. Een onderdeel van het eigenlijke Lambermont-akkoord dat toen nog niet ter schrift

was gesteld of in wetteksten was uitgewerkt, luidde dat de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester zeker een doel was voor het hele land. Dat was dus geen Vlaams engagement maar het gold ook voor Brussel en Wallonië. U bevestigde toen de verwerving van dat recht. Mevrouw Herzet was toen verbaasd, argwanend en verontwaardigd. Zij wist namelijk niets van een dergelijke afspraak.

De voorbije maanden las ik de wetteksten van het Lambermont-akkoord. Daarin staat niets meer van die rechtstreekse verkiezing van de burgemeester.

Mijnheer de minister, heb ik goed begrepen dat u zei dat het engagement voor de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester alleen voor Vlaanderen geldt? Klopt het dat in Brussel en Wallonië terzake geen enkel engagement meer bestaat? Met andere woorden, is de oorspronkelijke Lambermont-meerderheid van koers veranderd?

02.41 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, deze verklaring van de heer Laeremans verwondert me ten zeerste.

Mijnheer Laeremans, op het federale vlak bestond er inderdaad een akkoord over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Als men het met de regionalisering van de gemeentewet echter ernstig meent, dan moeten de gewesten voor de uitvoering daarvan zorgen. Het zou geen steek houden tegen de gewesten te zeggen dat we een federaal akkoord sloten dat nadien aan de gewesten wordt opgelegd.

Op het federaal niveau bestond er effectief een akkoord over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Als men de gemeentewet nadien regionaliseert, dan komt die bevoegdheid toe aan de gewesten. De Vlaamse politieke meerderheid heeft ondertussen laten weten dat zij voor die rechtstreekse verkiezing zal zorgen. De beslissing van de Franstalige politieke meerderheid is nu irrelevant. Tot nader order is dat een zaak waarmee ik mij niet te moeien heb.

De **voorzitter**: Vooraleer wij de bespreking voortzetten, deel ik mee dat ik de lijst met de sprekers nu afsluit. Er zijn 27 sprekers ingeschreven, waarvan er al 4 het woord gevoerd hebben. Ik vind dat ik de lijst daarom nu mag sluiten. Het debat is namelijk enkele uren geleden al begonnen en bovendien zijn alle fracties aanwezig. Met de heer Van Parys en de heer Gouty vul ik nu nog op de lijst aan. Ik zal de sprekerslijst nog wat herschikken, rekening

houdend met het taalevenwicht en de werkzaamheden van de Kamer. De lijst van de sprekers is nu gesloten.

De heer Annemans heeft zonet de amendementen ingediend van de Vlaams Blok-fractie. Mijnheer Annemans, gaat het om een deel of om alle amendementen van uw fractie?

02.42 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, u hebt het geheel gekregen. Het gaat om precies 1302 argumenten.

De **voorzitter**: Dat getal 1302 ken ik. Mijnheer Annemans, u hebt uw sporen verdiend.

02.43 Minister Johan Vande Lanotte: Un effort intellectuel n'est jamais perdu.

De **voorzitter**: Ik heb vroeger in deze Kamer nog zulke stapels amendementen gezien.

02.44 Minister Johan Vande Lanotte: De heer Rik Daems bezit daarvan nog altijd schilderijen.

De **voorzitter**: Ik wil niemand beledigen, maar wij hebben op de achterzijde van die gekopieerde amendementen nog lange tijd notities genomen. Nu zullen ze opgebruikt zijn.

02.45 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil er zeker niet de oorzaak van zijn dat er bossen moeten worden gerooid. Desgevallend kan ik uw diensten ook een elektronische schijf bezorgen waarop de amendementen terug te vinden zijn.

02.46 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil even kort repliceren op wat de minister zojuist gezegd heeft. Hij liet uitschijnen dat het onvoorstelbaar zou zijn dat wij bij voorbaat federaal zouden vastleggen dat er rechtstreekse verkiezingen zouden komen voor een materie die gedefederaliseerd wordt en naar de verschillende gewesten gaat. Wij regelen echter veel andere zaken federaal. Zo wordt onder andere de hele pacificatiewet vastgelegd in het Lambermont-akkoord. Ook dit had dus perfect kunnen worden vastgelegd. Ik stel alleen vast dat de minister oorspronkelijk had gezegd dat er een politiek akkoord bestond. In heel het land zou de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters op federaal vlak worden vastgelegd. Dat blijkt nu echter niet het geval te zijn. De Franstaligen hebben zich daar van meet af aan tegen verzet ondanks het Lambermont-akkoord. In tegenstelling tot in Vlaanderen zal de rechtstreekse verkiezing dus uiteindelijk niet

gerealiseerd worden in Brussel en Wallonië. Dat gaat in tegen wat de minister oorspronkelijk had verklaard in de commissie.

De **voorzitter**: Mijnheer Pieters, kunt u het bij ongeveer 30 minuten houden? Ik probeer met iedereen de spreektijd af te spreken.

02.47 Danny Pieters (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, enkele weken geleden heb ik hier op deze tribune uiteengezet waarom ik samen met een aantal collega's in eer en geweten geen positief oordeel kon vellen over de bijzondere wetten die de vertaling waren van de zogenaamde Lambermont- en Lombard-akkoorden. Ik heb toen onderstreept dat onze evaluatie er één was van het geheel en dat de diverse wetten niet elk op zich geëvalueerd kunnen en moeten worden. Ik zal uw geduld niet al te zeer op de proef stellen en niet alle argumenten herhalen die ik toen naar voren heb geschoven. Een aantal van die argumenten hebben betrekking op de bijzondere wet die thans aan de orde is, wat toen ook al werd opgemerkt. Het lijkt mij weinig zinvol om al die argumenten hier te herhalen. Sommige ervan zijn punctueel en andere hebben een ruimere aard. Ik verwijs dus naar wat ik toen heb gezegd.

Ik wil daarentegen wel een aantal elementen die naar voren werden gebracht naar aanleiding van de bespreking van de bijzondere-bevoegdhedenwet en waarop wij geen of geen voldoening gevend antwoord hebben gekregen herhalen. In een tweede deel van mijn uiteenzetting zal ik een meer juridische en politieke evaluatie bieden in het ruimer kader van de operatie die thans voorligt. Een heel belangrijk verwijt dat we met betrekking tot de bijzondere-bevoegdhedenwet kunnen maken is dat het wetsontwerp niet bijdraagt tot de doelstelling om te komen tot een meer homogene en coherente afbakening van de bevoegdheden die nodig is om te komen tot een beter bestuur in dit land. Op sommige terreinen wordt er wel vooruitgang geboekt maar op andere gebieden worden er talloze nieuwe uitzonderingen gecreëerd. Ik zal daarop terugkomen. We zijn het er allemaal over eens dat dit een bijzonder complexe materie was die nog complexer geworden is.

Inzake landbouw vindt een gedeeltelijke overheveling van bevoegdheden plaats. Als men gaat kijken wat dit in werkelijkheid inhoudt, dan blijkt dit zeer bescheiden te zijn. We weten allemaal dat de landbouw voor een groot deel een Europese aangelegenheid geworden is. Daarnaast werd ook een grote hap uit de

bevoegdheidsoverdracht genomen door het creëren van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Wij hebben bijvoorbeeld onderstreept dat in de huidige tekst duidelijk kan worden gelezen dat wat ons betreft de landbouwprijzen onder de gewestelijke bevoegdheden vallen maar dat er nog steeds een interpretatieverschil mogelijk is. De regering heeft dat echter niet overgenomen.

Wij hebben er ook op gewezen dat het zeer gevaarlijk is om de landbouwbevoegdheid geleidelijk over te dragen naar het Vlaamse, het Waalse én het Brusselse Gewest. Ik weet dat er drie gewesten zijn, maar het gevaar moet niet worden onderschat dat er misbruik zal worden gemaakt van de bevoegdheid inzake landbouw van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die zeer mager zal worden ingevuld. Men kan namelijk via Brussel aan een aantal normeringen, die Wallonië of Vlaanderen zou uitwerken, ontsnappen. Men heeft daaraan echter geen gevolg willen geven.

Een ander punt is de overdracht van bevoegdheden inzake landbouwbeleid. Daarvoor wordt nu in een andere procedure voor de Europese besluitvorming voorzien. Er wordt een staatssecretaris op federaal vlak gecreëerd om tussen de verschillende gewestministers te coördineren. Hier wordt een novum gecreëerd. Ik zal daarop straks uitvoeriger ingaan.

Wat gebeurt hier? Men creëert een staatssecretaris die coördinerend optreedt, die geen eigen politiek moet voeren, maar wel politiek verantwoordelijk is voor het federaal parlement. Wij gaan er natuurlijk altijd van uit dat er tegenstellingen tussen het Waalse Gewest en Vlaanderen zouden zijn. In een situatie die in een federale staat normaal is, namelijk dat er een dag komt dat de drie gewesten inzake landbouw A zeggen en de federale regering B zegt, is dit een aanzienlijk probleem. Daaraan wordt geen aandacht besteedt. Meer nog, er wordt een probleem van politieke verantwoordelijkheid gecreëerd die niet wordt opgelost.

De overdracht van Buitenlandse Handel kwam reeds een aantal keren bij de vorige staats hervormingen ter sprake. Blijkbaar slaagt men er slechts moeilijk in deze bevoegdheid over te hevelen. Dit keer zou het de goede keer zijn. De Belgische dienst voor Buitenlandse Handel wordt opgedoekt, maar tegelijkertijd wordt een interfederaal agentschap voor Buitenlandse Handel opgericht. Ik hoop dat dit zal functioneren en dat deze bevoegdheid eindelijk correct zal worden overgedragen. Ook hier wordt de situatie

er echter niet eenvoudiger op.

Er werd een merkwaardige regeling inzake de Delcreditedienst uitgewerkt, namelijk niet rechtstreeks in de bijzondere wet. Waarom moet een vertegenwoordiger van de gewesten in de Delcreditedienst totstandkomen door een eenzijdig optreden van de federale overheid. Ik begrijp het niet. Als men een samenwerkingsverband tussen diverse componenten wil creëren, is het vreemd dat de manier waarop de samenwerking wordt georganiseerd volledig aan de federale overheid wordt overgelaten.

Een volgende punt is de overheveling van de gemeente- en provinciewet. Er werd inderdaad niet aan de faciliteiten geraakt. Dat is een status-quo. Wellicht was dit status-quo onvermijdelijk. Dat wil ik nog aanvaarden, maar men mag dit zeker niet als een succes voor de Vlamingen beschouwen, tenzij wij alle punten waardoor we niet in onze rechten werden beknut, beschouwen als een overwinning. Dan hebben wij echter elke dag talloze overwinningen.

De bevoegdheden van de gewesten over de politie werden nogal vreemd in de wet afgebakend. Wij zagen dit ook officieel erkend doordat er onmiddellijk een voorstel van bijzondere wet werd ingediend. Daarin stelt men voor de tekst van een bijzondere wet te wijzigen die nog niet werd aangenomen. Dat is een vreemde, ingewikkelde procedure die blijkbaar stilaan de plaats inneemt van de gewone amenderingprocedure.

Verder verdienen de belangen van de Duitstalige Gemeenschap ook onze aandacht. U weet dat ik daarvoor heel gevoelig ben, maar in een bredere context is hier iets heel merkwaardigs gebeurd. In de Lombard- en Lambermont-akkoorden was hierover niets bepaald. Minister Vande Lanotte heeft op een vraag in de Kamer geantwoord dat er inderdaad niets was afgesproken, maar dat de Raad voor de Duitstalige Gemeenschap best toezicht zou uitoefenen op de gemeenten van het Duitstalig taalgebied. Blijkbaar is dit gewijzigd en heeft men dit met de nodige financiële tegemoetkomingen aan de Duitstalige regering veranderd. Nu zal Namen toezicht uitoefenen op de gemeenten van het Duitse taalgebied.

Men moet het maar eens proberen om op een behoorlijke manier in het Duits te worden behandeld in de provincie Luik of Namur. Welnu, de Duitstalige gemeenten, de gemeenten van het eentalig, Duitstalig taalgebied, gaan nu onder dat

toezicht staan. Ik vind dat zeker geen vooruitgang en degenen die dat zien als misbruik maken van de Vlaams-Waalse tegenstelling door Duitstaligen erbij te betrekken, onderkennen niet het feit dat, als wij niet voor hen opkomen, er wellicht niemand voor de Duitstaligen in dit parlement zal opkomen.

De Provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen zullen in de toekomst door de Gewesten worden benoemd. Voor hun verkiezing is een hele procedure voorzien die eindigt met de noodzaak van een eensluidend advies van de federale overheid. Als u de wet leest, dan zult u zien dat er een hele procedure werd uitgewerkt. Zelfs als wordt de hele procedure doorlopen, dan nog zal de afzetting van een arrondissementscommissaris of een provinciegouverneur door de federale overheid kunnen worden geblokkeerd. Ik kan daarvan de zin echt niet onderkennen.

De juridische techniek die wordt aangewend om te verwijzen naar de Pacificatiewet in casu zal in de toekomst ongetwijfeld tot moeilijkheden aanleiding geven.

We hebben vernomen dat het zou gaan om een verwijzing naar de historische Pacificatiewet, met name de Pacificatiewet zoals die tot op vandaag bestaat. Men moet dan echter wel goed weten dat, als later, deze Kamer beslist om de Pacificatiewet te wijzigen, wij hier te maken hebben met een bevoegdheidsoverdracht die beperkt wordt door een wet die op dat ogenblik niet meer zal bestaan.

Deze juridische techniek heeft echt heel weinig zin. Dit is fout. Had men dan toch willen doorvoeren wat men nu wil – en dan had niemand daarin een verandering als dusdanig gezien, maar gewoon een betere techniek – dan had men er beter aan gedaan gewoon op te sommen welke de beginselen waren waaraan men de overdracht van de bevoegdheid wou koppelen. Deze beginselen kan men nu in de Pacificatiewet lezen. Trouwens, dat is misschien het probleem geweest. Misschien had men dat liever niet zo duidelijk gezegd. Er zitten natuurlijk een aantal merkwaardige elementen in. Ik citeer er een. Volgens de beginselen van de Pacificatiewet mogen aan verkozen mandatarissen geen taalvereisten worden gesteld.

Welnu, er is daarnet al een debat over geweest. Als u dat combineert met straks de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters in een of ander gewest en de bepaling dat er voor bepaalde gemeenten geen afzonderlijke regeling mag worden getroffen, dan komt men tot het resultaat

dat we morgen kunnen zitten met Vlaamse burgemeesters die volstrekt geen Nederlands kennen en ook geen enkele kennis van het Nederlands moeten bewijzen. U kunt dat misschien niet belangrijk vinden. U kunt dat misschien een democratische logica vinden. Het feit is dat er in het verleden toch heel wat om te doen is geweest en de Raad van State een aantal keren is opgetreden tegen de benoeming van burgemeesters die volstrekt weigerden hun kennis van het Nederlands te laten blijken. Zij wij hiervan afgestapt, Als men een en een optelt komt men blijkbaar tot deze conclusie.

Als men deze bepalingen ernstig doorneemt, stelt men een ander probleem vast. Het gaat om een probleem waarover ook in de commissie reeds werd gedebatteerd. Ik kom erop terug omdat het heel belangrijk is voor wat wij aan het doen zijn.

Wij dragen hier bevoegdheden over en zeggen tegelijkertijd hoe de deelstaat aan wie die bevoegdheid wordt overgedragen, deze bevoegdheid moet uitoefenen. Dit is een novum. U kunt bevoegdheden overdragen. U kunt uitzonderingen op die bevoegdheidsoverdracht bepalen, maar wat niet kan in deze federale Staat zoals wij die in België hebben ingericht is aan de andere zeggen op welke wijze hij die bevoegdheid moet invullen. Dit is geen correcte manier van het invullen van onze federale staatsstructuur en zal ongetwijfeld tot problemen aanleiding geven.

Er wordt gezegd dat de positie van de Vlamingen in Brussel en de Franstaligen in de Rand ongemoeid wordt gelaten. Er is een status quo. Een andere keer wordt gezegd dat hun statuut erop verbeterd. De bescherming van de Vlamingen in Brussel verbetert door bijvoorbeeld het inschrijven van het tweetaligheidsprincipe in deze wet. Ik zou toch graag eens weten wat het nu is. Staan we voor een status quo of is er een wezenlijke verbetering van het statuut van de Vlamingen in Brussel en de Franstaligen in de Rand en zo ja, waaruit bestaat dan die verbetering. Immers, u kunt niet het ene zeggen en het andere zeggen zonder u tegen te spreken.

Ik zou graag weten welke verbetering er tot stand werd gebracht van het statuut van de Vlamingen in Brussel en de Franstaligen in de rand. Waaruit bestaat die verbetering?

De bepalingen in het Lambermont-akkoord over de ontwikkelingssamenwerking werden duidelijk afgezwakt tegenover het oorspronkelijke akkoord. In het oorspronkelijke akkoord stond dat alle met de gemeenschaps- en gewestbevoegdheden

samenhangende aspecten van de ontwikkelingssamenwerking zouden worden overgeheveld. In de tekst van het ontwerp is die "alle" weggevalen, werd het "bevoegdheden die samenhangen" en uiteindelijk werd bepaald dat een comité zal worden opgericht die de inhoud van de bevoegdheidsoverdracht in een tweede fase zal bepalen. Wij weten wat een bevoegdheidsoverdracht in diverse fases betekent. Trouwens, ook de collega's van Agalev zijn hiermee vertrouwd. U begrijpt dat wij daar niet echt gelukkig mee zijn.

De afschaffing van de dubbele meerderheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest baart ons eveneens zorgen. Hiermee wil men beletten dat zogenaamde niet-democratische partijen de werking van de Brusselse instellingen kunnen verlammen. Het zij zo, maar het merkwaardige is dat op herhaalde vragen aan de regering om te bevestigen dat het alleen daartoe zou dienen, werd nooit een antwoord gegeven. Zullen de partijen die dit akkoord onderschrijven, de tweederde regel alleen toepassen om niet-democratische partijen uit te sluiten? Mijnheer de minister, misschien kunt u nu op deze vraag antwoorden?

02.48 Minister **Johan Vande Lanotte**: Deze maatregel is uitzonderlijk en verregaand en werd alleen maar genomen om democratische redenen. Een aanpassing van de manier waarop een meerderheid wordt gevormd, kan enkel om democratische redenen, niet om meerderheidsredenen.

Als men een beperking of een aanpassing invoert van de manier waarop men meerderheden gaat vormen, zoals het daar gebeurt, dan kan dat enkel om democratische redenen. Ik meen op een indirecte manier heel duidelijk op uw vraag te hebben geantwoord.

02.49 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wou eerst en vooral zeggen aan de minister dat dit niet in de tekst staat. U verklaart dit hier, maar het staat niet in de tekst.

Ten tweede, wie bepaalt wat een democratische partij is? Het is mijn ervaring dat dit wordt bepaald door een meerderheid die op die manier een deel van de oppositie het zwijgen wil opleggen.

Dat is precies het tegenovergestelde van wat democratie zou moeten zijn. Met andere woorden, in deze redenering zit een enorme perversiteit. In naam van de bescherming van wat u democratie

noemt gaat u ten eerste een misbruik legaliseren om bepaalde partijen uit te schakelen en ten tweede verlamt u een flink deel van de Vlaamse kiezers in Brussel, wat even erg is. En dan beweert u geld te investeren in Brussel om "de Vlamingen daar wat meer armslag te geven."

02.50 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ook ik wil de spreker kort onderbreken. Ik vind het belangrijk dat in het verslag een aanvulling wordt vermeld bij wat de vice-premier daarnet verklaarde. Mijnheer de vice-premier, kunt u ter vervollediging van het verslag zeggen hoe een beslissing die niet beantwoordt aan de motivering die u daarnet hebt weergegeven, kan worden aangevochten?

02.51 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, collega Bourgeois, ik denk dat dit afhankelijk is van het niveau waarop de beslissingen worden genomen, op het administratieve niveau of op een ander niveau. We moeten in elk geval een aantal regels hebben die overheidshandelingen controleren. Daarbij heeft het proportionaliteitsbeginsel altijd meegespeeld. Ik weet dat dit een vaag begrip is, maar in een democratisch stelsel is het heel belangrijk. Veel concreter kan ik het niet zeggen. Het proportionaliteitsbeginsel is de noodrem van ieder jurisdictioneel ingrijpen en het moet conform mijn eerdere verklaringen zijn. Ik weet dat het geen netjes afgelijnde garantie biedt, maar netjes afgelijnde garanties bestaan niet in deze zaken. Het biedt wel een stelregel die kan worden toegepast wanneer het ooit nodig is.

02.52 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, het gaat hier om het voortbestaan van een politieke partij, meer bepaald in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is de eerste keer dat een regering zo duidelijk erkent dat het allemaal niet erg netjes is. Dat werd daarnet toch letterlijk gezegd door de vice-premier. Bovendien geeft men toe dat het hier om een belangrijke primeur gaat. Ik wil erop wijzen dat de Raad van State, waarin toch evenveel Franstaligen als Vlamingen zetelen, heel duidelijk heeft gezegd dat deze regeling ingaat tegen de fundamente van de democratie. De Raad van State heeft ook geconstateerd dat het de bedoeling is de verkiezingsuitslag te corrigeren. Als er iets ondemocratischer is dan dat, mag men het mij zeggen.

Deze regeling gaat heel ver. De minister motiveert ze bovendien met de woorden: "Het is om de democratie te redden en te versterken." Dit is een tegenstrijdige en hypocriete bewering. Waar haalt

hij zoiets?

02.53 **Simonne Creyf** (CVP): Mijnheer de minister, u zegt dat deze regeling enkel zal worden gebruikt om de democratie te beveiligen tegen ondemocratische partijen...

02.54 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, collega, wanneer men iemand citeert in een discussie, moet men hem juist citeren. Ik heb de zinswending democratische en ondemocratische partijen hier nog niet uitgesproken en ik zal dat ook niet doen.

02.55 **Simonne Creyf** (CVP): Mijnheer de minister, ik wil u toch vragen of deze blokkering met een derde van de stemmen niet zal worden gebruikt om in Brussel bijvoorbeeld de CVP buiten spel te zetten. Met een derde van de stemmen kan deze regeling net zo goed tegen onze partij gebruikt worden?

02.56 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, ik heb duidelijk geantwoord dat het er niet om gaat iemand buiten te zetten, maar wel om een democratische reflex, een democratische garantie. Daarover gaat het. Voor de CVP zou het toch een vrij grote geruststelling moeten zijn als ik dat zeg.

02.57 **Simonne Creyf** (CVP): Mijnheer de voorzitter, kan de minister verklaren wat voor een democratische reflex het is om de Vlamingen de meerderheid die er moest zijn in beide assemblees af te nemen en te herleiden tot een derde? Wat is daar nu democratisch aan?

02.58 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat zich dat niet voordoet, maar op een bepaald moment zou dat zeer democratisch kunnen zijn.

02.59 **Danny Pieters** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou daar nog elementen kunnen aan toevoegen, maar ik zal dat niet doen. Ik heb deze elementen aangehaald opdat u zou weten dat onze standpunten onderbouwd zijn en dat in deze ingewikkelde materie punten van kritiek mogelijk zijn zonder te vervallen in demagogie. Trouwens, ik stel vast dat heel wat inhoudelijke kritiek in de wandelgangen dikwijls wordt bijgetreden. Publiek doet men er dan meestal het zwijgen toe of minimaliseert men de punten van kritiek, zeker wanneer ze eigenlijk niet aan de grond van de zaak afbreuk doen maar slechts een verbetering zouden zijn van de tekst. U weet dat dit niet meer mogelijk was, tenzij voor de amendementjes van de PSC. Daar heb ik het

later nog over. Natuurlijk is er nog het argument suprême. Men verwijst naar de zeer grote complexiteit van deze materie en stelt dat men moet begrijpen dat dergelijk debat niet gemediatiseerd kan worden en niet geschikt is voor hapklare pro's en contra's. Derhalve wil men de zaak maar snel afhandelen. Ik vind dat wel spijtig: een ernstig debat is steeds op zijn plaats, maar dat betekent ook dat wij naar elkaar luisteren.

Het volgende dat ik wil doen is onderzoeken wat wij hebben gedaan en waar zich dat situeert in een ruimere context. Ik wil dat doen op twee vlakken, namelijk op juridisch en op politiek vlak.

Ik begin met het juridische domein. Ik hecht nogal veel gewicht aan het feit dat men hier een aantal juridische beginselen heel licht heeft laten wegen, om niet te zeggen dat men een aantal nieuwigheden heeft gecreëerd, waarmee in de toekomst toch wel enige problemen gepaard zouden kunnen gaan. Een eerste, maar wellicht nog het minste in zekere zin, is dat er uiterst weinig aandacht wordt besteed aan de adviezen van de Raad van State. Op zich is dat niet nieuw: soms geeft men een antwoord dat min of meer bevredigend is en anders laat men de opmerkingen voor wat ze zijn. Dat is misschien nog niet het ergste.

Op een tweede novum heb ik reeds gewezen. Ik vind het heel erg en ik blijf er de nadruk op leggen. Naar mijn opvatting is dit de eerste keer dat wij bevoegdheden overdragen met de invulling van de wijze waarop de deelstaat de overgedragen bevoegdheid moet gaan uitoefenen. Dit kan in ons federaal bestel niet. Ik denk dat dit een ongrondwettig element is. U kunt een bevoegdheid al of niet of gedeeltelijk overdragen of uitzonderingen bepalen, maar u kunt een deelstaat niet opdragen hoe hij een bevoegdheid moet gaan uitoefenen. Dit is een novum dat buiten ons grondwettig bestel ligt, naar mijn gevoel.

Een volgend novum, ook hoogst merkwaardig, is dat hier bevoegdheden worden overgedragen via een samenwerkingsakkoord. Dit kan niet. U draagt een bevoegdheid over krachtens ons constitutioneel bestel, krachtens een bijzondere wet, maar niet krachtens een samenwerkingsakkoord, ook al wordt dat in de bijzondere wet aangekondigd. Dat kan dus niet. Wat natuurlijk ook niet kan is dat men een bevoegdheidsoverdracht in handen van een commissie laat die men zal oprichten. Voor ontwikkelingssamenwerking leek dat zo, hoewel iedereen het er nu blijkbaar over eens is dat wij

inzake ontwikkelingssamenwerking niets aan het doen zijn, tenzij aan het aankondigen dat er ooit eens een overdracht van bevoegdheid zal zijn. Ook dit is geen fraaie wetgeving.

De politieke verantwoordelijkheid, een van de hoekstenen van ons politiek bestel, wordt hier - zij het voor een beperkte materie - tussen haakjes geplaatst. Voor wie is de federale staatssecretaris voor Landbouw - die enkel het beleid van de gewesten uitvoert - politiek verantwoordelijk? Als de gewesten samen het beleid A bepalen dan kan hij beleid B uitvoeren en in het federaal bestel kan daar niets tegen ingebracht worden. Deze nieuwe formule is nonsens en niet overwogen.

Voor het eerst sedert de Middeleeuwen worden door de Lombard-akkoorden publiekrechtelijke mandaten, ingewisseld voor geld, en worden ook nieuwe spelregels ingevoerd voor een zittend college. Ook dit zijn punten waarover een rechtscollege problemen zal maken.

Mijns inziens kan een en ander juridisch niet. Wij zullen zien wat de toekomst brengt. De vrees bestaat dat - eens de wet goedgekeurd - juridische colleges er een aantal happen zullen uitnemen en het evenwicht uit deze akkoorden vertekenen.

Laat ik nu iets zeggen over de grotere context op politiek vlak. Bij de stemming over de bijzondere financieringswet heeft de PSC zich onthouden, nadat hij in ongewoon harde bewoordingen de Lambermont-akkoorden en de financieringswet had afgebroken. Het heette toen dat de PSC over de streep was gehaald door een aantal amendementen en het intra-Franstalig akkoord in verband met en ten gunste van het Franstalig vrij onderwijs. Toen vertelde men ons - en ik denk dat het klopt - dat de PSC onderschreef dat hij niet alleen de bijzonder financieringswet maar ook de bijzondere bevoegdhedenwet zou goedkeuren. Dat zou trouwens een bepaling zijn van het intra-Franstalig akkoord. Wat maken we nu mee? Eerst bleef de PSC vrij onduidelijk. Van regeringszijde werd gezegd dat het bereikte akkoord inzake de financieringswet inderdaad ook over de bevoegdheden handelde. Met de dag wordt duidelijk dat dit niet klopt, dat de PSC niet heeft toegezegd, of later zijn toezegging heeft ingetrokken, wie zal het zeggen? De PSC zou dus niet bereid zijn de bijzondere bevoegdhedenwet goed te keuren of zich bij de stemming te onthouden. Men wou wat in de plaats. Dan worden er balletjes opgegooid: het minderhedenverdrag komt te voorschijn; er komt een verdrag over de lokale autonomie, een

protocol, de kamers van de Raad van State moeten een andere bevoegdheid krijgen, of het gaat om centen voor Brussel.

Tegelijkertijd doen zich andere fenomenen voor: waarschijnlijk zonder enig verband wordt een belangrijk PSC-lid in de ESA benoemd, zonder enig verband daarmee gaat 400 miljoen frank naar de gemeente van een ander PSC-lid.

Nog een ander PSC-lid krijgt naar verluidt een belangrijke functie bij de OMOB.

Al deze fenomenen hebben misschien niets te maken met de zaak die ons bezighoudt, maar de gelijktijdigheid waarop zij plaatsvinden is storend en kan minstens voor de buitenwereld het vermoeden wekken dat wij ons in een niet al te gezonde atmosfeer bevinden, willen wij de politieke realiteit van deze situatie nagaan.

02.60 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Er is ook nog de nakende promotie van de heer Poncelet.

Mijnheer Pieters, wat u daarnet zei met betrekking tot de OMOB was mij niet bekend. Gaat het om een nieuw feit? Kunt u dat toelichten? Kunt u zeggen om wie het gaat?

02.61 Danny Pieters (VU&ID): Het is niet mijn taak hier en nu over personen te spreken. Ik zei bovendien dat het om geruchten ging en ik hoop dat mij kan worden bevestigd dat zij onwaar zijn.

Jegens een aantal personen zou men erg vriendelijk zijn geweest. Het geval van de heer Poncelet is volgens mij losstaand van deze aangelegenheid, maar het ware fatsoenlijker zijn geweest dergelijke zaken in een ander tijdsperspectief te plaatsen.

Wat betreft de andere personen weet ik niet of de geruchten juist zijn. Ik weet trouwens niet veel meer dan hetgeen ik daarnet heb verteld.

Dat de PSC tracht zo veel mogelijk te halen uit haar zeer tijdelijke machtspositie is niet abnormaal. Wellicht zou elke politieke partij dat proberen om alzo haar doelstellingen maximaal te verwezenlijken.

Veel moeilijker te begrijpen evenwel, is dat zowel nu als toen, de PSC alle registers opentrekt tegen het wetsontwerp, terwijl zij toch onderhandelen over relatief onbelangrijke aanpassingen met betrekking tot deze of andere wetten, om veilig de bocht te kunnen nemen.

Het is een publiek geheim dat ook VU&ID enkele weken geleden poogden een akkoord te bereiken met de meerderheid, om wezenlijke verbeteringen aan te brengen aan de Lambermont- en de Lombard-akkoorden. Hebben wij gespeeld en verloren? Heeft de PSC gespeeld en zijn zij aan de winnende hand? Zijn wij slechte verliezers? Ik meen van niet omdat de situatie fundamenteel verschillend is. Er is een groot verschil tussen wat de PSC doet en vraagt en wat de VU&ID - of een deel ervan - deed en vroeg.

Om te beginnen is bij ons nooit de gedachte opgekomen om persoonlijke voordelen te verbinden aan onze stem. Daarop moeten wij ons niet beroepen; dat is niet meer dan normaal.

Ten tweede, wij weigerden komedie te spelen. De wijzigingen die aan de wetteksten moesten worden doorgevoerd, moesten wezenlijk zijn en op een even wezenlijke manier het verbroken evenwicht herstellen. Dat kon niet en er werd ons vlug duidelijk gemaakt dat er geen wezenlijke verbeteringen konden worden aangebracht ten gunste van de Vlamingen. Wij waren geen vragende partij voor cosmetische aanpassingen zoals de PSC thans her en der tracht door te voeren.

Immers, iedereen is wellicht het erover eens dat, wat betreft de financieringswet, de amendementen van de PSC amper enige werkelijkheidswaarde hadden.

02.62 **André Smets** (PSC): Monsieur le président, je suis frappé par les attaques personnelles que M. Pieters adresse à des membres qui ne sont pas présents dans cet hémicycle.

Nous constatons qu'enfin le jeu nationaliste de la VU est dénoncé, comme nous l'avons déjà fait dans le passé et comme nous ne manquerons pas de le faire à l'avenir.

Nous connaissons M. Sauwens et sa bande et nous continuerons à dénoncer sa manière de procéder.

02.63 **Danny Pieters** (VU&ID): Wij weigerden een dergelijk spel mee te spelen om wat snoepjes te krijgen die wij konden proberen in de media te verkopen als grote overwinningen.

Ik laat u trouwens opmerken dat het verhaal over het minderhedenverdrag thans ter sprake komt, terwijl Vlaanderen zich hiertegen nooit heeft

verzet. Sommigen onder ons – misschien meer nog dan in welke andere partij ook – houden zich met minderheden bezig.

Wat wij evenwel niet aanvaarden is dat de ratificatie ervan zonder de precieze context te kennen, zou indruisen tegen bepaalde constitutionele regelingen inzake het taalgebruik, maar dat kan ons onmogelijk worden verweten. Inderdaad, de taalwetgeving is een van de hoekstenen van onze samenleving en dat kunnen wij niet zonder meer openstellen voor een minderhedenverdrag, zonder te weten welke gevolgen dit kan hebben.

Als het minderhedenverdrag kan worden aangenomen derwijze dat de bestaande constitutionele bepalingen inzake de taalwetgeving wordt gerespecteerd, dan zal ik dat geenszins betreuren, maar zal het mij verheugen.

Wil men van deze aangelegenheid het grote strijdpunt maken, wil men dit beschouwen als de grote overwinning van de Franstaligen, dan moet ik u ontgoochelen. Dat is immers niet relevant. Hetzelfde geldt voor het fonds dat moet worden gecreëerd voor de internationale en hoofdstedelijke rol van Brussel.

Het spijt mij u te moeten zeggen dat u een begrotingspost vervangt door een fonds, maar dat u daarvoor dezelfde middelen aanwendt. Dat is de grote overwinning die wordt geboekt om de stem van de PSC af te kopen. Erg ernstig is dat niet; Het is zeker niet ernstig vanwege de PSC om een wet goed te keuren die zij gisteren, in hun Franstalige uiteenzetting met het Nederlands woord "brol" bestempelden.

Moeten wij ons zorgen maken over wat een partij aan de andere kant van de taalgrens uitricht? Het gaat per slot van rekening om een andere publieke opinie en om een ander kiespubliek.

Wat hier gebeurt is evenwel relevant en dit om verschillende redenen. Eerst en vooral omdat wij ons in een federaal huis bevinden - waarover men zich kan verheugen of waarover men kan treuren – waar een aantal beslissingen samen moeten worden genomen. In dat opzicht is het betreurenswaardig dat men in een situatie belandt waarbij er geen democratische oppositie meer aanwezig aan Franstalige kant. Eveneens betreurenswaardig is dat de PSC blijkbaar zich blijkbaar goed voelt in een rol die ik als het ware durf vergelijken met deze van de zogenaamde oppositiepartijen in het voormalige Oostblok. De OST-CDU bestond, mocht meepraten en werd vrij goed behandeld, maar voor het overige deden zij

niets terzake. Welnu, daarover verheug ik mij niet; een democratie vergt woord en weerwoord.

In onze democratie spelen wij evenwel voor twee afzonderlijke publieke opinies. Het is niet goed voor België dat er geen ernstig democratisch debat kan worden gevoerd in geen van beide landsdelen. Dat is de reden waarom een dergelijke operatie betreuenswaardig is voor onze democratische instelling.

Totale discrepantie inzake de fundamentele kritiek op de behandelde materie en onderhandelingen over details die men nadien aan de media tracht te verkopen als grote overwinningen, zijn niet alleen schandelijk, maar ook schadelijk voor de democratie.

Blijven zweren bij de Belgische eenheid en tegelijk de meest platvloerse uiteenzettingen houden over de behandeling van de Franstaligen in België, die wordt vergeleken met de situaties die zich jammer genoeg voordoen in Joegoslavië is ontierend en schadelijk voor de democratie.

Het zij zo dat de geloofwaardigheid van de PSC is aangetast. Ik meen echter dat tegelijk de Belgische politiek is hersteld is een oude glorie, met name die van koehandel.

Het bedrag van een andere meerderheidspartij, met name het FDF, lijkt logischer. Al behoort deze partij tot de meerderheid, toch maakt zij steeds duidelijk waarvoor zij staat, zij het dat ik toch graag wil zien wat er morgen zal gebeuren.

Tegelijkertijd is de voorman van de coalitie waarin de FDF functioneert, de heer Michel, altijd zeer gerust geweest in het gedrag van de FDF-leden. Ook daar zou ik willen zien of de uiteenzetting en het stemgedrag met elkaar zullen overeenkomen, dan wel of een zeker politiek realisme, dat haaks staat op hetgeen men verklaart, de bovenhand zal halen.

Hoe zit het met de Vlaamse meerderheid?

Voor alle duidelijkheid, de Volksunie behoort in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat niet tot de meerderheid. Dit lijkt soms te moeten worden herhaald. Wij zijn een oppositiepartij, maar wij hebben geprobeerd die oppositie op een vrije, verantwoordelijke manier uit te oefenen. Wij zijn geen afbraakpartij en willen dat niet zijn. Geen van onze samenstellende delen wil dat zijn, maar wij zijn wel een Vlaamse oppositiepartij.

Wij hebben in onze partij voorstanders en tegenstanders van deze akkoorden. Beide groepen hebben hun overtuiging gevormd, onderbouwd en verdedigd. Beide groepen zullen wellicht de pijn ervaren van de verdeeldheid van onze fractie, maar elk van ons volgt zijn overtuiging omdat hij of zij dat belangrijk vindt. Bij ons wordt de ziel niet verkocht voor een bord linzen.

Maar wat dan met de Vlaamse meerderheidspartijen? Dat zij de Lombard- en Lambermont-akkoorden goed vinden, is hun goed recht. Wij delen, met een aantal mensen, die analyse niet, maar dat is het normale resultaat van het democratisch debat. Zij hebben geen enkele serieuze poging gedaan om ons tegemoet te komen en zo te kiezen voor eerder Vlaamse dialogen dan voor het overlaten aan de Franstaligen om een meerderheid te halen. Het zij zo. Misschien is dat zo gegroeid. Misschien is het een strategie om onze partij volledig te vernietigen. De tijd zal ons leren wie daar baat bij heeft.

Ik verwijt de meerderheid wel fundamenteel de strategie die wordt gevolgd. Op het ogenblik dat over de financieringswet moest worden gestemd en dus toegevingen aan de PSC moesten worden gedaan, heeft men – zo is toch beweerd – het akkoord van de ganse PSC verkregen voor het geheel van de akkoorden, de bijzondere financieringswet en de bijzondere bevoegdhedenwet. Men had ook een stok achter de deur en men heeft die nog altijd, want in de Senaat moet de financieringswet nog worden goedgekeurd. Er moet niet meer worden gepraat, want de zaak is geregeld. Er moet niet meer aan cosmetica worden gedaan. Men moet alleen het overeengekomen akkoord uitvoeren. Ik begrijp niet waarom onze Vlaamse collega's zich nog aan verdere besprekingen willen moe maken als met de PSC over de financieringswet een akkoord is bereikt en een integraal akkoord daarin werd bepaald. Het is telkens door de premier, zijn kabinetschef en tal van andere ministers bevestigd dat deze afspraken op het geheel van de Lambermont- en Lombard-akkoorden betrekking hebben.

We kunnen natuurlijk shows opvoeren. Dat zijn we nu blijkbaar aan het doen. Misschien zal hier of daar een wetje worden aangepast of goedgekeurd om als schaamlap voor de PSC te dienen. Laten we duidelijk zijn, Vlaamse vrienden, bij schaamlapjes zal het moeten blijven. Het is niet meer het ogenblik om te onderhandelen, want er valt niets te onderhandelen. Het is dan ook terecht

dat de Costa-voorzitter, senator Vankrunkelsven, erop gewezen heeft dat als op substantiële punten aan de PSC of aan de Franstaligen toegevingen zouden worden gedaan, het fundamenteel evenwicht in deze akkoorden zou worden verstoord en dus ook de globale houding van onze gehele partij zou moeten worden herzien.

Ik wil nog een ander aspect onderstrepen. Men moet morgen niet proberen spelletjes te spelen door een gescheiden stemming over de verschillende artikelen te vragen.

Mocht dat spelletje worden gespeeld – en ik richt mij meer bepaald tot de Vlaamse leden in deze assemblee – dan verzeker ik u dat wij de ontbrekende stemmen van de FDF, van de PSC of van andere onderdelen niet zullen aanvullen.

Ik hou mij ver van demagogie. Ik begrijp dat men voor of tegen dergelijke wetten kan zijn. Er kan evenwel niet van ons worden verlangd dat wij onze Vlaamse collega's niet wijzen op hun verantwoordelijkheid. Immers, mochten zij dit akkoord goedkeuren dan keuren zij het integraal akkoord goed.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sta mij toe mijn betoog op dezelfde manier te beëindigen als mijn interventie naar aanleiding van de bijzondere financieringswet.

In een staatkundige constellatie als de onze zullen de gemeenschappen steeds met elkaar moeten praten en zullen er steeds compromissen moeten worden gesloten. Wij zijn daartoe bereid.

Sommigen in onze partij vinden het compromis waarover wij het thans hebben, goed – en ik begrijp hen – en sommige, waaronder ik zelf behoor, vinden het fundamenteel fout. Ook dat moet kunnen.

Ik ben ervan overtuigd dat wij alles in het werk moeten stellen, ook al is het stap na stap, om tot een beter beleid te komen voor allen. Dat zal gaan over een democratisch zelfbestuur voor de regio's. Laten wij hiervoor echter ijveren in een andere constellatie, waarin toch een beetje politieke ethiek aanwezig is, waarin op eerlijke wijze en met open vizier kan worden gedebatteerd om tot overeenkomsten te komen. Laten wij een einde maken aan het huidige gesjoemel.

Loodgieterij in onze staatsvorming kennen we reeds, maar we weten dat er nog veel lekken zijn en dat het water niet overal goed doorstroomt. Koehandel in onze politiek is niet nieuw, maar

bespaar ons een nieuwe dolle-koeienhandel. Zoals gezegd zullen wij de regering in geen geval ter hulp snellen wanneer morgen spelletjes worden gespeeld. Getrouw aan onze opvatting zullen sommigen voor en anderen tegenstemmen.

België ziet zich graag als een micro-Europa, als toonbeeld voor de Europese Unie die wij straks zullen voorzitten. Laten we eindelijk eens beginnen met het gesprek dat wij vragen aan Europa: een duidelijke en eenduidige bevoegdheidsafbakening tussen de diverse niveaus, zonder duizend-en-een kronkels en uitzonderingen, opdat op elk niveau de burger zou begrijpen welk politiek orgaan verantwoordelijk is en ter verantwoording kan worden geroepen. Pas dan zullen we een stap vooruit zetten.

02.64 Robert Denis (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur Pieters, je n'ai pas voulu vous interrompre lors de votre exposé, mais vous avez signalé que vous craigniez que les lois de régionalisation provinciales et communales ne nuisent à la Communauté germanophone, et j'aimerais faire quelques remarques à ce propos.

Tout d'abord, sachez qu'à ce jour, la Communauté germanophone n'a jamais eu à se plaindre ni de la province de Liège, ni de la Région wallonne, ni du fédéral. Elle se sent très heureuse dans la province de Liège et dans la Région wallonne où elle est littéralement choyée. Elle n'a dès lors rien à craindre. Elle n'a d'ailleurs pas du tout réagi à la proposition de M. Willems qui visait à créer une onzième province.

Vous dites, monsieur Pieters, que vous vous êtes toujours intéressé aux minorités. Sachez que la Communauté germanophone n'a nullement besoin de votre sollicitude. Dans l'Est de la Belgique, nous avons la paix linguistique et culturelle et toute intervention extérieure ne pourrait que lui nuire.

02.65 Danny Pieters (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wil slechts een aantal details opwerpen, het zou veel te lang duren om een behoorlijk antwoord te geven. Ten eerste, is er een recente resolutie van de Raad van de Duitse Gemeenschap, die zegt dat ze helemaal niet tevreden zijn met de zaak en dat men ten minste een toezicht zou moeten organiseren op provinciaal vlak, of een provinciale entiteit creëren voor Duitstalig België. Goed, als men dat gelukkig zijn noemt.

Ten tweede, er zijn geen problemen op het niveau van de provincie Luik, zegt u. Maar als ik goed

geïnformeerd ben is er op dit ogenblik een procedure gaande tegen de provincie Luik omdat in de provincieraad van Luik de Duitstaligen zich niet op een gewone manier in het Duits kunnen uiten. Dit zou altijd een hele complicatie met zich brengen. Wellicht is dat ook een uiting van het grote gemak waarin men zich bevindt.

Op een derde puntje wil ik niet op ingaan, want ik steun het niet. Als men in Duitstalig België rondrijdt, ziet men daar nog het folkloristisch verschijnsel dat men amper nog in andere plaatsen van België ziet. Het betreft ganse straatnaamborden en wegbewijzing die overschilderd zijn. Ik kan u verzekeren dat het geen Vlamingen zijn die dit overschilderen. Ik veronderstel dat het een soort folklore is, die niets te maken heeft met de moeilijkheden die in de streek aanwezig zijn.

Een laatste puntje dat ik nog zou willen opwerpen, betreft de provincie Namen. Morgen gaan die gemeenten onder toezicht staan van Namen. Ik hoop dat u gelijk hebt, dat dit geen enkel probleem met zich brengt, maar ik wil er toch op wijzen dat elke communicatie van de Duitstalige gemeenten in een andere taal dan het Duits met Namen onwettig is. Ik hoop dat u zich dit realiseert en ik hoop dat elke communicatie van het Waalse Gewest met de Duitstalige gemeenten in een andere taal dan het Duits onwettig is. Faciliteiten zijn er voor de mensen, niet voor de instellingen. Dit zou mijn kort antwoord moeten zijn. In een langer debat, misschien in Eupen of Sankt-Vith, wil ik daarover met u van gedachten wisselen. Dan hebben wij ook een publiek dat beter is geïnformeerd.

02.66 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil aan de heer Denis zeggen dat er in België slechts één bevolkingsgroep is die kan worden beschouwd als een etnisch culturele minderheid in de zin van het kaderakkoord van de Raad van Europa inzake het verdrag omtrent de nationale minderheden. Het is juist die Duitstalige bevolkingsgroep in Oost-België. Als nu de Franstaligen aandringen op de ratificatie van het kaderverdrag inzake de nationale minderheden dan kan dat wat België betreft alleen maar slaan op de Duitstaligen in Oost-België. Dat wou ik maar even opwerpen.

02.67 **André Smets** (PSC): Monsieur le président, mon collègue, M. Denis, vient d'expliquer – et j'invite M. Pieters afin qu'il découvre par lui-même comment les choses se passent – que, notamment dans l'enseignement, les écoles des deux côtés de l'ouverture

linguistique – je ne veux pas dire "frontière" – sont heureuses de collaborer dans cette volonté d'apprendre à la fois le français, l'allemand et le néerlandais, sans oublier l'anglais. Nous sommes des gens de l'"eurégion" et c'est comme cela que nous travaillons. Nous en sommes fiers.

02.68 **Charles Janssens** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, les accords du Lambermont ont suscité en commission et dans la presse, suscitent aujourd'hui en séance plénière et susciteront probablement encore demain de nombreux débats et nourriront, dans de nombreux partis politiques, de nombreuses réflexions.

Nous avons entendu beaucoup de choses aujourd'hui dont l'irrationnel et l'émotionnel n'étaient pas exempts. Je pense que ce qui a manqué le plus à nos débats dans de nombreuses interventions sont l'objectivité, le rationnel et la volonté d'aboutir plutôt que la volonté de mettre de l'huile là où il est nécessaire de mettre de l'eau.

J'ai entendu certains orateurs, absents maintenant, parler de nos communautés nationales, sur un ton et dans des termes qui, il y a quelques mois ou années, n'auraient pas dénoté dans certains parlements des Balkans. C'est extrêmement regrettable. Il est vrai que de tels accords méritent une attention toute particulière parce qu'il est question de l'évolution de nos institutions dans notre pays. Certains volets peuvent irriter les susceptibilités des uns et des autres.

Quoi qu'il en soit, l'intérêt soutenu pour cette évolution institutionnelle démontre à quel point nous sommes attachés à la répartition des compétences entre notre Etat fédéral, ses régions et ses communautés. C'est positif et nous ne pouvons que nous en réjouir. Le groupe socialiste est globalement favorable à ces accords que d'aucuns ont rebaptisés comme étant ceux de la Saint-Polycarpe. Il est vrai et clair que le refinancement de la communauté française constitue une priorité politique absolue visant à revaloriser tous les secteurs qu'il s'agisse de l'enseignement, de la culture, de l'aide à la jeunesse.

Mais ce n'est pas uniquement cela qui motive notre soutien à ce projet. Mon intention n'est pas de polémiquer. Mais je regrette l'attitude de M. Leterme, les gestes déplacés voire indécents envers le groupe socialiste, signifiant que nous ne sommes là que pour le refinancement. Non!

Monsieur Leterme, ces gestes ne grandissent pas un grand parti comme le vôtre. Notre intérêt est autre, il est pour le refinancement, c'est vrai mais également parce que ce projet s'inscrit dans une logique de fédéralisme d'union, comme disait M. Viseur tout à l'heure, nécessaire, même si certains n'en veulent plus dans notre pays et souhaitent un confédéralisme comme première étape à quelque chose de plus radical encore.

Jusqu'à un passé très proche, lorsqu'il était question de réforme institutionnelle, nous, socialistes, avons toujours la tentation de nous y opposer parce que cela sous-tendait la fédéralisation de la sécurité sociale et donc la fédéralisation de la solidarité.

A partir du moment où nous avons pu, dans cette majorité, discuter de réformes de l'Etat et d'approfondissement du fédéralisme, sans toucher à la sécurité sociale, il n'y avait plus de raison de refuser, mais plutôt beaucoup de raisons d'accepter.

Aussi bien en matière d'agriculture qu'en ce qui concerne les pouvoirs locaux, le transfert de nouvelles compétences s'inscrit dans une logique bien connue dans les autres pays fédéraux. A ce propos, j'insiste sur le fait que l'Union des Villes et des Communes, qui est le principal organe représentatif des pouvoirs locaux, a qualifié cette réforme de cohérente.

En outre, ce projet tient mieux compte des diversités régionales. Ainsi, un pas significatif a été fait pour approfondir la régionalisation de l'agriculture. Le transfert des nouvelles compétences permettra demain à chaque région de mieux maîtriser les outils pour développer l'agriculture de son choix.

Par ailleurs, si nous étions disposés à aller encore un peu plus loin en matière de relations internationales, nous sommes néanmoins satisfaits de l'équilibre trouvé.

Autre problème important et très délicat: celui de la régionalisation de la loi communale, grâce à laquelle chaque région pourra désormais organiser et contrôler ses pouvoirs locaux de manière spécifique sur son territoire, dans le respect de l'autonomie communale.

Pour le groupe socialiste, le seul problème délicat est, bien entendu, celui des communes à statut spécial. Face à ce point extrêmement épineux, nous avons élaboré un compromis, avec ses forces et ses faiblesses.

Le statu quo est préservé dans les communes à facilités. A cet égard, je voudrais citer deux exemples:

- 1) toutes les garanties actuelles qui existent en faveur des minorités doivent être respectées par toutes les régions;
- 2) la procédure disciplinaire à l'égard des bourgmestres est balisée. Elle permet au bourgmestre de saisir, à titre suspensif, soit le Conseil d'Etat, soit la Cour d'arbitrage, qui jugera si la sanction n'a pas été dictée par des motifs linguistiques.

Nous avons donc obtenu des garanties importantes d'impartialité. Celles-ci ne sont peut-être pas parfaites car l'imagination est tellement grande qu'on peut penser qu'il pourrait toujours y avoir des "contournements de garantie". Je vous répondrai que, dans n'importe quelle situation, il est toujours possible de ne pas respecter les textes. Mais j'ajouterai que des garanties ont bel et bien été intégrées dans cet accord.

En conclusion, nous avons toujours été partisans de la régionalisation de la loi communale car nous pensons que, dans un régime fédéral, ce système est beaucoup plus efficace.

Autre volet, celui des institutions bruxelloises qui a suscité des remous démesurés en regard du maintien de la possibilité de fonctionnement de certains de nos organes publics et démocratiques.

Par exemple, par rapport à la mesure symbolique relative à l'échevin flamand, les règles sont beaucoup plus subtiles quand on lit l'accord, que ce qui a pu être véhiculé par certains.

En fait, nous avons adopté un système qui ne manque pas d'intérêt.

Lorsque des représentants des deux communautés linguistiques sont présents dans la majorité qui met en avant une politique communale, toutes deux doivent être représentées au Collège. Et, pour ceux qui adoptent ce système, il est prévu une sorte de mini fonds des communes supplémentaire.

Mais le point le plus important pour Bruxelles est évidemment, à nos yeux, tout ce qui a trait aux risques de blocage des institutions.

On se souviendra que l'extrême droite néerlandophone a lancé, à un moment donné, une OPA sur Bruxelles, en jouant sur un détournement du principe de la loi, puisque l'intention était

d'essayer d'attirer comme de prétendus électeurs flamands des gens qui ont des tendances xénophobes francophones. Nous avons donc assisté à une forme de détournement du modèle bruxellois, auquel tous les partis démocratiques ont voulu remédier dans les négociations.

02.69 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Blok is mijn partij en ik ben volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Het is, mijns inziens, niet meer dan normaal dat ik de heer Janssens wens te onderbreken.

Mijnheer Janssens, u zegt dat het Vlaams Blok geprobeerd heeft het Brussels systeem lam te leggen. Tot op heden is daarvan geen enkel bewijs geleverd. We hebben daar evenmin mee gedreigd. U stelt dat het Vlaams Blok het Brussels systeem wenst lam te leggen door Franstalige kiezers aan te trekken. Ik wijs erop dat mensen zoals een Van Den Boeynants of een Thielemans, de huidige PS-burgemeester van Brussel die van Vlaamse afkomst is, een de Donnéea of een Simonet grote eentalig Vlaamse affiches ophingen in Brussel. De slogan van Simonet luidde "Belg en Brusselaar".

Volgens u mogen Franstaligen wel Vlaamse stemmen ronselen in Brussel maar mogen de Vlaamse partijen geen Franstalige stemmen ronselen. Dat kan niet. Een Vlaamse of een Franstalige partij in Brussel is vrij om beide taalgroepen, ook allochtonen aan te spreken in de taal die zij kiest. Is dit verkeerd, mijnheer Janssens?

02.70 **Charles Janssens** (PS): Monsieur le président, nous nous trouvons face à deux logiques démocratiques qui s'affrontent et qui ne se rencontreront jamais. Comme il s'agit d'un débat idéologique dépassant le cadre strict de l'accord du Lombard, je suggère de nous référer à l'avis du Conseil d'Etat en matière d'égalité.

J'en viens à la seconde mesure fondamentale prévue par ce projet pour soustraire les institutions bruxelloises à des risques de blocage: la règle de double majorité qui exigeait, pour toute une série d'actes fondamentaux, le dépôt d'une motion de méfiance à l'encontre de membres du gouvernement, sa présentation et surtout l'adoption de toute ordonnance dans le domaine bicommunautaire, a été modifiée, aménagée pour éviter le blocage en cas d'impossibilité de dégager une majorité au sein d'un groupe linguistique.

Soulignons que ce risque de blocage était loin

d'être théorique et entraînait des conséquences catastrophiques pour l'ensemble des bruxellois, comme cela fut démontré par certains exemples.

Face à ces risques, qui peut prétendre que le mécanisme mis en place est déraisonnable ou disproportionné par rapport à l'objectif légitime qu'il poursuit?

Bien sûr, ce mécanisme est nouveau et plus complexe qu'auparavant puisque, par définition, le précédent a abouti à des blocages.

Pour rappel, c'est en mars 1999, il y a deux ans, qu'une proposition commune Alen-Delpérée, qui visait à adjoindre aux 75 membres du conseil régional 20 membres cooptés par chacun des groupes linguistiques, fut prônée. Même technique! Si la mise en œuvre de cette formule est donc nouvelle, l'idée ne l'est pas... Elle a été avancée par d'aucuns qui la condamnent aujourd'hui.

L'important, c'est la paix publique, la sérénité dans notre pays, la volonté de faire en sorte que les hommes et les femmes qui partagent un même territoire s'entendent en acceptant leurs différences.

Par ailleurs, les négociations se sont poursuivies ces derniers jours, comme vous le savez.

Au niveau fédéral, la proposition d'octroi d'un taux de TVA réduit de 6% pour les travaux immobiliers relatifs aux bâtiments scolaires sera inscrite dans le programme Ecofin par le ministre des Finances et deux autres dispositions ont été ou vont être examinées et votées en commission de la Chambre.

Nous sommes conscients qu'un accord est toujours le fruit de nombreuses concessions pour toutes les parties en cause et nous espérons qu'ainsi, les accords de la Saint-Polycarpe pourront être votés.

Etant donné la priorité de l'éducation pour le développement de la société, et compte tenu de la nécessité des politiques sociale et culturelle, de même que de l'importance que revêtent l'agriculture, la politique locale et le bon fonctionnement de la région de Bruxelles-Capitale, les femmes et les hommes politiques ont le devoir de transcender les querelles politiciennes classiques et tous ceux qui auront œuvré en ce sens ne pourront que se féliciter d'avoir placé l'intérêt général de tous avant les intérêts particuliers.

02.71 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik richt mij eigenlijk niet specifiek tot de minister, maar veeleer tot de collega's. Beschouw dit als een interruptie vanop de motor, terwijl wij de wedstrijd volgen. De heer Coveliers heeft verklaard dat hij wat hem betreft bereid is om te spreken over het Verdrag ter bescherming van de minderheden. Ik denk dat dit nuttig is voor het verdere verloop van het debat, dat een virtueel debat is, terwijl er ondertussen buiten dit gebouw gemarchandeerd wordt over alles en nog wat.

02.72 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik heb er geen probleem mee dat de heer Leterme hier voor reporter speelt, maar ik zal tijdens mijn uiteenzetting vanavond, vannacht of morgen zeggen wat ik heb gezegd en wat ik te zeggen heb en dat is veel genuanceerder dan wat de heer Leterme heeft naar voren gebracht. Ik heb die conventie namelijk ook gelezen.

02.73 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik wil als reporter vanuit deze zaal aan de heer Leterme even zeggen dat de heer Pieters daarnet over dit verdrag een heel interessante uiteenzetting heeft gehouden, waarin hij een heel interessante benadering gaf.

De **voorzitter**: Ik geef nu het woord aan de heer Bultinck. Mijnheer Laeremans, u kookt over van ongeduld, maar u komt straks aan de beurt. De heer Bultinck is trouwens lid van uw fractie.

02.74 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dezer dagen worden wij op het televisiescherm geconfronteerd met een reclamespotje, dat ons aan het begin van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie wat Belgische trots moet bijbrengen. Via dit filmpje tracht men de gewone man en de gewone vrouw in de straat wijs te maken hoe goed alles hier draait en functioneert sinds het cruciale trio Slangen, Verhofstadt en Michel van dit Belgenland zogezegd een echte modelstaat hebben gemaakt.

Dit propaganda-filmpje moet de mensen de indruk geven dat dit land niet langer het land is van het Agusta- en Dassault-schandaal. Het is goed, nu er op de banken enkele PS-collega's aanwezig zijn, erop te wijzen dat de rechtbanken zich opnieuw over een aantal zaken van Agusta en Dassault ontfemen en dat België het land is van de moord op André Cools, wat ook opnieuw brandend actueel is. Dit is nog altijd het land van Dutroux en van politieke benoemingen.

Terwijl iedere objectieve waarnemer zal vaststellen dat er fundamenteel niet echt iets gewijzigd is, tenzij men in dit land de verbanning van onze christen-democratische collega's als fundamenteel zou willen omschrijven, tracht de fameuze mediagoeroe Slangen ons van het tegendeel te overtuigen. Of misschien is er inderdaad toch wel één man in dit land fundamenteel veranderd. Waar Guy Verhofstadt als voorman van de Vlaamse liberalen en democraten in zijn tweede Burgermanifest nog onderstreepte dat België op sterven na dood was, verkondigt diezelfde mijnheer Verhofstadt, maar dan nu waarschijnlijk als voorman van de vereniging van logedienshouders, dat België een modelstaat is en dat deze staatshervorming echt fundamenteel zal bijdragen tot het goed functioneren van het overheidsapparaat. Inderdaad, diezelfde Verhofstadt heeft nu de ambitie om met een vredesplan naar Congo te trekken, maar het is diezelfde man die er als eerste minister niet in slaagt dit land op een ordentelijke manier te regeren. Tot nu toe heeft deze eerste minister als eerste minister niets anders verkocht dan gebakken lucht, duizendmaal gebakken lucht, veel beloften, maar geen politieke praxis.

Daartegenover staat het Vlaams Blok dat van bij zijn oprichting in 1978 steeds ondubbelzinnig heeft gepleit voor een onafhankelijke Vlaamse staat. Als nationalist dragen wij immers het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, dat zowel een politiek als een volkenrechtelijk beginsel is, hoog in het vaandel. Wij streven naar een Vlaamse staat die zowel het welzijn, de welvaart als de identiteit van de Vlamingen behartigt. Die staat is voor ons een onontbeerlijk instrument om te komen tot een goed bestuur en de verdediging van de Vlaamse belangen.

Dat betekent geenszins dat wij verwachten dat het Vlaamse zelfbestuur zomaar uit de lucht zal komen vallen. We geloven echter niet langer in de Belgische variant van het federalisme dat gekenmerkt wordt door blokkeringmechanismen en alarmbelprocedures.

In algemene zin zou ik mijn uiteenzetting willen aanvangen met enkele beschouwingen over ons zogenaamd federaal bestel. Het federalisme is in essentie een staatkundige ordening die om pragmatische redenen binnen een bepaalde historische context op een bepaalde plaats tot stand komt en tot doel heeft verschillende nationaliteiten, regio's of gewesten in een staatsverband te laten samenleven. Het federalisme heeft als wezenskenmerk dat het in

het voordeel van de minderheid is ingesteld, die van haar eigen instellingen verwacht dat zij zich behoedt voor de macht van het getal van de meerderheid. Daarom zijn de verschillende deelstaten elkaars gelijken, ook al zijn ze dat niet getalsmatig. Federalisme heft dus de loutere macht van het getal op ten voordele van vormen van pariteit. Dat houdt natuurlijk een beperking in van de macht van de meerderheid.

Specifiek met betrekking tot België rijst de vraag hoe het komt dat juist die meerderheid, namelijk de Vlamingen, voor het federalisme heeft gekozen en geijverd. Zij zou volgens de theorie immers haar macht moeten zien inkrimpen. Het antwoord is eenvoudig. Vlaanderen is er in de loop van de geschiedenis nooit in geslaagd om zijn demografische macht in politieke macht om te zetten. Die politieke macht moet niet dienen om de minderheid te fnuiken maar wel om de eigen rechten gestalte te geven. De meerderheid in België moest dus de indruk krijgen dat aan hun eisen werd tegemoetgekomen en dat zij enige macht kon verwerven. Op die manier werd het Vlaamse streven naar autonomie verdoofd en gesmoord.

Wijlen Lode Claes, een eminent Volksuniesenator, zei: "De Vlamingen wisten niet dat zij konden winnen en zij weten nu niet dat zij verloren hebben." In diezelfde zin verklaarde de Leuvense historicus Lode Wils in 1994: "Vergeet niet dat de hele federalisering is uitgevoerd op basis van het eisenpakket van de Walen. Dat wordt nu wel uitgelegd als een grote Vlaamse overwinning, maar dat is typisch flamingantische propaganda".

Het Belgisch federalisme wordt dus ten onrechte voorgesteld als een toegeving aan Vlaamse eisen. In de eerste plaats moet het federalisme het resultaat zijn van het naar elkaar toe groeien van vrij onafhankelijke entiteiten die een deel van hun macht afstaan om gemeenschappelijk op een aantal domeinen op te treden. Het federalisme is dus een centripetale kracht. Het Belgisch federalisme wordt echter gekenmerkt door zijn middelpuntvliedend karakter.

Tevens moeten wij erop wijzen dat, als men een goed federalisme wil uitbouwen, men over meer dan drie entiteiten moet beschikken. De Verenigde Staten van Amerika, Duitsland en Zwitserland zijn inderdaad succesvolle voorbeelden van federale staten. De deelstaten zoeken om reden van efficiëntie en gezamenlijke belangenbehartiging veeleer naar wat hen bindt dan naar wat hen scheidt. Het federaal gezag wordt er aanvaard als hoeder van het algemeen belang van de federatie.

In België zien wij echter de omgekeerde trend. Het federalisme is er centrifugaal waarbij de politieke minderheid haar politieke macht bestendigt en verstevigt en op financieel vlak de status quo handhaaft. Dat doet afbreuk aan de basisbeginselen van het federalisme waar materies die noodzakelijk zijn om een gemeenschap gestalte te geven behoren tot de bevoegdheid van de deelstaten. Daar horen onder andere grote delen van de fiscaliteit en de sociale zekerheid bij, alsook taalaangelegenheden. Het is immers op het niveau van de deelstaten dat de democratische meerderheidsregel onverkort van toepassing is. In het Belgisch federalisme blijven de drie voormelde domeinen echter louter federaal. De politieke minderheid is er immers in geslaagd zoveel grendels en blokkeringsmechanismen in de Grondwet en de wetten in te bouwen dat ze verzekerd blijft van haar politieke en financiële macht. Dat maakt duidelijk waarom wij zeggen dat wij geen federalisten zijn, zelfs geen confederalisten. Onze staatsvorm zoals die ons hier in België voorgeschoteld wordt, heeft de macht van het getal immers uitgeschakeld. Wij delen dan ook de vlijmscherpe analyse van alweer wijlen Lode Claes in zijn boek "De Afwendbare Nederlaag". Ik citeer: "Velen noemen het federalisme onomkeerbaar, anderen zeggen met een moralistische bijtoon dat wij ons woord gegeven hebben. Wij moeten ons uit deze dwanggedachte losmaken. Waarom zouden wij vasthouden aan het federalisme dat ons geen macht geeft en onze machteloosheid bestendigt? Omdat ook wij in het unitarisme machteloos waren? Wij zouden ongelijk hebben aan de unitaristen het monopolie van het antifederalisme te laten. Met de macht als uitgangspunt kunnen wij zowel federalisme als unitarisme ontmaskeren als twee bedriegerijen die bovendien nog samenspelen. Hier begint dan het hernemen van onze vrijheid. De lange duur alleen al legitimeert vele instellingen. Daarom moeten wij zowel de oude instellingen als de nieuwe ten gronde blijven afwijzen, omdat zij ons machtsaandeel ontnemen. Zo niet zal de nederlaag voltooid worden en onze terugtocht voortgezet".

Collega's, wij delen deze analyse volkomen. Het voorliggend ontwerp is in weerwil van wat sommigen willen geloven geenszins het einde van het verdere ontbindingsproces van de Belgische Staat. De verschillen in visie op tal van maatschappelijke domeinen zijn zo diep en zo talrijk dat elk beleid op federaal Belgisch niveau in immobilisme verzandt en onmogelijk wordt. Het voorliggend wetsontwerp brengt daar fundamenteel geen verandering in. Het blijft trouw

aan het gekende mechanisme: geld voor de Franstaligen in ruil voor uitgeholde bevoegdheden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als ik nog even teruggrijp naar de inleidende uiteenzetting die in de commissie door de minister van Ambtenarenzaken werd gegeven, moet ik u bekennen dat ik bijna een traan moest wegpinken bij het beluisteren van zoveel zinledig en ongeloofwaardig proza. Ik citeer: "Het voorliggend ontwerp beoogt de verwezenlijking van een betekenisvolle etappe in de hervorming van de Belgische Staat. In haar verklaring van juli 1999 besloot de federale regering een intergouvernementele en interparlementaire conferentie voor institutionele vernieuwing op te richten. Aan het begin van de paragraaf, gewijd aan de institutionele en democratische vernieuwing, herinnert het federaal regeerakkoord aan het grondwettelijk principe van de federale loyaliteit. De regering stelde zich vervolgens ten doel de opbouw van de Belgische federale staat te verbeteren om de communautaire spanningen definitief weg te werken en de harmonieuze betrekkingen tussen onze gemeenschappen en gewesten te garanderen".

Collega's, ondanks het feit dat men ons dit akkoord zal trachten te verkopen als een betekenisvolle etappe in de hervorming van de Belgische Staat, moeten wij vaststellen dat er maandenlang aan deze akkoorden werd gesleuteld en gewerkt. Ondanks alle ronkende verklaringen over een gewijzigd communautair klimaat en een betere verstandhouding tussen noord en zuid, is gebleken dat deze regering, net als alle vorige, geen wondermiddelen heeft om de zogenaamde taaldivels te bestrijden. Eerste minister Verhofstadt heeft dezelfde technieken moeten toepassen als zijn voorganger Jean-Luc Dehaene, namelijk nachtelijk marchanderen met ingewikkelde compromissen en koppelingen tot gevolg en met het aloude glijmiddel, geld, om alles snel door de partijbureaus te kunnen rammen.

Net zoals bij het financiële onderdeel van Lambermont wordt ook nu tot op het laatste ogenblik met de PSC gemarchandeerd. Ik zie dat zich inderdaad nog slechts één lid van de PSC in het halfroond bevindt. Maandag jongstleden werd in de commissie voor de Financiën een wetsvoorstel van de PSC goedgekeurd om de registratierechten op schoolgebouwen te verlagen. Eerder werd de fractieleider van de PSC – ik druk mij cynisch uit – verbannen naar de ruimte. Eigenlijk werd hij beloond met een vetbetaalde job bij de ESA. Gisteravond doken de eerste

berichten op over de oprichting van een nieuw fonds dat de internationale en nationale rol van Brussel zou moeten financieren. Ook hier werd op een vroeger PSC-wetsvoorstel ingegaan. Collega's, in de vroege namiddag konden wij ook de politieke show meemaken in de commissie voor de Herziening van de Grondwet, waar de meerderheid ter elfder ure met een eigen wetsvoorstel voor de dag kwam en nog wat tijd nodig had, waarschijnlijk om over een aantal PSC-amendementen op dit globale wetsvoorstel te kunnen discussiëren. De commissie wordt bijgevolg morgen zeer vroeg, om 9.30 uur, nogmaals bijeengeroepen, allicht om tijd te winnen. Waarmee zijn wij hier bezig?

De **voorzitter**: Met de wet op de bevoegdheden, mijnheer Bultinck.

02.75 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Dank u, mijnheer de voorzitter.

Collega's, daarbij blijft het niet. Op een fondsje heren der komt het niet aan. Het werd al even in de discussie aangehaald. Ook het kaderverdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van nationale minderheden komt stilaan aan de orde. Een aantal Franstalige collega's liet telkens in hun uiteenzettingen blijken dat dit voor hen fundamenteel is in de discussie en dat zij terzake verwachten dat de meerderheid een geste zou moeten doen om de twee stoute FDF-verkozenen nog over de streep te krijgen en de tien kleine negertjes van de PSC te overtuigen om dit toch te laten passeren.

Wij hebben inderdaad akte genomen van het feit dat op vraag van de meerderheid in de Conferentie van de Voorzitters de bespreking – om het nog een schijn van sérieux te geven – werd uitgesteld en dat daarover deze namiddag in de commissie voor de Buitenlandse Zaken niet werd gepraat.

Uiteindelijk is dit kaderverdrag voor ons fundamenteel onaanvaardbaar en zeg ik nogmaals dat er op het Vlaamse grondgebied geen minderheden bestaan. De meerderheid kan zeggen dat ik gemakkelijk praten heb. De eerste minister gaf immers veertien dagen geleden een duidelijk antwoord aan de heer Annemans inzake de eventuele koppeling van het kaderverdrag en het Lambermont-akkoord. De fundamentele vraag "blijft dan wat de waarde van een woord is als de eerste minister in dit Parlement de schijn wekt dat hij op mondelinge vragen antwoordt.

Bij de totstandkoming van zijn regering heeft de

eerste minister destijds inderdaad ook geantwoord dat er geen akkoord was over bijkomende middelen voor de Franse Gemeenschap. Enkele maanden later werd echter met het Sint-Elooisakkoord aangedraafd. De fundamentele vraag is welke toegevingen er nog zijn gedaan om de PSC over de brug te krijgen bij de stemming over het Lambermont-akkoord. Zal de PSC ermee genoegen nemen dat haar fractievoorzitter een vetbetaalde job bij de ESA krijgt of krijgen de PSC en het FDF ook nog genoegdoening inzake het kaderverdrag van de Raad van Europa?

Collega Viseur heeft eerder vandaag vlijmscherpe commentaar gegeven op het voorliggend wetsontwerp, net zoals bij de bespreking van het financiële hoofdstuk. Misschien – het is mogelijk dat er bij de PSC een probleem van interne communicatie is – moet de heer Viseur een speciaal politiek nummertje opvoeren en moet hij de indruk geven dat men zich tegen deze overdracht van bevoegdheden verzet, zoals dat ook het geval was voor het financiële hoofdstuk. Ofwel weet de heer Viseur nog niet wat mevrouw Milquet achter de schermen allemaal aan het bedisselen is en welke compromissen zij reeds heeft aanvaard.

Een volgende vaststelling is – ook de heer Annemans heeft daar in zijn betoog op gewezen – dat de fameuze Costa totaal nutteloos is gebleken. De Costa is nooit echt op gang gekomen en bovendien zijn alle beslissingen over deze staatshervorming buiten de Costa genomen, of het nu ging om het Sint-Elooisakkoord, het Lambermont- of het Lambermont-bis-akkoord. Ze zijn alledrie door de regering gesloten tijdens de stilaan traditionele nachtelijke marathonvergaderingen. Ik stel vast dat niemand van de Volksunie nog aanwezig is. Zelfs de euthanasiedokter en senator van de Volksunie, Patrik Vankrunkelsven, heeft ondertussen de tribunes verlaten. Dit neemt echter niet weg dat ik nog een aantal beschouwingen wil maken over de verwachtingen die de Volksunie destijds had.

De verwachtingen waren bij de Volksunie hoog gespannen. De covoorzitter van de Costa was ervan uit gegaan dat er binnen de Costa eerst een akkoord zou worden gesloten over de gezondheidszorg en de kinderbijslag, alvorens er zou worden gesproken over Landbouw, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Dat is allemaal niet gebeurd. De Costa was dus slechts een middel om de Volksunie mee te krijgen, waarin men ten dele ook is geslaagd door de partij het covoorzitterschap te geven in ruil voor de

goedkeuring van de uiteindelijke akkoorden.

Laten we de vergelijking maken met de Sint-Michielsakkoorden. Een dialoog tussen de gemeenschappen heeft niets opgeleverd. De akkoorden werden op regeringsniveau gesloten, samen met de Volksunie, die ook hier het covoorzitterschap mocht waarnemen. Een volgende vaststelling is dat met deze Lambermont-akkoorden het tweeledig federalisme grosso modo verdwijnt. Meer dan ooit wordt de positie van de gewesten versterkt en moeten de gemeenschappen het onderspit delven. Ook dit is fundamenteel in strijd met de uitgangspunten van het Vlaams Parlement, waar men over de partijgrenzen heen pleitte voor een staatsstructuur op basis van de twee grote gemeenschappen. In de plaats van die doorgroei naar tweeledigheid krijgen we vandaag de onomkeerbare evolutie naar drieledigheid, die een dubbele onderwaardering van de Vlaming met zich brengt. In België wordt de Vlaamse meerderheidspositie steeds afhankelijker van de goede wil van de Franstaligen.

De Lambermont-partijen laten Brussel en de Brusselse Vlamingen definitief in de steek. In het eerste deel van het ontwerp wordt het zogenaamde Hermes-akkoord uitgevoerd. Het handelde over landbouw en buitenlandse handel. Wat het landbouwbeleid betreft, wordt de zaak er zeker niet transparanter op en dan vooral niet op het vlak van de vertegenwoordiging op Europees niveau. Het prijs- en inkomensbeleid blijft een federale materie. Ook het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau blijft federaal. De tekst is inderdaad zo geformuleerd dat de bevoegdheden van het bureau kunnen worden uitgebreid. Er is dus helemaal geen sprake van volledige overheveling van deze bevoegdheden. Er zijn zoveel uitzonderingen voorzien dat men zelfs zou kunnen stellen dat de landbouw wordt overgedragen, uitgezonderd de landbouw.

Reeds eerder wezen wij vanop dit spreekgestoelte op de federale recuperatie via de aanpassing van de wet op het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Zoals de Raad van State terecht opmerkte, staat in artikel 2 van voorliggend ontwerp een zeer vage omschrijving, ik citeer: "Met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de voedselketen." Dit zorgt inderdaad voor een verdere uitholling van de overheveling van landbouw naar de Gewesten. Ook de buitenlandse handel wordt niet volledig overgedragen: de leningen van staat tot staat, de waarborgen tegen export-, import- en investeringsrisico's. De Belgische Dienst voor

Buitenlandse Handel wordt weliswaar officieel afgeschaft maar hij wordt vervangen door een ander federaal agentschap om te verhinderen dat prins Filip technisch werkloos wordt en rustig op kosten van de Belgische belastingbetaler reisjes mag blijven maken. Dit agentschap is trouwens op een klassiek Belgische manier samengesteld. De drie Gewesten duiden elk vier vertegenwoordigers aan, de federale overheid eveneens. Pariteit dus tussen de Gewesten waarbij men voor de goede gang van zaken voorbijgaat aan het feit dat Vlaanderen meer dan 75% van de Belgische export voor zijn rekening neemt.

Trouwens, ook de verdeling van de middelen – zowel inzake landbouw als buitenlandse handel – is op Franstalige maat gesneden. De anders door de Franstaligen zo verguisde personenbelasting als criterium voor het verdelen van de middelen inzake onderwijs, wordt nu gretig aangegrepen omdat dit criterium in deze sectoren het voordeligst uitkomt. Men past bij de verdeling van de middelen die gepaard gaan met de bevoegdheidsoverdracht schaamteloos criteria toe die Wallonië het meeste opbrengen.

Het artikel over de ontwikkelingssamenwerking is toch wel de grap van formaat in dit ontwerp. We zijn veel gewoon en men kan veel maken in dit koninkrijk maar ik geloof niet dat we het ooit hebben gezien dat men in een bijzondere wet, die bevoegdheden aan Gemeenschappen en Gewesten overdraagt, inschrijft dat een bijzondere werkgroep – hoe revolutionair – zal worden opgericht die moet nagaan welke onderdelen van de ontwikkelingssamenwerking eventueel, misschien ooit zullen worden overgeheveld naar Gewesten en Gemeenschappen vanaf 1 januari 2004. Uiteraard beperkt deze overheveling zich tot die delen die betrekking hebben op de bevoegdheden van Gewesten en Gemeenschappen. In mensentaal wil dit zeggen dat er inzake ontwikkelingssamenwerking niets wordt overgeheveld. Dit gebeurt allemaal omdat de meerderheidspartijen SP en Agalev zich altijd hebben verzet tegen de regionalisering van ontwikkelingssamenwerking terwijl de Volksunie bleef aandringen op die regionalisering. Toen leefde men nog in de illusie dat men de acht stemmen van de Volksunie kon binnenrijven.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voornaamste deel van dit Lambermont-akkoord betreft uiteraard de overheveling van de organieke wetgeving inzake gemeenten en provincies. Ook hier zien we weer de klassieke mechanismen opduiken zoals we die hebben kunnen vaststellen bij de vorige

staats hervormingen. De Vlamingen moeten blijvend een prijs betalen voor iets wat al lang was bedongen. De overheveling van de gemeente- en provinciewet was reeds bedongen ten tijde van het Sint-Michielsakkoord.

Vandaag moet Vlaanderen dus opnieuw miljarden ophoesten voor het Franstalig onderwijs om te verkrijgen wat eigenlijk al veel eerder was afgesproken. Wie echter van de idee uitging dat men komaf zou maken met de misbruiken die nu al decennia lang bestaan en gemaakt worden van de faciliteiten in Vlaanderen, komt andermaal bedrogen uit. Het is zelfs een leugen te stellen dat de Franstaligen in de Brusselse Rand en in Voeren de bestaande garanties behouden. Integendeel, er komen er bij. Het monster van de Pacificatiewet van 1988 blijft overeind. Dat betekent dat de rechtstreekse verkiezing van de schepenen en OCMW-leden in de zes Randgemeenten behouden blijft; het betekent dat de contradictio in terminis die onweerlegbaar vermoeden van taalkennis heet eveneens behouden blijft. Het betekent zeer duidelijk dat met wat hier vandaag voorligt niet aan de faciliteiten kan worden geraakt. Het betekent dat de adjunct-gouverneur blijft bestaan en dat er voor zijn benoeming een eensluidend advies van de federale Ministerraad nodig is. Er komen dus nog garanties bij.

Aan de gemeentegrenzen van de faciliteitengemeenten mag niet worden geraakt. De zes Randgemeenten kunnen dus ook niet worden opgenomen in federaties van gemeenten die Vlaanderen zou willen opzetten en bovendien is de bevoegdheid inzake de tuchtprocedure voor burgemeester en schepenen zodanig opgesteld dat de Vlaamse overheid weinig of geen armslag heeft. Dit gebeurt allemaal om de burgemeesters van de zes ter wille te zijn.

Als men bevoegdheid inzake de provincie- en gemeentewetten overdraagt aan de Gewesten is het niet meer dan logisch dat ook de tuchtprocedure wordt overgeheveld. Dat is gebeurd, maar met die bijzonderheid dat de burgemeesters tegen wie een tuchtprocedure loopt hun rechten kunnen doen gelden voor de tweetalige kamers van de Raad van State. De Vlaamse Lambermont-partijen zetten dus inderdaad de toekomstig bevoegde Vlaamse overheid inzake de faciliteitengemeenten compleet vast. Men zal in de toekomst twee soorten Vlaamse gemeenten hebben: diegene die volgens de Vlaamse decreten worden bestuurd en diegene waar de Franstaligen hun arrogantie verder mogen blijven botvieren. Als staaltje van

onderhandelingstactiek aan Vlaamse zijde kan dat tellen.

Ook in Brussel lijkt de status quo de regel. Men beweert dat de waarborgen voor de Vlamingen behouden bleven. Het is inderdaad een status quo wat betreft het ontbreken van elke waarborg voor de Vlamingen op lokaal niveau. De mogelijkheid – het is zelfs niet eens een verplichting – dat een Nederlandstalige deel uitmaakt van een schepencollege is hier geen enkele garantie. Een garantie is een maatregel die krachtens een wet kan worden afgedwongen. Dit is in het voorliggend ontwerp geenszins het geval. Momenteel is er in bijkomende orde geen sprake van een gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen op gemeentelijk niveau.

Als het ontwerp van bijzondere wet wordt goedgekeurd zoals het nu voorligt betekent dit dat de Brusselse Vlamingen zijn overgeleverd aan de goodwill van de Franstaligen. Men heeft de rechten en waarborgen die in de wet zijn opgenomen voor de Franstaligen uit de Rand verbonden aan onbestaande waarborgen voor de Brusselse Vlamingen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wat bij deze Lambermont-akkoorden ook opvalt – en onze collega Danny Pieters heeft er daarnet nog op gewezen – is de totale desinteresse van de politici voor de Duitstaligen in ons land. Vanuit de klassieke sympathie die bestaat binnen de Vlaamse Beweging voor de Duitstaligen in dit land wil ik hierover toch ook enkele opmerkingen maken. Professor Robert Senelle stelt terecht in een interview met Knack op 30 mei: "Onze Duitstalige landgenoten verdienen meer aandacht van de politiek. Ze willen met overgrote meerderheid worden losgemaakt uit de eentalige provincie Luik en een eigen provincie vormen, waarvan de bevoegdheden worden uitgeoefend door de nu bestaande Duitstalige instellingen.

Het is verkeerd te denken dat de Duitstalige Gemeenschap alleen Waalse politici aanbelangt. De Grondwet deelt België in vier taalgebieden in en die staan alle op hetzelfde niveau". Einde citaat.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het zal u niet verwonderen dat wij de beslissing die op de Ministerraad van 1 juni 2001 werd genomen met betrekking tot een voorontwerp van wet rond institutionele hervormingen voor de Duitstalige Gemeenschap totaal ontoereikend vinden. Deze beslissing

voorziet, enerzijds, in een herfinanciering van de Duitstalige Gemeenschap op basis van het aantal leerlingen en, anderzijds, in een ruimere autonomie voor de aanwending van de middelen afkomstig van de Nationale Loterij. In derde orde wordt voorzien in een compensatie voor de regionalisering van het kijk- en luistergeld. In vierde orde wordt zelfs voorzien in de mogelijkheid om bij decreet een eigen regeling uit te werken voor de controle van de verkiezingsuitslagen. Ik zou bijna cynisch moeten zeggen dat het meest revolutionaire dat de Duitstaligen straks gedaan zullen krijgen als het voorontwerp hier ook ooit eens aan de Kamer voorgelegd zal worden, de mogelijkheid is om het aantal leden van de regering van de Duitstalige Gemeenschap uit te breiden tot 5 leden. Dit kan tellen als staaltje van institutionele revolutie! Vandaar dat ik hier toch nogmaals wil betreuren dat zowel ons voorstel van resolutie betreffende de Duitstalige Gemeenschap – stuk 496 – als het wetsvoorstel van onze VU-collega's Pieters en Willems, ertoe strekkend een eigen provincie Eupen/Sankt-Vith op te richten en een Duitstalige kieskring voor de verkiezing van Kamer en Senaat, niet op een ernstige manier werden en worden behandeld in de commissie voor de Binnenlandse Zaken.

In de hoop toch nog enkele collega's van de redelijkheid van ons voorstel te kunnen overtuigen, schets ik toch nog even kort waarover het gaat. Wij gaan ervan uit dat de voorbije ronden in de staatshervorming slechts in geringe mate oog hadden voor de derde volksgemeenschap in deze staat, de Duitse. Hoewel men inderdaad is tegemoetgekomen aan een aantal emancipatorische eisen van deze Gemeenschap, is er van echte gelijkberechtiging geenszins sprake. De Duitse Gemeenschap hinkt achterop bij de bevoegdheidsverdeling, de vertegenwoordiging op nationaal niveau en de taalwetgeving. Men gebruikte steevast het argument van het geringe numerieke gewicht van de Duitse volksgroep om hen een volledige ontvoogding, zelfs binnen het Belgisch kader, te onthouden. Voor ons is dit volkomen onterecht en druist het zelfs in tegen elke federale logica. Wij roepen de regering dan ook op om aan het onevenwicht in alle vorige staatshervormingen wat dit betreft een einde te maken. Aangezien hiervoor inderdaad een aantal grondwetswijzigingen nodig is, beseffen wij zeer goed dat niet alles tijdens deze zittingsperiode geregeld kan zijn. De regering kan ten minste haar goede wil laten blijken aan de Duitstaligen door een aantal intenties politiek duidelijk kenbaar te maken.

Onze resolutie maakt dan ook melding van vier

grote hoofdlijnen die in elk geval in de planning betrokken zouden moeten worden. Ten eerste, de losmaking van de Duitse Gemeenschap uit het Waalse Gewest; ten tweede, de losmaking van de Duitse Gemeenschap uit de provincie Luik. De derde fundamentele evolutie die wij voorstellen is de oprichting van een aparte Duitse kieskring. De vierde eis is de aanpassing van de taalwetgeving. Alleen met een volledige gelijkberechtiging kan een einde komen aan de decennialange stiefmoederlijke behandeling en de sluipende aliënatie die de Duitse Gemeenschap ten deel zijn gevallen. Wij, Vlamingen, zijn er ons zeer goed van bewust wat de waarde is van de volledige culturele ontvoogding van onze volksgemeenschap. Vandaar dat wij zeer goed weten dat wij anderen dit ook moeten gunnen. Wij hopen dat eindelijk bij de Franstaligen het besef zal groeien dat zij de Duitstaligen een aantal extra bevoegdheden moeten gunnen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in 1999 keurde het Vlaams Parlement vijf resoluties goed die de bakens moesten uitzetten voor een nieuwe staatshervorming.

Deze kunnen als volgt worden samengevat. Ten eerste, het federale staatsbestel moet tweeledig zijn en Brussel moet een specifiek statuut krijgen. De solidariteit moet behouden blijven op basis van objectieve, duidelijke en ondoorzichtige – ik vergis mij -, doorzichtige mechanismen.

Ik heb mij versproken, mijnheer Coveliers, door het woord "ondoorzichtige" in de plaats van "doorzichtige" te gebruiken. Dat kan gebeuren. Zeker als men lid is van de commissie voor de Sociale Zaken, wordt men op de duur de principes van de transfers en van ondoorzichtige mechanismen zo gewoon dat men zich al snel eens verspreekt wanneer het gaat om een eis van het Vlaams Parlement.

Ten tweede, het Vlaams Parlement stelde een fiscale autonomie van vijftig procent voor. Vlaanderen moet bevoegd worden voor alle gewestbelastingen, de deelstaten Vlaanderen en Wallonië moeten volledig bevoegd worden voor de personenbelastingen en voor Brussel moet een specifieke regeling worden uitgewerkt.

Ten derde, Brussel moet een tweetalig hoofdstedelijk stadsgewest zijn, de hoofdstad van Vlaanderen met een gewaarborgde vertegenwoordiging van beide taalgroepen.

Ten vierde, een degelijk bestuur is slechts mogelijk bij duidelijke bevoegdheidsafspraken en

coherente bevoegdheidspakketten. Vlaanderen moet bevoegd worden over lokale en provinciale besturen, over gezondheids- en gezinsbeleid, sociaal beleid, wetenschaps- en technologiebeleid, buitenlandse handel, telecommunicatie, spoor, binnenvaart, statistiek, ontwikkelingssamenwerking, landbouw, tuinbouw en visserij.

Ten vijfde, het federale bestel mag zich niet inlaten met de deelstaten.

Die resoluties betekenden inderdaad een breuk met de bestaande Belgische federale logica en waren een poging om te komen tot een oprecht Belgisch federalisme. Helaas kwam deze krachtige taal, ook destijds, vooral van de VLD, toen de V van VLD wellicht nog stond voor Vlaams. Uiteindelijk merkten wij dat niets daarvan overbleef bij de onderhandelingen met betrekking tot de regering-Verhofstadt.

Na analyse van wat ingevolge dit akkoord voorligt, stellen wij vast dat het akkoord mijlenver is verwijderd van de resoluties die in het voorjaar van 1999 met een belangrijke meerderheid werden goedgekeurd in het Vlaams Parlement.

De Waalse minister-president had overschot van gelijk, toen hij als een van de eersten vaststelde en zonder enige schroom formuleerde dat vooral belangrijk is hetgeen niet in het akkoord staat. Over de geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië vinden wij inderdaad geen woord terug in dit akkoord; over de overdracht van delen van de sociale zekerheid, zoals kinderbijlagen en gezondheidszorg evenmin; over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, andermaal geen woord.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is duidelijk dat dit rondje staatshervorming alleen totstandkwam omdat de Franstaligen nogmaals in geldnood verkeerden. De Vlaamse onderhandelaars hebben een unieke kans verkeken om te doen wat zij op het vlak van de staatshervorming in 1999 aan de kiezer hadden beloofd.

De Franstaligen halen inderdaad hun centen binnen en voor hen is de kous af.

Dit alles zal niet verhinderen dat dit land verder zal desintegreren. Vandaar dat ik mij vanop deze tribune meer bepaald richt tot de schamele Franstalige collega's die in dit halfroond nog aanwezig zijn om hen, in alle duidelijkheid, alle rust en alle nuchterheid voor te stellen wat destijds reeds werd gedaan door de voorzitter van het

IJzerbedevaartcomité in Diksmuide, met name: Waalse vrienden, laten wij scheiden.

02.76 **Gérard Gobert** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, madame et messieurs les ministres, chers collègues, transformer un Etat unitaire en un Etat fédéral est un processus politique long, difficile et semé d'embûches, surtout lorsqu'on se donne comme priorité de construire un modèle démocratique qui tienne compte de toutes les spécificités linguistiques, culturelles, sociales et économiques des diverses composantes du pays.

Le projet de loi spéciale portant transfert de compétences aux régions et aux communautés s'inscrit à la fois dans ce processus d'achèvement de la fédéralisation de l'Etat et dans cette priorité démocratique. Il s'inscrit également dans un accord politique global qui assure un refinancement structurel des communautés et améliore fortement le modèle bruxellois.

Tout accord, construit par une majorité composée de 3 familles politiques dans 2 communautés repose nécessairement sur un équilibre subtil entre les demandes et les priorités des uns et des autres. Nous pensons cependant que l'accord politique global qui a été obtenu est le meilleur accord qu'il était possible de conclure aujourd'hui.

Il fallait un courage politique certain pour décider d'ouvrir des négociations intercommunautaires sur la structure fédérale de l'Etat. Chacun sait en effet à quel point cette évolution a provoqué, dans un passé récent, des tensions et des crises politiques.

La majorité arc-en-ciel a tenu ce pari de mener à bien la logique fédérale. Désormais, avec ce projet, les régions et les communautés disposent de toutes les compétences nécessaires à leur développement spécifique. Mais parallèlement, il reste un socle fédéral suffisant pour que la Belgique conserve un sens et un statut. Je pense notamment à la sécurité sociale, dont le principe constitue la base même de la solidarité entre tous les habitants du Royaume.

Soyons clairs sur ce point: pour les écologistes, avec cet accord, la dynamique fédérale est arrivée à son terme. Aller plus loin serait s'engager dans la voie de la rupture de la solidarité entre les composantes et les citoyens de notre Etat. Ce serait s'aventurer dans la voie du confédéralisme, voire du séparatisme et cela, nous ne le souhaitons en aucun cas.

L'accord prévoit de transférer aux régions diverses compétences pour leur permettre de mieux adapter leur politique à leurs projets et à leurs spécificités. C'est le cas en matière d'agriculture. Les régions auront ainsi la possibilité de négocier et d'exécuter la politique agricole commune, mais aussi la possibilité de vérifier la qualité des matières premières et des produits végétaux. Elles pourront également prendre des mesures en matière de santé et de bien-être des animaux. Les mesures de remplacement des revenus en cas de départ anticipé des travailleurs âgés ainsi que les aides structurelles sont également dévolues aux régions.

Les régions héritent aussi des compétences en matière de commerce extérieur. Elles doivent cependant inscrire leur action dans le cadre d'un accord de coopération avec le fédéral pour mettre en place une agence du commerce extérieur, de façon à assurer toute la cohérence dans ce domaine.

Le transfert le plus important est sans doute la régionalisation des lois provinciale et communale.

Remarquons d'abord que les lois relatives aux communes à statut linguistique spécial ne sont pas transférées aux régions, pas plus d'ailleurs que les lois de pacification de 1988. Demain, après le vote de l'accord, les minorités linguistiques ne seront pas moins bien protégées qu'aujourd'hui.

Lors du vote de la loi spéciale de refinancement des communautés, j'ai eu l'occasion de développer l'esprit dans lequel les écologistes du sud et du nord du pays envisagent les rapports entre les communautés. A cette occasion, j'ai évoqué la logique du jeu coopératif dans lequel les partenaires s'entraident pour gagner ensemble, plutôt que de s'affronter pour se détruire.

En ce qui concerne les communes sans facilités, nous attendons avec confiance de la Région flamande qu'elle inscrive l'exercice de la tutelle qu'elle acquiert dans cette logique coopérative. Un signe indiquant que les partenaires flamands du gouvernement s'inscrivent bien dans cette maturité démocratique serait évidemment le bienvenu.

Mais pour nous, le principal motif de satisfaction qui découle de l'accord global est évidemment le refinancement structurel des communautés. C'est l'aboutissement de dix années de combat des écologistes pour qu'il y ait plus de moyens pour l'école, pour la culture, pour l'aide à la jeunesse,

pour le sport, pour l'audiovisuel, en communauté française comme en communauté flamande.

En communauté française, les accords de Val Duchesse ont précisé les contours budgétaires de cet avenir. Un équilibre entre l'enseignement et les autres secteurs a été établi. Tous les réseaux d'enseignement verront leur subvention de fonctionnement augmenter. Ils recevront des moyens complémentaires pour les bâtiments scolaires. De plus, des avancées importantes en matière de gratuité, de transparence et de démocratie dans l'école ont été obtenues. Enfin, à l'initiative du ministre Nollet, une échelle de différenciation positive a été créée. Elle organise la solidarité entre les écoles plus ou moins bien loties ainsi qu'entre les publics plus ou moins favorisés.

On le voit, les motifs de satisfaction sont nombreux, même si aucun accord ne satisfait jamais entièrement toutes les parties. Le fait que des réticences se fassent entendre aussi bien chez les démocrates francophones que chez les démocrates flamands est plutôt le signe d'un accord équilibré. Tous les débats ont maintenant eu lieu, au Sénat, dans les commissions, dans les négociations, dans les rencontres informelles, par médias interposés. Tous les arguments ont été échangés. Il faut maintenant choisir. Demain, les partis francophones seront placés devant une responsabilité historique.

Le **président**: Monsieur Gobert, M. Leterme souhaite vous interrompre un instant.

02.77 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik wil de gewaardeerde collega toch terechtwijzen. Er zit een historische onwaarheid in wat hij zopas komt te vertellen. Hij heeft gezegd dat alle akkoorden zijn gesloten en de besprekingen in Kamer en Senaat rond zijn. Ik wil de heer Gobert erop wijzen dat op dit moment blijkbaar geen tweederde meerderheid aanwezig is om deze wetten goed te keuren en dat juist om die reden morgenochtend om 9.30 uur de commissie voor de Herziening van de Grondwet wordt bijeengeroepen om te proberen het wetsvoorstel inzake het fonds goedgekeurd te krijgen. Pas dan zullen we zien of er een tweederde meerderheid is. Uw betoog dat alles nu gekend is, dat alles vastligt en iedereen zijn verantwoordelijkheid moet nemen, klopt niet. De zaken bewegen nog. Men is nog aan het marchanderen. U zult wellicht morgenvroeg in uw krant lezen welke toegevingen aan de Franstaligen zijn gedaan. Uw betoog is op dat vlak dus historisch onjuist.

02.78 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur Leterme, j'admets qu'il ne nous reste que quelques heures mais j'ai entièrement confiance dans la maturité politique des différents partenaires. Je suis certain que tout ce qui a été engrangé, au sens le plus noble du terme, et dont je viens de dresser un bilan, se concrétisera demain par un accord qui reprendra les différents volets que j'ai examinés.

Je voulais simplement terminer en m'adressant aux élus du FDF et du nouveau PSC. C'est à eux de décider s'ils souhaitent offrir un avenir à la Communauté française et au modèle bruxellois et s'ils souhaitent donner une chance au fédéralisme de coopération.

02.79 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, de regering wordt hier meestal vertegenwoordigd door – om August Vermeiren te parafraseren – de wandelende West-Vlaming.

De **voorzitter**: Wandelen is voorzichtig gezegd, moet ik zeggen.

02.80 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, mevrouw de vice-eerste minister, men staat er niet vaak bij stil, maar het is nochtans een merkwaardig fenomeen. Het ontwerp houdende de overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, dat door onze voorzitter zo mooi werd afgekort tot de wet over de bevoegdheden van de gemeenschappen, heet in de media het Lambermont-akkoord, tenminste in Vlaanderen. Aan de andere kant van de taalgrens draagt het de naam "les accords de la Saint-Polycarpe", met het merkwaardig gevolg dat, als een Vlaming een Franstalige krant leest, naar de Franstalige televisie kijkt of naar de Franstalige radio luistert en men het daar over Saint-Polycarpe – een heilige die hen, voor zover ik weet, totaal onbekend is – zou hebben, hij totaal niet zou weten waarover het gaat, terwijl een Franstalige, die toevallig een oog werpt op een Vlaamse krant, in zijn haar zou krabben als hij een artikel over de Lambermont-akkoorden zou lezen. Dat is zeer merkwaardig, want het woord Lambermont klinkt op zich al Frans en ik kan mij moeilijk inbeelden dat iemand die in het Frans is opgevoed, de naam Lambermont niet zou kunnen uitspreken of onthouden.

Wij kunnen uit deze vaststelling leren dat, zelfs wanneer het erop aankomt in dit land een politiek akkoord in elkaar te knutselen dat ervoor moet

zorgen dat de gemeenschappen min of meer harmonieus – zo heet het dan toch – naast elkaar kunnen leven, men niet in staat is om aan dit akkoord, dat is geconcipieerd om beide gemeenschappen aan te spreken, in de taal van de beide gemeenschappen eenzelfde naam te geven. Zo ver zijn we uit mekaar dat wij zelfs daarvoor een ander codewoord hebben ontdekt of gelanceerd.

Het blijkt dus dat het zeer moeilijk is om de NV België te doen functioneren. Het blijkt dat de NV België de twee grote gemeenschappen die er deel van uitmaken alleen maar bij elkaar kan houden met allerlei loodgietertrucjes en voornamelijk veel geld, maar daar kom ik straks op terug.

Opdat een gemeenschap in dit systeem haar zaak zou kunnen verdedigen, overeind zou kunnen blijven en aan de winnende hand zou kunnen zijn, heeft men een doctrine nodig. Deze doctrine moet op zijn minst op lange termijn kunnen functioneren en men moet er steeds op kunnen terugvallen wanneer het nodig is.

Collega's, sta me toe dat ik de volgende vergelijking maak. In het begin van de jaren "70 bereikten de problemen in Noord-Ierland een hoogtepunt. Men vroeg aan de nationalist die vochten voor de Ierse zaak, hoe zij ooit vanuit hun oncomfortabele minderheidspositie zouden kunnen winnen. Hun woordvoerder antwoordde: "With ballots and our armaments". Met stembussen en onze geweren. Daaraan hebben zij zich dertig jaar gehouden, met het relatieve succes dat u kent.

In dit land is er ten minste één volksgemeenschap die kan terugvallen op een doctrine wanneer het erop aankomt haar belangen te verdedigen, te vrijwaren en te behouden. Het zijn de mensen ten zuiden van de taalgrens, de Franstaligen. Deze doctrine werd nooit geformuleerd of in woorden omgezet, maar zit er wel ingebakken. Ik durf haar hier vandaag even in mijn taal naar voren te brengen. De Waalse doctrine om de eigen belangen te vrijwaren en bijgevolg België overeind te houden – het ene is immers een gevolg van het andere – luidt als volgt: zij, de Vlamingen, zullen blijven betalen en wij zullen de kip met de gouden eieren niet slachten. Dat is de basis van de hele zaak.

Deze doctrine wordt gesteund door een niet-geformuleerde ideologie. De heer Langendries heeft daarstraks aan collega Annemans gevraagd of wij nu boos waren of niet. Ik kan me inbeelden dat voor onze voormalige kamervoorzitter die

vraag niet van belang is ontdaan, al is het maar – dat heeft hij toegegeven – omdat hij blij is dat zijn partij, de PSC, opnieuw in de belangstelling staat. Zij is als het ware politiek verrezen, als een feniks uit zijn as. In feite was dit echter niet de relevante vraag. De relevante vraag is: hoe wordt de doctrine die ik daarstraks heb beschreven, gesteund en hoe kan zij overeind blijven? Volgens mij heeft dit weinig te maken met boosheid, maar doodgewoon met het feit dat zij ons niet lusten – en voor onze bureaus uit het zuiden klinkt dit dan altijd choquerend.

Men heeft het in Wallonië niet voor de Vlamingen. Op basis van, enerzijds, dat gevoel en, anderzijds, die doctrine wordt een zeer efficiënt en vernuftig systeem opgebouwd dat het nog altijd doet wanneer het erop aankomt de Waalse belangen hoog te houden en daarom de NV België in leven te houden. Het is bijvoorbeeld overduidelijk, voor wie er jaargangen van de Franstalige pers op naleest, dat in die Franstalige pers de Vlamingen systematisch met alle zonden van Israël worden beladen, dat elke Vlaamse eis wordt afgewezen. (*Protest van de heer Raymond Langendries.*)

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Eynde, er zijn toch uitzonderingen.

[02.81] Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, geachte collega Langendries, ik zal u niet alleen de titels geven, ik zal u ook de rubrieken geven. Lees er bijvoorbeeld de rubriek "La petite gazette" van Le Soir van pakweg de laatste 30 jaar op na. Dagdagelijks stond daar een stukje van 10 tot 12 lijnen zwaar anti-Vlaamse lectuur, over alles en nog wat. Nooit werd in de Franstalige pers, in de Franstalige gedachtewereld, in de Franstalige levenswereld enig begrip getoond voor Vlaamse eisen. Jawel, ik zal het toegeven, altijd zo'n 30 jaar nadat ze gerealiseerd werden. Ik verklaar mij nader. Op het ogenblik dat de Vlamingen het opnamen om Nederlands te mogen spreken in hun eigen land, doodgewoon in Vlaanderen, werden ze al als extremist betiteld. 30 jaar later zei men dan dat ze destijds wel reden hadden om klagen, maar dat is al lang voorbij. Zo iets kon je al lezen voor 1914. Collega Langendries, ik wil er bovendien uw aandacht op vestigen dat de Vlamingen gedurende precies 100 jaar, van 1830 tot 1930, hebben moeten strijden voor de vernederlandsing van één universiteit. Één universiteit. 100 jaar hebben wij daarvoor nodig gehad. Nooit hebben we aan de andere kant van de taalgrens begrip gevonden, ook niet in die zogenaamde sociale strekkingen voor wie het nochtans vanzelfsprekend had moeten zijn dat men het

recht had van ook aan de hogeschool in de eigen taal te kunnen functioneren.

Wij kunnen zo doorgaan. Tot en met de Voerstreek, waar, wat u ook moge vertellen, de strijd voornamelijk werd geleverd tussen, enerzijds, de kleine Vlaamse boer en, anderzijds, in die tijd, in de jaren '60, burggraaf de Sécillon, de naam alleen al zegt wat ik hier aantoon. Maar aan welke kant stonden de Waalse vakbonden, collega Langendries? Aan de kant van de burggraaf. Telkens botsten wij op een Waals front. Waarom? Omwille van de doctrine die ik daarstraks uit de doeken probeerde te doen. Men was het er totaal over eens: wat de Vlamingen ook deden, hoe fundamenteel rechtvaardig hun eisen ook waren, men zou eerst proberen ze niet in te willigen en als het dan zo ver was, als men niet anders kon ze ervoor te doen betalen en duur te betalen.

Het is duidelijk dat we van de andere kant van de taalgrens niets te verwachten hebben.

Collega Langendries, ik zeg dit zonder haat en met een beetje bewondering omdat het systeem gewerkt heeft. Meer zelfs, het werkt nog steeds. U hebt vandaag reeds veel streepjes mogen plaatsen achter de naam van uw partij en u hebt allerlei verwijten over uw partij van Vlaamse kant moeten slikken. Ik zal in dit koor niet meezingen.

Ik ga ervan uit dat de PSC als het er écht op aankomt en men een beetje diepte zoekt in de politiek niet aan het verraden is. De PSC verraadt wel de oppositie en de strijd tegen de regering. Met de bochten die de PSC op dit ogenblik neemt, doet de partij echter niet meer of niet minder dan zich opnieuw inschrijven in de doctrine.

Wat zegt de PSC? De PSC zal misschien zoals in une valse hésitation dit goedkeuren en misschien ook iets anders maar nooit met een oud-Vlaams spreekwoord uitgedrukt zonder dat er boter bij de vis is. Het wetsvoorstel tot oprichting van een fonds ter financiering van de internationale rol en de hoofdstedelijke functie van Brussel en tot wijziging van de organieke wet van 27 september 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen – excusez du peu! – dat vandaag zo out of the blue op de banken ligt, illustreert perfect waar het op aankomt. Het komt er slechts op aan dat de Vlamingen moeten betalen. Al de andere principes waarop men zich zo graag beroept en al de andere doctrines die men zo graag verdedigt, hebben met heel deze zaak niets te maken.

Mag ik blijven stilstaan bij de volgende eis die u

wellicht zult stellen om het Lambermont-akkoord goedgekeurd te krijgen en die, wie weet, ook nog zal worden ingewilligd, in casu de ratificatie door België van het Europees Pact inzake minderheden. Wat is de Waalse houding ten opzichte van minderheden?

Het is hier daarstraks, onder meer door collega Bultinck en door andere sprekers van de oppositie voor hem, al zeer goed geïllustreerd dat de Duitstalige Gemeenschap de enige etnisch-culturele minderheid is in dit land, conform de traditionele definitie van wat een culturele minderheid is. De Duitstalige Gemeenschap komt niet aan haar trekken. U gaat mij nu toch niet vertellen – want in sinterklaas geloof ik niet – dat men vanuit Namen in het Duits zou correspondentie voeren! Dat geloof ik niet. Het zou moeten, conform de wet, maar ik geloof er niets van.

Ik vestig er trouwens uw aandacht op, collega, dat de parlementsleden die geërgerd reageerden op de uitspraken van onder meer de collega's Bultinck, Bart Laeremans en Danny Pieters, met betrekking tot de Duitstalige minderheid, en die zo verontwaardigd kwamen zeggen hoe goed de Duitstaligen het wel hadden, dat in het Frans deden! Ik vrees trouwens dat er niet velen onder hen het in het Duits zouden kunnen zeggen. Dit liedje, collega, is bij ons al lang uitgezongen. Wij kennen het refrein: "Il n'y a pas de problèmes avec les Flamands. Ils parlent tous le français". Wij hebben dit decennialang moeten horen. Dit belet echter niet dat alle Franstaligen en alle Franstalige partijen samen, in het bijzonder het FDF, maar ook uw partij, er blijven op hameren dat dit fameuze verdrag moet worden ondertekend.

Als ik u nog iets zou vertellen over de wijze waarop u minderheden behandelt, dan zou ik u willen wijzen naar wat gebeurt op het gebied van het anderstalig schoolsysteem in faciliteitengemeenten. Conform de wet mogen in Vlaamse faciliteitengemeenten Franstalige scholen functioneren. De kosten moeten worden gedragen door de Vlaamse Gemeenschap. Ik heb nog nooit één Franstalige klacht gehoord over het feit dat dit niet zou gebeuren. Er zijn verschillende Franstalige scholen in de zes randgemeenten rond Brussel en die worden perfect financieel in stand gehouden door Vlaanderen. Wat geldt voor Vlaanderen, geldt helaas, vanuit het oogpunt van onze Franstalige collega's, ook voor Wallonië. Er mogen dus Nederlandstalige scholen functioneren in Wallonië en zo werd ook een Vlaams schooltje opgericht in de oude Vlaamse gemeente Komen.

Als u het verhaal van deze school in detail wil horen, dan houdt het Vlaams Blok zich ter beschikking, want de voormalige directeur van die school, Roger Bouteuca, maakt op dit ogenblik deel uit van de Vlaams Blok-fractie in de Kamer.

De weinige nog aanwezige collega's wil ik erop wijzen dat die Vlaamse school er gekomen is tegen de zin van de Waalse overheid. Vanuit het officiële Wallonië werd niets gedaan om de oprichting van die school mogelijk te maken. Ondanks alle moeilijkheden blijft die school overeind. Ze wordt gefinancierd vanuit Vlaanderen. Het zijn alweer de Vlamingen die betalen.

Wie spreekt er hier echter met een krop in de keel en met tranen in de ogen over minderheden? De Franstaligen! Inzake solidariteit hoeven we in Vlaanderen zeker geen lessen te krijgen. In het bijzonder geldt dat voor de Vlaamse Beweging, die zich vanaf haar ontstaan solidair toonde met om het even welke etnisch-culturele minderheid, waar ook ter wereld, zelfs wanneer die etnisch-culturele minderheid Frans sprak. Quebec bijvoorbeeld heeft altijd de sympathie van Vlaanderen gekregen en krijgt die nog. De sympathie van de Franstaligen is echter beperkt tot datzelfde Quebec en Le Jura. De Bretoenen, de Basken, de Elzassers en de Vlamingen in Frankrijk moeten op die sympathie niet rekenen. Frankrijk is de moeder van de mensenrechten en van de democratie, het vaderland van de rede en van het principe van *égalité* en *fraternité*. Om het hoofdstuk over de minderheden af te sluiten, wil ik erop wijzen dat Frankrijk er ondanks die principes zelfs niet aan denkt om dat pact te ondertekenen. Nochtans wonen daar voldoende minderheden. Ik heb er al enkele opgenoemd en ik zou er nog enkele aan kunnen toevoegen, maar ik denk dat we elkaar begripen.

De Vlamingen hebben op dat vlak dus niets te leren. Het verzet van Vlaanderen tegen dat pact heeft niets te maken met een soort neo-jacobinisme en niets met de oplegging van een taal en cultuur aan mensen met een andere taal of cultuur, maar wel met het feit dat we ons nu eenmaal moeten verdedigen en ook omwille van de Franstalige hypocrisie terzake die op dat vlak hoge toppen scheert.

Het ander argument dat we vandaag weer eens tot vervelens toe hebben moeten horen, is het argument van de democratie. Een van de interessantste aspecten aan het bestaan van het Vlaams Blok is dat de haatcampagnes die ik daarnet noemde en die door de Franstalige pers

jarenlang in leven werden gehouden, zich nu kunnen kristalliseren op het Vlaams Blok. Dat is als het ware de verpersoonlijking van alles wat verkeerd is of verkeerd zou moeten zijn in Vlaanderen.

Sommige Vlamingen laten zich daar nog aan vangen; ze laten zich meeslepen, waarschijnlijk omwille van politieke correctheid of gewoon uit platte politieke opportuniteit. Ze spelen het spel mee zonder te beseffen dat ze daarmee in de val trappen van de Franstalige tactiek. Men is daar zo ver in gegaan dat men in Brussel, een hoofdstad waarvan niemand kan ontkennen dat ze in Vlaanderen ligt, die historisch Vlaams is en waar Nederlandstaligen momenteel helaas een minderheid zijn geworden, het de minderheid nog moeilijker gaat maken door te beginnen tornen aan haar democratisch recht om haar eigen verkozenen aan te duiden. Het is toch duidelijk dat heel het Brussel-akkoord berust op de anti-Vlaams-Blok-fobie van de Franstaligen versterkt door de medeplichtigheid van de Vlaamse weldenkenden die niet beseffen dat, telkens als zij het Vlaams Blok schade proberen toe te brengen in Brussel, zij niet alleen het spel spelen van de Franstaligen, maar bovendien de schade die zij toebrengen aan de representativiteit van de Vlamingen moeten proberen te herstellen door nog eens veel geld op tafel te leggen. Ze zullen betalen en blijven betalen. Het is toch godgeklagd dat in een akkoord dat zagezegd in het leven geroepen werd om het harmonieus samenleven van de gemeenschappen in dit land mogelijk te maken men ervoor probeert te zorgen dat bepaalde partijen, die men gemakshalve – zonder ooit een bewijs aan te brengen – bestempelt als niet democratisch, minder invloed kunnen hebben. In feite tornt men dus aan het stemrecht. Wie immers na het goedkeuren van Lambermont in Brussel voor het Vlaams Blok zal stemmen, die zal automatisch een stem hebben die minder doorweegt dan die van degenen die voor een traditionele partij stemmen. Aan de ene kant tast men de Vlaamse representativiteit in Brussel fundamenteel aan en aan de andere kant is men bereid om een paar miljard op tafel te leggen als er misschien een meerderheid, waarvan toevallig een Vlaming deel uitmaakt, die Vlaming schepen maakt, dit zonder enige garantie met betrekking tot de representativiteit van die Vlaamse schepen.

Ik denk dan bijvoorbeeld aan een coryfee van de weldenkenden, ik zou bijna zeggen een goeroe van de weldenkendheid in Nederlandstalig Brussel, de heer Lucas Van der Taelen, die toevallig via Agalev voor Ecolo in de

gemeenteraad van Elsene kwam. Hij zat daar als enige Vlaming. In zijn breeddenkendheid merkte hij op dat men het voor het hem niet in het Nederlands hoefde te doen; hij verstond immers Frans. Mijnheer Smets, daarvoor hebben wij een naam, dat is meeheulen met de vijand.

02.82 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer Van den Eynde, ik moet er u attent op maken dat, als de heer Lucas Van der Taelen ooit schepen in Elsene zou worden, hij ontslag als Euro-parlementslid moet nemen. Er is immers geen cumul mogelijk tussen Euro-parlementslid en schepen of burgemeester. U weet dat de PS dat wel heeft geprobeerd. Dat was een ontwerp dat op het hoofd van de heer Tielemans was geschreven.

De **voorzitter**: Mijnheer Tastenhoye, waarom citeert u de heer Van den Eynde de wet? Hij kent de wet.

02.83 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, dat is hier gelukkig verworpen. Als het zover komt, zal hij moeten kiezen.

02.84 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, misschien is hij wel zo idealistisch om het niet te doen.

02.85 André Smets (PSC): Monsieur le président, M. Van den Eynde a donc parlé français, ce qu'il fait remarquablement bien. Il apprécie donc beaucoup les francophones et je ne comprends pas qu'il s'en plaigne tellement aujourd'hui.

02.86 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Geachte mijnheer Smets, het is niet omdat men een taal spreekt, omdat men die taal zelfs mooi vindt, omdat men die taal apprecieert - dat is een redenering die veel Franstaligen reeds decennialang maken - dat men daarom niet opkomt voor zijn eigen taal. Ik spreek inderdaad Frans als het moet. Ik kan behoorlijk mijn plan trekken. Ik schaam mij daarover ook niet. Mijn moedertaal, waarvoor ik heb moeten vechten toen ik in Brussel, waar ik geboren ben, naar school ging, ligt mij nog altijd het meest na aan het hart.

Mijnheer de voorzitter, het Lambermont-akkoord verwerpen wij omdat het hypocriet is. Het Lambermont-akkoord verwerpen wij omdat het fundamenteel ondemocratisch is.

De **voorzitter**: De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

*De vergadering wordt gesloten om 19.34 uur.
Volgende vergadering woensdag 27 juni 2001 om 20.15 uur.*

La séance est levée à 19.34 heures. Prochaine séance mercredi 27 juin 2001 à 20.15 heures.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE****WOENSDAG 27 JUNI 2001****MERCREDI 27 JUIN 2001****INTERNE BESLUITEN****DECISIONS INTERNES****INTERPELLATIEVERZOEK****DEMANDE D'INTERPELLATION****Ingekomen****Demande**

de heer Vincent Decroly tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de verklaringen van de minister in *De Morgen* van 22 juni 2001 en de aanhoudende blokkering van en zelf teruggang in de Belgische projecten betreffende de opvang van niet-begeleide minderjarige asielzoekers en zeer jonge vluchtelingen".

(nr. 843 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

M. Vincent Decroly au ministre de l'Intérieur sur "les déclarations du ministre parues dans le *Morgen* du 22 juin 2001 et les blocages persistants – voire les régressions – des projets de la Belgique en matière d'accueil des mineurs d'âge en exil et des enfants réfugiés".

(n° 843 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

VOORSTELLEN**PROPOSITIONS****Toelating tot drukken****Autorisation d'impression**

1. Wetsvoorstel (de heren Thierry Giet, Hugo Coveliers, Daniel Bacquelaïne, Dirk Van der Maelen, Gérard Gobert en mevrouw Fauzaya Talhaoui) tot oprichting van een Fonds ter financiering van de internationale rol en de hoofdstedelijke functie van Brussel en tot wijziging van de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen (nr. 1318/1).

2. Wetsvoorstel (de heren Jean-Jacques Viseur en Luc Paque) betreffende de rechten en verplichtingen van de patiënt en de arts, tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies en van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987 (nr. 1319/1).

3. Voorstel van bijzondere wet (de heren Jean-Pol Poncelet en Jean-Jacques Viseur) tot wijziging van de bijzondere wet van ... 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen (nr. 1320/1).

1. Proposition de loi (MM. Thierry Giet, Hugo Coveliers, Daniel Bacquelaïne, Dirk Van der Maelen, Gérard Gobert et Mme Fauzaya Talhaoui) créant un Fonds de financement du rôle international et de la fonction de capitale de Bruxelles, modifiant la loi du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires (n° 1318/1).

2. Proposition de loi (MM. Jean-Jacques Viseur et Luc Paque) relative aux droits et obligations du patient et du praticien, modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967, relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales et la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987 (n° 1319/1).

3. Proposition de loi spéciale (MM. Jean-Pol Poncelet et Jean-Jacques Viseur) modifiant la loi spéciale du ... 2001 portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés (n° 1320/1).

MEDEDELINGEN**COMMUNICATIONS****REGERING****GOUVERNEMENT**

Belgisch Actieplan

Plan d'Action belge

De vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken heeft "Vredesopbouw in de Regio der Grote Meren – Een Belgisch Actieplan" overgezonden.

Rondgedeeld en verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères a transmis "Construction de la Paix dans la Région des Grands Lacs – Un Plan d'Action belge".

Distribution et renvoi à la commission des Relations extérieures

MOTIE

MOTION

Bij brief van 26 juni 2001 zendt de burgemeester van de gemeente Wezembeek-Oppem een door de gemeenteraad aangenomen motie over tegen de regionalisering van de gemeentewet.

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

Par lettre du 26 juin 2001, le bourgmestre de la commune de Wezembeek-Oppem transmet une motion, adoptée par le conseil communal, contre la régionalisation de la loi communale.

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

27-06-2001

27-06-2001

14:30 uur

14:30 heures

INHOUD

Berichten van verhindering	1
ONTWERP VAN BIJZONDERE WET	1
Ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen (overgezonden door de Senaat) (1280/1 tot 3)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	1
Regeling van de werkzaamheden	2
<i>Sprekers:</i> Yves Leterme , voorzitter van de CVP-fractie, Gerolf Annemans , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Johan Vande Lanotte , vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, Paul Tant	
Ontwerp van bijzondere wet 1280 (Hervatting van de algemene bespreking)	3
<i>Sprekers:</i> Gerolf Annemans , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Raymond Langendries , Daniel Bacquellaine , voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie, André Smets , Yves Leterme , voorzitter van de CVP-fractie, Jef Tavernier , voorzitter van de AGALEV-ECOLO-fractie, Johan Vande Lanotte , vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, Bart Laeremans , Danny Pieters , Francis Van den Eynde , Geert Bourgeois , Simonne Creyf , Robert Denis , Guido Tastenhoye , Charles Janssens , Koen Bultinck , Gérard Gobert	

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJET DE LOI SPÉCIALE	1
Projet de loi spéciale portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés (transmis par le Sénat) (1280/1 à 3)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	1
Ordre des travaux	2
<i>Orateurs:</i> Yves Leterme , président du groupe CVP, Gerolf Annemans , président du groupe VLAAMS BLOK, Johan Vande Lanotte , vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, Paul Tant	
Projet de loi spéciale 1280 (Reprise de la discussion générale)	3
<i>Orateurs:</i> Gerolf Annemans , président du groupe VLAAMS BLOK, Raymond Langendries , Daniel Bacquellaine , président du groupe PRL FDF MCC, André Smets , Yves Leterme , président du groupe CVP, Jef Tavernier , président du groupe AGALEV-ECOLO, Johan Vande Lanotte , vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, Bart Laeremans , Danny Pieters , Francis Van den Eynde , Geert Bourgeois , Simonne Creyf , Robert Denis , Guido Tastenhoye , Charles Janssens , Koen Bultinck , Gérard Gobert	

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 27 JUNI 2001

14:30 uur

SEANCE PLENIERE

du

MERCREDI 27 JUIN 2001

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.44 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

Berichten van verhindering

Gezondheidsredenen: Patrick Moriau
Raad van Europa: Erik Derycke

Federale regering

Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen: gezondheidsredenen
Jaak Gabriëls, minister van Landbouw en Middenstand: met zending buitenslands
Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties: Europese Raad Telecommunicatie (Luxemburg)
Annemie Neyts-Uyttebroeck, staatssecretaris voor Buitenlandse Handel: met zending buitenslands
Olivier Deleuze, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling: Den Haag

Ontwerp van bijzondere wet

01 Ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen (overgezonden door de Senaat) (1280/1 tot 3)

Hervatting van de algemene bespreking

De algemene bespreking is hervat.

De **voorzitter**: Aangezien de regering niet aanwezig is, schors ik de vergadering tot 15.00 uur.

La séance est ouverte à 14.44 heures par M. Herman De Croo, président.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Excusés

Raisons de santé: Patrick Moriau
Conseil de l'Europe: Erik Derycke

Gouvernement fédéral

Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration: raisons de santé
Jaak Gabriëls, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes: en mission à l'étranger
Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques: Conseil européen Télécommunications (Luxembourg)
Annemie Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable: en mission à l'étranger
Olivier Deleuze, secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable: La Haye

Projet de loi spéciale

01 Projet de loi spéciale portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés (transmis par le Sénat) (1280/1 à 3)

Reprise de la discussion générale

La discussion générale est reprise.

Le **président**: Etant donné que le gouvernement n'est pas représenté, je suspends la séance jusqu'à

15.00 heures.

De vergadering wordt geschorst om 14.45 uur.

La séance est suspendue à 14.45 heures.

De vergadering wordt hervat om 15.00 uur.

La séance est reprise à 15.00 heures.

02 Regeling van de werkzaamheden

02.01 Yves Leterme (CVP): Wat wij nu meemaken is een ware devaluatie van het Parlement. Wij maken een schijn debat mee. Het echte debat gebeurt buiten dit halfroond. Wat is het standpunt van de regering inzake de garantie aan de Franstaligen in de periferie? Is het niet beter dit debat te schorsen tot er duidelijkheid is omtrent de ganse problematiek. (*Applaus*)

02.02 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Ik sluit mij aan bij de kritiek van Yves Leterme. Het is wellicht beter de werkzaamheden rond Lambermont wat meer te spreiden in de tijd, eventueel zelfs tot 5 juli.

02.03 Minister Johan Vande Lanotte (*Nederlands*): Zowel Vlaams Blok als CVP opteerden in de commissie voor een snelle aanpak, ervan uitgaande dat er geen akkoord zou komen. Nu blijkt dat er wel degelijk een Lambermont-akkoord komt, grijpt men naar een aantal noodremmen die niets met dit debat te maken hebben. Men vraagt nu ineens de mening van de regering over allerlei thema's.

02.04 Yves Leterme (CVP): Kunnen wij van de minister in de loop van de discussie evenveel informatie krijgen als hij heeft meegedeeld aan de media? Wat is het standpunt van de regering over de voorafgaande voorwaarden die de heer Viseur stelde?

02.05 Minister Johan Vande Lanotte (*Nederlands*): Ik vertelde voor de camera's precies hetzelfde als wat ik deze ochtend in de commissie verklaarde.

02.06 Yves Leterme (CVP): De minister verklaarde voor de camera's dat de regering deze avond verder zou pogen om tot een overeenkomst te komen. En dat terwijl op dit moment de parlementaire bespreking bezig is.

02.07 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Wij wilden destijds inderdaad snel gaan toen niet duidelijk was of er een tweederde meerderheid zou zijn. Vandaag liggen de kaarten anders: nu is er een bespreking in de commissie Grondwet bijgekomen. Dat vraagt extra tijd.

02 Ordre des travaux

02.01 Yves Leterme (CVP): Nous assistons à une véritable dévalorisation du Parlement. Nous participons à un débat trompe l'œil. Le véritable débat se déroule en dehors de l'hémicycle. Quel est le point de vue du gouvernement concernant les garanties pour les Francophones de la périphérie ? Ne vaudrait-il pas mieux suspendre le débat jusqu'à ce que la clarté soit faite sur l'ensemble du problème ? (*Applaudissements*)

02.02 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Je rejoins les critiques formulées par M. Leterme. Il vaudrait peut-être mieux prolonger les travaux sur les accords du Lambermont, éventuellement jusqu'au 5 juillet.

02.03 Johan Vande Lanotte, ministre (*en néerlandais*) : En commission, le Vlaams Blok et le CVP ont tous deux opté pour un traitement rapide, partant du principe que l'on ne parviendrait pas à obtenir un accord. Mais comme il apparaît, aujourd'hui, qu'il y aura bel et bien un accord du Lambermont, on tente à présent de freiner les choses, en demandant au gouvernement de donner son avis sur tout et n'importe quoi.

02.04 Yves Leterme (CVP): Le ministre peut-il nous faire part des informations qu'il a fournies aux médias. Quel est le point de vue du gouvernement à propos des conditions préliminaires exigées par M. Viseur?

02.05 Johan Vande Lanotte, ministre (*en néerlandais*) : Devant les caméras, j'ai dit exactement la même chose que ce matin en commission.

02.06 Yves Leterme (CVP): Le ministre a déclaré devant les caméras que le gouvernement s'efforcera de conclure un accord ce soir encore, alors même que la discussion parlementaire est en cours.

02.07 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): A l'époque, lorsque la majorité à deux tiers n'était pas encore acquise nous souhaitions en effet aller vite. Aujourd'hui, la situation est différente : la discussion qui est venue s'ajouter en commission de la Révision de la Constitution requiert plus de temps

De commissie Grondwet wordt morgen om half tien bijeengeroepen. Dit gaat in tegen alle geplogenheden. Ik pleit ervoor om een week extra tijd te nemen om de werkzaamheden ordentelijk te laten verlopen en om ook de regeringsleider hier te kunnen horen. Anders loopt dit debat slecht af.

02.08 Yves Leterme (CVP): De regering moet antwoorden op de vragen die hier gesteld zijn.

02.09 Minister Johan Vande Lanotte (Nederlands): De commissie heeft gestemd over de werkzaamheden. Wij respecteren de afspraken.

02.10 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): De regering forceert hier de zaken. Dit gaat slecht aflopen. Het is aan de voorzitter om te beslissen over de verdere werkzaamheden.

02.11 Paul Tant (CVP): Het is uitgesloten op donderdagvoormiddag een commissie bijeen te roepen.

De **voorzitter:** Laten wij nu de bespreking verder zetten.

Het incident is gesloten.

03 Ontwerp van bijzondere wet 1280 (Hervatting van de algemene bespreking)

03.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): De bespreking van daarnet, die donderdag tegen de parlementaire traditie in wordt voortgezet, maakt duidelijk dat het Vlaamse heir moet sterven. Maar tot het zover is, staat het pal. Wij zien het als onze plicht om ons tot het laatste moment te verzetten tegen dit verraad. Dat laatste is geen zoveelste greep uit de grieventrommel, maar weleer een objectieve vaststelling. De wanverhouding tussen Vlamingen en Franstaligen bleek al ten tijde van de verkiezingscampagne in 1999. De Franstaligen wilden meer geld voor hun onderwijs, zonder enige toegeving inzake verdere defederalisering. Zij bepaalden dat er niet mocht tegemoetgekomen worden aan de vijf resoluties van het Vlaamse Parlement. De Franstaligen klonken daarin unisono, vergeet dat niet. Het maakt de houding van de PSC vandaag minder verrassend. Onder de huid van dit onevenwicht zaten reeds de kiemen van de akkoorden van vandaag verborgen. Dat had de CVP toen al moeten zien.

De verkiezingsuitslag bood een uniek moment om

La commission de Révision de la Constitution est convoquée demain à neuf heures et demie. Cette procédure est contraire à tous les usages. Je préconiserais de prévoir une semaine supplémentaire pour que les travaux puissent se dérouler correctement et que les représentants du gouvernement puissent être entendus dans cette enceinte. Sinon, l'issue de ce débat sera mauvaise.

02.08 Yves Leterme (CVP): Le gouvernement doit répondre aux questions qui lui sont posées ici.

02.09 Johan Vande Lanotte , ministre (en néerlandais): La commission s'est prononcée sur l'ordre des travaux. Nous respectons les accords.

02.10 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Le gouvernement fait le forcing. Cela n'augure rien de bon. Il appartient au président de décider de la suite des travaux.

02.11 Paul Tant (CVP): Il est exclu de convoquer une commission jeudi matin.

Le **président:** Poursuivons la discussion.

L'incident est clos.

03 Projet de loi spéciale 1280 (Reprise de la discussion générale)

03.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): La discussion qui vient d'avoir lieu et qui sera poursuivie jeudi au mépris de toute tradition parlementaire, montre clairement que la Flandre mordra la poussière. Mais elle tiendra jusqu'au bout. Nous considérons qu'il est de notre devoir de nous opposer jusqu'au dernier moment à cette trahison. Il ne s'agit pas d'un énième grief mais plutôt d'un constat objectif. Lors de la campagne électorale de 1999, le fossé entre les exigences des Flamands et des Francophones était déjà clairement apparu. Les Francophones veulent plus d'argent pour leur enseignement, sans aucune concession en matière de défédéralisation. Ils ont décidé de ne pas accéder aux cinq résolutions du Parlement flamand. Il ne faut pas oublier que les Francophones étaient à l'unisson sur ce point. L'attitude qu'adopte actuellement le PSC apparaît ainsi moins surprenante. Ce déséquilibre portait déjà en lui les germes des accords actuels. Le CVP aurait dû s'en rendre compte à l'époque.

Le résultat des élections était, pour les Flamands,

aan Vlaamse kant een ommezwaai in de verhoudingen met Wallonië te forceren. Het consumptieonderwijs in Wallonië is zo duur geworden dat de Franstaligen op de knieën zaten voor meer onderwijsgeld. De VLD praatte op haar congressen wel over Vlaamse plannen en deed beloftes die zelfs ons konden verleiden. Eens aan de macht, blijft er van die beloftes maar bitter weinig over. Vlaanderen had dit uniek momentum niet mogen laten voorbijgaan. Het is een gemiste kans. Wij vragen ons af wat Vlaanderen voor dat vele geld aan Wallonië in de plaats krijgt. Vlaanderen wordt in alle opzichten geminoriseerd. De samenstelling van de respectievelijke meerderheden en de opname van de groenen, deden al het ergste vermoeden. De Vlamingen verzetten zich amper. Brussel krijgt geld en zwijgt dus ook. VU en VLD ondergaan slaafs de eisen van PS en PSC. Na de verkiezingsuitslag begon een tijdperk waarin de Franstaligen het beleid domineerden. Zelfs de samenstelling van de coalitie werd bepaald door de constellatie aan Franstalige zijde. Hun Vlaamse tegenhangers kwamen er gewoon achteraf bij. De herfinanciering van het Franstalig onderwijs werd ook het centrale punt van het regeerakkoord. De staatshervorming die daar omheen werd gebouwd, is slechts een schijnvertoning. Wie herinnert zich nog de Costa? Wat kost dat, zeiden wij destijds. Het waren profetische woorden, want inmiddels weten wij het: veel geld. De *reductio ad pecunium* van de Vlaamse Brusselaars was toen al voorspelbaar. Het antwoord kwam evenwel niet uit de Costa, maar uit de ambtswoning van de premier, Lambermont. Kenmerkend voor het akkoord is dat men dit ziet als de laatste staatshervorming. De leugen van artikel 1 van de Grondwet wordt bevestigd. Men vergist zich echter.

De spanning tussen de vijf resoluties van het Vlaams Parlement en de resultaten van vandaag is te groot om aanvaardbaar te zijn. Van Cauwenbergh verklaarde al in november dat de belangrijkste conclusie van de Lambermontbesprekingen erin bestond dat niet geraakt werd aan de solidariteit en dat ook het sociaalezekerheidsstelsel niet ter discussie stond. Voor de Franstaligen was de buit binnen. Toen de Vlamingen begonnen te beseffen dat zij er bekaaid vanaf kwamen, brak de veer in de Volksunie. Deze staatshervorming is een tussenstap in het scenario van een onafhankelijk Vlaanderen zoals dat door het Vlaams Blok wordt voorgestaan. Tot nu toe ondervindt Verhofstadt nog maar weinig hinder van de breuk in de Volksunie. Toch zal de spanning

l'occasion unique de renverser le rapport de forces avec la Wallonie. En effet, en Wallonie, l'enseignement «de consommation» est devenu si onéreux que les Francophones n'avaient plus d'autre choix que de mendier davantage d'argent pour l'enseignement. Lors de plusieurs de ses congrès, le VLD présenta ses projets pour la Flandre et fit des promesses qui allèrent jusqu'à nous séduire. Mais, une fois au pouvoir, le VLD eut tôt fait de les oublier. La Flandre ne pouvait pas se permettre de rater cette occasion. A présent, il est trop tard. Nous nous demandons ce que la Flandre obtient en échange de tous ces milliards supplémentaires qu'elle accorde à la Wallonie. La Flandre est perdante sur toute la ligne. La composition des majorités respectives et l'entrée des Verts au gouvernement faisaient déjà craindre le pire. Les Flamands ont perdu toute combativité. Bruxelles obtient plus d'argent et se tait. Quant à la VU et au VLD, ils se soumettent servilement aux exigences du PS et du PSC. Au lendemain des élections, le rôle des Francophones fut dominant. La composition de la coalition, dictée par la nouvelle constellation du côté francophone, en constitue la meilleure preuve. Les partis frères du côté flamand ont joué les seconds rôles. Le refinancement de l'enseignement francophone constitua le point central de l'accord de gouvernement. La réforme de l'Etat qui le sous-tend n'est qu'une mascarade. Qui parle encore de la COREE? A l'époque, nous nous demandions ce que cela coûterait. Paroles prophétiques, s'il en est. A présent, nous savons que cela coûte cher. A l'époque déjà, le principe *reductio ad pecunium* des Flamands de Bruxelles était prévisible. Toutefois, la réponse ne nous est pas venue de la COREE mais de la résidence de fonction du premier ministre, à savoir le Lambermont. Ces accords sont considérés comme le dernier volet de la réforme de l'Etat. Le mensonge de l'article 1er de la Constitution est confirmé. Toutefois, on se trompe.

La tension entre les cinq résolutions du Parlement flamand, d'une part, et les résultats obtenus aujourd'hui de l'autre est trop forte pour être encore acceptable. En novembre dernier déjà, M. Van Cauwenbergh déclarait que la principale conclusion des pourparlers de Lambermont était qu'on ne toucherait pas à la solidarité et que le régime de la sécurité sociale ne serait pas davantage remis en cause. Les Francophones avaient engrangé leur butin. Lorsque les Flamands ont ensuite compris qu'ils n'obtiendraient pas grand-chose, la Volksunie a perdu tout son ressort. Cette réforme de l'Etat n'est qu'une étape dans le scénario préconisé par le Vlaams Blok et que doit déboucher sur l'indépendance de la Flandre. Jusqu'à présent, M. Verhofstadt n'a pas encore trop été gêné aux

tussen woord en daad deze regering nog zuur opbreken. In het Vlaams Parlement is dat nu al duidelijk

Patrick Vankrunkelsven verklaarde in mei 1999 dat de resoluties van het Vlaams Parlement een minimumeis waren, die in elk geval in het federale regeerakkoord moest komen. Men gaat natuurlijk af als men vervolgens die eis moeiteloos laat vallen en tegelijk aan de consequente Franstalige eis tegemoetkomt. De spanning tussen woord en daad wordt dan zo groot dat een splitsing van de partij onvermijdelijk wordt. De recente gebeurtenissen binnen de VU bewijzen de waarheid van die analyse.

Wij blijven echter ijveren voor de Vlaamse onafhankelijkheid. Het regime zelf werkt daaraan mee door zijn eigen contradicties zo duidelijk te maken dat zelfs de politieke leek er niet meer naast kan kijken.

03.02 Raymond Langendries (PSC): Er werd vanochtend uitvoerig gewaagd van een virtueel debat. Dit hier is een virtueel discours. En zoals het hoort staan de grootmeesters op het spreekgestoelte. De vraag is of u nu boos bent op ons, dan wel blij. Het antwoord op die vraag is bepalend voor de vraag of u zich in de reële wereld dan wel in de virtuele realiteit bevindt. Ik heb hetzelfde gedaan als wat leerlingen vaak doen als er een leraar voor de klas staat met een stopwoord. Ik heb zitten tellen, en wat blijkt : u heeft welgeteld 84 keer de PSC vernoemd. Wij gaan vandaag bij u veel vaker over de tong dan tijdens verscheidene zittingsperiodes samen. U heeft vroeger al onze dood vastgesteld. Waarom zijn wij dan zo prominent aanwezig in uw discours ?

Is u boos omdat wij deze wet eventueel zouden steunen, en in dat geval is uw discours virtueel ? Of is dit de realiteit, want u zou die andere Vlaamse partij, de Volksunie die u helemaal niet heeft genoemd, net zo min als het FDF trouwens, toch zo graag opslokken? (*Applaus*)

03.04 03.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Ik heb vele uren samen doorgebracht met de heer Langendries, toen hij nog Kamervoorzitter was, maar ik kan vandaag moeilijk verwoorden wat mijn gevoelens zijn voor de PSC. Deze partij is slecht behandeld door de huidige regering. Daarover ben ik bedroefd. Aan de andere kant zal deze partij ons,

entourner par la rupture qui s'est opérée au sein de la Volksunie. Mais l'écart entre l'acte et la parole finira bien par se retourner contre ce gouvernement. On s'en rend déjà compte au Parlement flamand.

En mai 1999, Patrik Vankrunkelsven déclarait que les résolutions adoptées par le Parlement flamand constituaient des revendications minimales, qui devaient impérativement être inscrites dans l'accord de gouvernement fédéral. Comment, dès lors, ne pas perdre la face lorsqu'on renonce à ces revendications pour acquiescer aux exigences, toujours aussi conséquentes, des Francophones. Le gouffre entre l'acte et la parole s'élargit alors jusqu'à rendre la scission du parti inéluctable. Les événements récents au sein de la Volksunie corroborent la justesse de cette analyse.

Nous continuerons à nous battre pour l'indépendance de la Flandre. Le régime en place est d'ailleurs inconsciemment notre allié dans cette lutte, lui qui étale si explicitement ses contradictions internes que même un profane en politique ne peut les ignorer.

03.02 Raymond Langendries (PSC) : On a beaucoup parlé d'un débat virtuel ce matin : nous nous situons maintenant dans un discours virtuel. Et, comme il se doit, les grands maîtres sont à la tribune !

La question est de savoir si vous êtes fâché contre nous, ou content. De la réponse dépendra la question de savoir si vous vous situez dans le réel ou le virtuel. Je me suis livré à cet exercice auquel les élèves se livrent à l'école lorsqu'un professeur a un tic de langage. J'ai compté : vous avez prononcé 84 fois le mot « PSC », c'est-à-dire beaucoup plus que pendant plusieurs législatures confondues. Vous avez constaté autrefois notre mort. Pourquoi, alors, parler autant de nous ?

Etes-vous fâché de notre participation éventuelle à l'adoption de cette loi, auquel cas votre discours est virtuel ? Ou bien est-ce du réel, car vous seriez content d'absorber un autre parti flamand, cette VU que vous n'avez citée à aucun moment, pas plus que le FDF d'ailleurs. (*Applaudissements*)

03.04 03.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): J'ai passé de très nombreuses heures en compagnie de M. Langendries à l'époque où il présidait la Chambre mais, aujourd'hui, j'ai du mal à exprimer les sentiments que j'éprouve à l'égard de son parti, le PSC. Celui-ci a été maltraité par le gouvernement actuel et cela m'attriste. Mais, d'un

door het goedkeuren van Lambermont, dichterbij ons doel brengen, namelijk een onafhankelijk Vlaanderen.

Raymond Langendries (PSC): U bent een kampioen van de *politique politicienne*.

03.05 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Ik ben blij dat ik in de ogen van de heer Langendries een politicus ben. We zouden beter allemaal wat meer politicus zijn.

Lambermont is een stap in de richting van een onafhankelijk Vlaanderen. Dit zou de enige reden kunnen zijn waarom we een snelle behandeling zouden kunnen goedkeuren, maar daarover moeten we ons nog bezinnen. (*Applaus Vlaams Blok*)

03.06 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Na de hervormingen van 1970, 1980, 1988 en 1993 schrijft België een nieuw hoofdstuk vaderlandse geschiedenis. De debatten waren woelig, maar mondden uiteindelijk uit in een consensus - en de consensus is zoals bekend een van de sleutels tot het Belgische staatsmodel.

In België heeft men dergelijke aangelegenheden steeds op een vreedzame en constructieve manier, bij consensus kunnen regelen. Deze staatsstructuur heeft legio pluspunten, met als grootste verdienste dat verschillende culturele identiteiten zich kunnen ontplooiën zonder dat daarom afstand gedaan hoeft te worden van een gemeenschappelijk bestuur.

Met het akkoord van juli 1999 kon de hervorming van de financieringsregeling voor de Gemeenschappen worden geregeld, via de uitbouw van de fiscale autonomie van de Gewesten. Zoals ik kort geleden nog heb gezegd werden er toen cruciale fouten gemaakt. De Lambermont-akkoorden moeten daar een mouw aan passen.

Er kwamen dus twee bijzondere wetten, en er moet nu nog een beslissende stap worden gezet. Ik wil hier aantonen dat het de moeite waard is om die stap te zetten.

Het kernidee van dat akkoord moet het evenwicht zijn tussen de naar de Gewesten overgehevelde materies en de materies die op een gelijklopende manier bestierd zullen worden.

Het kernidee moet tevens zijn het evenwicht tussen de eisen van alle partners en het evenwicht tussen de overheveling van nieuwe bevoegdheden en het

autre côté, en adoptant les accords de Lambermont, ce parti nous aidera à nous rapprocher de notre objectif, à savoir une Flandre indépendante.

Raymond Langendries (PSC): Vous êtes un champion de la politique politicienne.

03.05 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Je me réjouis de passer pour un politicien aux yeux de M. Langendries. En fait, il vaudrait mieux que nous soyons tous un peu plus politiciens.

Les accords de Lambermont sont un pas sur la voie d'une Flandre indépendante. Cela pourrait être la seule raison pour laquelle nous pourrions approuver un traitement rapide des textes portant ces accords, mais nous devons encore nous concerter à ce propos. (*Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok*)

03.06 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Après les réformes de 1970, 1980, 1988 et 1993, la Belgique a une nouvelle fois rendez-vous avec son histoire.

Les débats ont été passionnés, mais ont ouvert la voie à un consensus final, le consensus étant une des clefs du modèle belge.

En Belgique, ces questions ont toujours été traitées de manière pacifique, consensuelle et constructive. Les différents éléments positifs de ce mode d'organisation institutionnelle sont nombreux, le principal étant de permettre l'épanouissement d'identités culturelles multiples sans renoncer à une gestion commune.

L'accord de juillet 1999 avait mis en place la réforme du système de financement des Communautés par le développement de l'autonomie fiscale des Régions. Comme je l'ai précisé il y a peu, des erreurs fondamentales ont été commises à l'époque ; les accords de la Saint-Polycarpe devraient y remédier.

Deux lois spéciales ont vu le jour et une étape décisive reste à franchir.

Je voudrais m'attacher à démontrer que ce pas mérite d'être franchi.

Le maître-mot de cet accord doit être l'équilibre entre les matières transférées aux Régions et celles qui feront l'objet d'une gestion uniforme.

Il doit être aussi l'équilibre dans la réponse aux exigences de tous les partenaires et l'équilibre entre le transfert de compétences nouvelles et le maintien

behoud van regels ter bescherming van de culturele minderheden.

Dat akkoord kan uiteraard niet worden gesloten zonder een minimum aan toegevingen, maar ik wil erop wijzen dat het akkoord in zijn geheel evenwichtig is.

Ik wil het eerst hebben over de kwestie van het grondwettig karakter van verscheidene bepalingen, want ik wil hier een aantal onwaarheden weerleggen. Noch de regering, noch de meerderheid scheppen er behagen in de Grondwet te schenden.

De Grondwet is en moet de referentietekst blijven die de stabiliteit van de Staat garandeert en concreet gestalte geeft aan onze meest essentiële rechten. De regering heeft in verband met artikel 162 van de Grondwet een argumentatie ontwikkeld die stoelt op de rechtspraak van het Arbitragehof, die het mogelijk maakt de gemeentewet via een bijzondere wet te regionaliseren.

De Raad van State is uiteraard een andere mening toegedaan en vindt dat artikel 162 moet worden herzien. De twee zienswijzen staan lijnrecht tegenover elkaar, maar dat advies is niet bindend voor de regering, die door de meerderheid wordt gesteund.

Dan zal ik het nu over het evenwicht hebben dat dit ontwerp kenmerkt. Alle partners waren op deze onderhandeling uit. De Franstaligen trachtten de herfinanciering van hun onderwijs te bekomen en de Vlamingen wensten een ruimere fiscale en materiële autonomie.

De Vlaamse eisen werden ingewilligd. De Gewesten zullen vanaf nu zelf een beleid kunnen uitstippelen inzake landbouw, buitenlandse handel en het merendeel van de aspecten betreffende de gedecentraliseerde besturen. De verworvenheden zullen eveneens de Walen en de Brusselaars ten goede komen.

Wie denkt dat de Franstaligen nooit baat zullen hebben bij het verlenen van fiscale bevoegdheden inzake de personenbelasting aan de Gewesten, heeft het bij het verkeerde eind. Er bieden zich nieuwe economische perspectieven aan voor het Waals en het Brussels Gewest. Het centrum voor economisch onderzoek van de universiteit van Namen heeft net, zoals elk jaar, haar verwachtingen gepubliceerd en die zijn veeleer bemoedigend. De herfinanciering van de Gemeenschappen was een Franstalige eis die werd ingewilligd. Dat betekent echter niet dat alleen de Franse Gemeenschap in geldnood zat.

de règles protégeant les minorités culturelles.

Il est évident que cet accord ne pourrait être conclu sans un minimum de concessions, mais je souhaiterais rappeler que l'accord global est équilibré.

Je voudrais d'abord aborder la question de la constitutionnalité de plusieurs dispositions, parce qu'il me semble nécessaire de répondre à un certain nombre de contre-vérités. Ni le gouvernement, ni la majorité ne se complaisent dans la violation de la Constitution.

La Constitution est, et doit rester, le texte de référence garantissant la stabilité de l'Etat et concrétisant nos droits les plus fondamentaux. Le gouvernement, par exemple, à propos de l'article 162 de la Constitution, a développé une argumentation basée sur la jurisprudence de la Cour d'arbitrage qui permet de régionaliser la loi communale par le biais d'une loi spéciale.

Bien entendu, le Conseil d'Etat n'a pas adopté la même position, défendant l'idée que l'article 162 doit être révisé. Les deux thèses s'affrontent très clairement, mais cet avis ne s'impose pas à la position du gouvernement, soutenu par la majorité.

J'en viens maintenant à l'équilibre véhiculé par le projet. L'ensemble des partenaires souhaitait cette négociation. Les Francophones cherchaient à refinancer leur enseignement et le nord était demandeur d'une autonomie accrue aux niveaux fiscal et matériel.

Les demandes flamandes ont été satisfaites. Les Régions pourront gérer demain l'Agriculture, le Commerce extérieur, et la majeure partie des aspects touchant aux collectivités décentralisées. Ces acquis profiteront également aux Wallons et aux Bruxellois.

Il est faux de croire que les compétences fiscales des Régions en matière d'IPP ne serviront jamais les Francophones. De nouvelles perspectives économiques s'offrent aux Régions wallonne et bruxelloise. Le Centre de recherche sur l'économie de l'université de Namur vient de publier son estimation annuelle, qui est plutôt encourageante ; quant au refinancement des communautés, c'était une exigence francophone qui a été favorablement satisfaite, mais il est faux de croire que seule la Communauté française avait besoin d'argent.

03.07 André Smets (PSC): In september 1999 kondigde uw voorzitter, de heer Ducarme, aan geen enkel akkoord te zullen aanvaarden, zolang het overwicht van het *ius sanguinis* op het *ius soli* niet was bekrachtigd.

Kunt u mij bijgevolg meedelen of het algemeen kiesrecht in de Brusselse rand en in Voeren nog zal worden gerespecteerd en er dus nog een Franstalige burgemeester zal kunnen worden benoemd? Krijgen de Franstaligen de garantie dat zij hun kinderen nog in een Nederlandstalige school kunnen inschrijven? Is het voortbestaan van het Franstalig onderwijs in de Brusselse rand en in Voeren gewaarborgd?

03.08 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): De kandidaat-burgemeesters worden door de meerderheid van de gemeenteraad voorgedragen en u weet hoe deze meerderheden eruitzien in de faciliteitengemeenten van de Brusselse rand.

Het evenwicht is er ook op het stuk van de bevoegdheidsoverdracht. Elke bevoegdheidsoverdracht is gekoppeld aan een reeks garanties die de maturiteit van ons federale staatsbestel moeten bevestigen.

Een eerste fundamentele dossier is het landbouwbeleid. De Gewesten hebben nu al ruime bevoegdheden op dat gebied, maar in principe is de federale overheid nog steeds bevoegd. Bij het onderhavige ontwerp wordt het landbouwbeleid integraal overgeheveld naar de Gewesten, met uitzondering van de aangelegenheden in verband met de veiligheid van de voedselketen. Op die manier wordt de actieradius van alle beleidsniveaus afgebakend. Voorts kan elk Gewest zijn landbouwbeleid naar believen invullen. Wel werd ervoor gezorgd dat België op Europese Landbouwraden met één stem zal spreken. Er werd dus een belangrijk bevoegdheidspakket overgeheveld, met bijbehorende reguleringsmechanismen.

Tweede dossier : de regionalisering van de buitenlandse handel, waarbij dezelfde logica werd gevolgd. Ook hier hadden de Gewesten al ruime bevoegdheden, nu krijgen ze ook de principiële bevoegdheid voor deze materie. De federale staat gaat enkel nog over de sectoren die te lijden zouden hebben onder een dispaaraat en heterogeen bestuur. De BDBH wordt vervangen door een agentschap, dat zal worden ingesteld bij een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Gewesten. Vice-premier Louis Michel heeft ervoor gezorgd dat de steeds zwakker klinkende stem van België opnieuw gehoord wordt

03.07 André Smets (PSC) : En septembre 1999, votre président, M. Ducarme, annonçait qu'il n'accepterait aucun accord tant que l'on ne consacrerait pas la primauté du droit des gens sur le droit du sol.

Alors, pouvez-vous me dire si, dans la périphérie de Bruxelles et dans les Fourons, il y aura encore place pour un bourgmestre francophone, dans le respect du suffrage universel ? Et si l'on garantira encore aux Francophones le droit de placer leurs enfants dans une école francophone ? Est-il garanti qu'il y aura encore un enseignement francophone dans la périphérie et dans les Fourons ?

03.08 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Les candidats bourgmestres sont présentés par une majorité du Conseil communal et vous connaissez la composition des majorités dans les communes à facilités de la périphérie de Bruxelles.

L'équilibre apparaît également au niveau du transfert de compétences. Chaque transfert s'accompagne d'une série de garanties destinées à affirmer la maturité de notre construction fédérale.

Premier dossier essentiel: l'Agriculture. Actuellement, les Régions sont déjà largement autonomes en la matière, mais la compétence de principe revient encore au fédéral. Le présent projet confiera toute la politique agricole aux Régions, à l'exception de ce qui touche à la sécurité de la chaîne alimentaire. Le champ d'action de chacun est ainsi maîtrisé. De plus, chaque Région pourra définir la politique agricole de son choix. L'unicité de la représentation de la Belgique au sein du Conseil des ministres européens a cependant été assurée. Un important transfert de compétences a donc été opéré, assorti de mécanismes régulateurs.

Deuxième dossier : la régionalisation du Commerce extérieur, où la même logique fut observée. Les Régions bénéficiaient déjà d'une large autonomie, elles exerceront désormais la compétence de principe, l'Etat fédéral conservant la compétence dans les secteurs qui souffriraient d'une gestion disparate et hétérogène. L'OBCE sera remplacé par une agence créée par un accord de coopération conclu entre le fédéral et les régions. Le déclin de la Belgique sur la scène internationale a été enrayeré par l'action du vice-premier ministre Louis Michel. Espérons que le compromis du Lambermont sera le fondement d'une réussite équivalente sur le plan

op internationaal niveau. Laten we hopen dat met het Lambermont-compromis de grondslag gelegd wordt voor een even groot economisch succes.

économique.

Wat ontwikkelingssamenwerking betreft, geef ik toe dat ik vrij terughoudend ben ten aanzien van de oprichting van een werkgroep die belast is met het vaststellen van de aangelegenheden die vanaf 2004 zullen worden overgeheveld. Na beraad moet men echter stellen dat de methode veeleer verbazing wekt dan dat zij vatbaar is voor kritiek. Wij zullen wachten op de besluiten van de werkgroep alvorens ons uit te spreken.

En matière de Coopération au développement, j'avoue être assez circonspect à la mise sur pied d'un groupe de travail chargé de définir les matières qui seront transférées à partir de 2004. Mais, après réflexion, la méthode est sans doute plus étonnante que réellement critiquable. Nous attendrons les conclusions du groupe de travail pour nous prononcer.

Het gros van de kritiek ten aanzien van de Lambermont-akkoorden heeft zich toegespitst op de overheveling van de gemeente- en provinciewet. Ik heb geantwoord wat het probleem met betrekking tot het grondwettig karakter betreft. Dan kom ik tot de bescherming van de minderheden.

La plupart des critiques à l'égard des accords du Lambermont se sont cristallisées sur le transfert de la loi communale et provinciale. J'ai répondu sur le problème de constitutionnalité. J'en arrive à celui de la protection des minorités.

In een federale Staat is het niet onlogisch dat de deelgebieden de bevoegdheid over de gedecentraliseerde besturen krijgen. In België wordt het probleem bemoeilijkt door de garanties voor de taalminderheden. Om die te behouden moet de gewestautonomie met precieze regels gepaard gaan. Voorliggend ontwerp zorgt daarvoor.

Il n'est pas illogique, dans un Etat fédéral, que les entités fédérées exercent les responsabilités relatives aux collectivités décentralisées. En Belgique, le problème se complique quand on songe aux garanties des minorités linguistiques. Pour maintenir celles-ci, il faut que l'autonomie régionale soit encadrée de règles précises. Ce présent projet y pourvoit.

Vooreerst zal een deel van het wettenarsenaal federaal blijven. Dat is onder meer het geval voor de zogenaamde "pacificatiewet" van 9 augustus 1988.

Tout d'abord, un certain nombre de législations demeureront sous l'égide du fédéral. Ainsi, la loi du 9 août 1988 dite « de pacification ».

Het ontwerp voorziet tevens in een eenvormigheidsclausule of een clausule van identieke regeling, die de Gewesten verbiedt een specifiek statuut voor de faciliteitengemeenten uit te werken.

Ensuite, le projet prévoit une clause d'uniformité ou de régime identique, qui interdit aux Régions de définir un statut spécifique pour les communes à facilités.

Bovendien verbiedt de nu al vermaarde "standstill"-clausule de Gewesten de door de taalminderheden verkregen garanties op de helling te zetten, en voorziet zij in de mogelijkheid om beroep in te stellen.

De plus, la déjà célèbre clause de *standstill* interdit aux régions de porter atteinte aux garanties obtenues par les minorités linguistiques et prévoit un droit de recours.

De tuchtprocedure ten aanzien van burgemeesters wordt afgebakend.

La procédure disciplinaire à l'égard des bourgmestres est balisée.

Ten slotte blijft de federale overheid bevoegd voor de vaststelling van de grenzen van de faciliteitengemeenten.

Enfin, le fédéral reste compétent pour déterminer les limites des communes à facilités.

De verworvenheden zijn dus belangrijk, ja zelfs van historisch belang.

Les acquis sont importants, voire historiques.

Er bestaat derhalve geen enkele reden meer om

Il n'y a donc plus de raison de s'opposer à la

zich tegen de regionalisering van de wetgeving betreffende de plaatselijke besturen te verzetten, aangezien deze overdracht enkel tot doel heeft de institutionele constructie te verbeteren.

De ultieme onderhandelingen van het Lombardakkoord maakten het mogelijk, doorbraken te realiseren : de revalorisatie van de aanwezigheid van de Vlaamse mandatarissen te Brussel en de mechanismen om de blokkering van de regionale instellingen door de extreem-rechtse partijen te voorkomen.

Dermate diepgaande herschikkingen op de valreep zijn niet betwistbaar als het essentiële evenwicht van de tekst niet wordt aangetast.

Wat de Vlaamse vertegenwoordiging in Brussel betreft, werden belangrijke toegevingen gedaan. Maar het doel is en blijft: de harmonieuze samenleving in Brussel en de vlotte werking van de instellingen te verbeteren.

Tweede doelstelling van de Lombardakkoorden was een antwoord te vinden op de antidemocratische houding van de extreem-rechtse partijen. De doelstelling werd bereikt: de Brusselse instellingen zullen niet meer geblokkeerd kunnen worden door extreem-rechts.

Tot slot wil ik hierbij drie wensen formuleren:

Eerst en vooral hoop ik dat de Franstalige democratische partijen het eens worden over een ontwerp dat het voortbestaan van de Franse Gemeenschap waarborgt. Nooit eerder leek de toekomst van het Franstalig onderwijs zo sereen. Als er geen overeenstemming over de Lambermontakkoorden wordt bereikt, bestaat er geen enkele kans dat de verworvenheden van het Pinksterakkoord zouden worden geëvenaard.

Ten slotte zou ik hen die er nog aan twifelen willen overtuigen van de doeltreffendheid van de aan de taalminderheden erkende waarborgen. Er werden eenduidige, duurzame maatregelen genomen en er is in verhaalmogelijkheden voorzien. Er zijn voor iedereen onmiskenbare redenen om minder bevreesd te zijn. Ik kan u verzekeren dat geen enkel manoeuvre de verworvenheden zal aantasten. Wat de kaderovereenkomst over de bescherming van de minderheden betreft, is het inderdaad betreurenswaardig achterop te zijn geraakt – terwijl wij als voorvechters het voortouw hadden moeten nemen. Franstaligen en Vlamingen kunnen het maar niet eens worden over de notie 'minderheid'. Ik heb niettemin alle vertrouwen in de vaardigheid van de regering om een oplossing te vinden.

régionalisation de la législation relative aux collectivités locales, ce transfert ayant pour seul but l'amélioration de la construction institutionnelle.

Les ultimes négociations du Lombard ont permis d'engranger des avancées : la revalorisation de la présence des mandataires flamands à Bruxelles et les mécanismes empêchant le blocage des institutions régionales par les partis d'extrême droite.

D'aussi profonds remaniements de dernière minute ne sont pas critiquables, si l'équilibre vital du texte n'est pas rompu.

Concernant la représentation flamande à Bruxelles, d'importantes concessions ont été consenties. Mais le but est d'améliorer la cohabitation harmonieuse à Bruxelles et le bon fonctionnement des institutions.

Le second objectif des accords du Lombard était de trouver une réponse à l'attitude antidémocratique des partis d'extrême droite. L'objectif est atteint : les institutions bruxelloises ne pourront plus être bloquées par l'extrême droite.

Pour conclure, je voudrais émettre trois souhaits.

Celui, tout d'abord, de voir les partis démocratiques francophones s'entendre sur un projet qui assure la pérennité de la Communauté française. Jamais l'avenir de l'enseignement francophone n'est apparu aussi serein. En cas d'échec des accords du Lambermont, il n'y a aucune chance pour que les performances de la Saint-Boniface puissent être égalées.

Ensuite, je voudrais convaincre ceux qui en doutent encore de l'efficacité des garanties reconnues aux minorités linguistiques. Des mesures claires, durables, assorties de recours, ont été prises. Il y a, pour tous, des raisons indéniables de modérer ses craintes. Soyez assurés que nous veillerons à ce qu'aucune manoeuvre ne vienne dénaturer les acquis. En ce qui concerne la convention-cadre sur la protection des minorités, il est en effet regrettable d'être à la traîne là où l'on se doit, en tant que pionnier, d'être à la pointe. Francophones et Flamands ne peuvent s'entendre sur la notion de minorité. Je fais cependant confiance à habilité du gouvernement pour dégager une solution.

Mijn laatste wens is dat er een ruime meerderheid bereid wordt gevonden onze federale structuur te vervolmaken in de zin zoals ons wordt voorgesteld. Doel is, de onvolmaaktheden van het verleden weg te werken zonder daarom het evenwicht van het hele bouwwerk op de helling te zetten. Deze doelstelling werd bereikt. Er wordt ons thans een verantwoordelijk project voorgelegd conform de federalistische principes die vervat zijn in de Grondwet; een bijdrage tot het uitschakelen van de communautaire spanningen en tot het behoud van harmonieuze betrekkingen tussen de deelgebieden. Ons onderwijs wordt een behoorlijke toekomst gewaarborgd. Gewesten en Gemeenschappen zullen beter bij machte zijn hun opdrachten te vervullen.

Onze stemming zal onze keuze voor samenhang en verantwoordelijkheid en, vooral, onze optimistische gedrevenheid bevestigen. (*Applaus op de banken van de PRL - FDF - MCC*).

03.09 André Smets (PSC): Welke waarborgen hebben de mensen in de faciliteitengemeenten dat hun recht op Franstalig onderwijs zal worden gehandhaafd? Zal het voorts nog mogelijk zijn in de Brusselse rand en in Voeren een burgemeester aan te wijzen die bij algemeen kiesrecht is verkozen?

De **voorzitter:** Met uw welnemen, collega Smets, wijs ik u erop dat u vier keer dezelfde vraag hebt gesteld!

03.10 Yves Leterme (CVP): Ik wil de vraag die de heer Smets stelde herhalen. Ik wil van de regering op dit punt een antwoord.

03.11 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Laat ik de heer Leterme meteen geruststellen: de heer Smets staat ingeschreven op de sprekerslijst. U zal hem alle vragen kunnen stellen die u wil.

Mijnheer Smets, we gaan de hele geschiedenis en evolutieproces van ons federale staatsbestel hier niet nog eens uit de doeken doen. Wel is duidelijk dat alle garanties die er waren vóór dit ontwerp, gehandhaafd en zelfs verstevigd worden. Door het mechanisme van de gelijke behandeling in de gemeenten bijvoorbeeld zal het Vlaamse Gewest zich er niet tegen kunnen verzetten dat verkozen burgemeesters in alle Vlaamse gemeenten benoemd worden. U maakt er een spelletje van om zichzelf angst aan te jagen.

Mon dernier souhait est qu'une large majorité consente à perfectionner notre structure fédérale comme il nous l'est proposé. Le but est de remédier aux imperfections du passé sans mettre en danger l'équilibre de l'ensemble de l'édifice. L'objectif a été atteint. On nous présente un projet responsable, conforme aux principes fédéralistes contenus dans la Constitution; une contribution à l'élimination des tensions communautaires et au maintien de relations harmonieuses entre les entités politiques. Un avenir décent est assuré à notre enseignement. Les Régions et Communautés seront mieux en mesure d'assumer leurs missions.

Notre vote indiquera notre choix pour la cohérence et la responsabilité et, surtout, l'optimisme de notre volonté. (*Applaudissements sur les bancs du PRL FDF MCC*)

03.09 André Smets (PSC): Demain, dans les communes à facilités, quelles garanties les gens ont-ils de voir maintenu leur droit à l'école francophone? Et qu'en est-il de la possibilité de voir encore, dans la périphérie et les Fourons, nommer un bourgmestre issu du suffrage universel?

Le **président:** Avec tout le respect que je vous dois, Monsieur Smets, je vous signale que vous avez posé quatre fois la même question!

03.10 Yves Leterme (CVP): Je voudrai répéter la question posée par M. Smets à l'attention du ministre. Je souhaite que le gouvernement réponde sur ce point.

03.11 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Je rassure M. Leterme: M. Smets est inscrit sur la liste des orateurs. Vous pourrez lui poser toutes les questions que vous voudrez.

Monsieur Smets, on ne va pas refaire l'ensemble de l'histoire évolutive de notre construction fédérale. Par contre, il est clair que toutes les garanties qui existaient avant ce projet existent toujours et même, sont renforcées. Le mécanisme de traitement identique dans les communes, par exemple, empêchera évidemment la Région flamande de s'opposer à ce que les bourgmestres élus soient nommés dans toutes les communes flamandes! Vous jouez à vous faire peur!

03.12 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Ik begriip uw bekommernis, maar we moeten ook naar de feiten kijken. Er zijn wettelijke bepalingen omtrent het onderwijs in faciliteitengemeenten. De Vlaamse Gemeenschap subsidieert sedert vele jaren het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten. Het omgekeerde gebeurt niet en dat vind ik zorgwekkender dan uw onterechte veronderstellingen.

03.13 Minister Johan Vande Lanotte (Nederlands): Indien een Franstalige in een Vlaamse gemeente tot burgemeester zou worden verkozen, zal deze niet anders functioneren dan zijn collega-burgemeesters. We zullen geleidelijk evolueren naar een rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters. De legitiem verkozen burgemeester zal steeds de taalwetgeving moeten respecteren. Dit betekent dat hij de bestuursdaden in de taal van de regio moet verrichten en de geldende faciliteiten respecteren. Er zal geen uitzondering worden gemaakt voor Franstalige burgemeesters in Vlaamse gemeenten. Er zal wel een nieuw gemeentedecreet moeten komen. Door de regionalisering van de gemeentewet zullen de Gewesten hiervoor verantwoordelijk zijn.

03.14 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Wij doen het werk van de commissie hier niet over. In de commissie heb ik minister Vande Lanotte geciteerd, maar hij was er toen niet om op mijn vraag te antwoorden. Toen de Lambermont-plannen nog niet neergeschreven waren, werd er gezegd dat de rechtstreekse verkiezing van burgemeesters zou gelden voor het hele land: voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Nu de teksten klaar zijn, is er daar blijkbaar geen sprake meer van. Geldt het engagement voor de rechtstreekse verkiezing enkel nog voor Vlaanderen en dus niet meer voor Brussel? Bent u van mening veranderd?

03.15 Minister Johan Vande Lanotte (Nederlands): Er is een akkoord over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. De Gewesten zullen dit principe uitvoeren. Het wordt dus een gewestelijke bevoegdheid.

De **voorzitter:** Bij deze sluit ik de lijst van sprekers. Er staan nog 27 sprekers op de lijst. Ik wil ook meedelen dat ik totnogtoe 1302 amendementen heb ontvangen.

03.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Het is nogal eigenaardig dat via een federale beslissing de Gewesten zullen worden verplicht om hun burgemeesters te verkiezen, terwijl de Franstaligen

03.12 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Je comprends votre préoccupation mais nous devons aussi tenir compte des faits. Il existe des dispositions légales concernant l'enseignement dans les communes à facilités. La Communauté flamande subventionne depuis de nombreuses années l'enseignement francophone dans ces communes. L'inverse ne se produit pas et j'estime que c'est plus préoccupant que vos supputations injustifiées.

03.13 Johan Vande Lanotte , ministre (en néerlandais): Si un Francophone est élu bourgmestre dans une commune flamande, il ne fonctionnera pas autrement que ses collègues bourgmestres. Le bourgmestre élu légitimement devra toujours respecter la législation linguistique. Cela implique qu'il devra poser les actes administratifs dans la langue de la Région et respecter les facilités en vigueur. On ne fera pas d'exception pour les bourgmestres francophones élus dans des communes flamandes. Il faudra toutefois prendre un nouveau décret communal. La régionalisation de la loi communale aura pour effet de rendre les Régions responsables en cette matière.

03.14 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Il ne s'agit pas de refaire ici le travail de la commission. En commission, j'ai cité le ministre Vande Lanotte, mais il n'était pas présent pour répondre à ma question. Lorsque les accords de Lambermont n'étaient pas encore couchés sur papier, il avait été dit que les bourgmestres de l'ensemble du pays - de Flandre, de Wallonie et de Bruxelles - seraient élus directement. A présent que les textes sont prêts, il n'en est apparemment plus question. Les engagements pris à propos de l'élection directe ne valent-ils plus que pour la Flandre et non pour Bruxelles ? Avez-vous changé d'opinion ?

03.15 Johan Vande Lanotte , ministre (en néerlandais): Nous avons conclu un accord sur l'élection directe des bourgmestres. Les Régions seront chargées de mettre en œuvre cette décision de principe. Par conséquent, cette matière sera dorénavant une compétence régionale.

Le **président:** Sur ce, je clôture la liste des orateurs. Vingt-sept sont encore inscrits. Je voudrais aussi signaler que j'ai reçu jusqu'ici 1.302 amendements.

03.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Il est assez étonnant que les Régions soient contraintes, en vertu d'une décision fédérale, d'élire leurs bourgmestres, alors que les Francophones refusent

weigeren om dat systeem toe te passen. Dat is totaal onsamenvattend.

03.17 Danny Pieters (VU&ID): Reeds een aantal weken geleden heb ik verschillende argumenten aangebracht waarom het Lambermont- en het Lombardakkoord niet positief zijn. Ik zal ze niet allemaal herhalen.

Het wetsontwerp zal niet zorgen voor een coherente bevoegdheidsverdeling en zo voor een beter beleid. Inzake Landbouw is de bevoegdheidsoverdracht zeer beperkt. Een deel wordt opgeslorpt door Europa, een ander deel door de oprichting van het Federaal Voedselagentschap. We hebben gewaarschuwd voor de verdeling van Landbouw over de drie Gewesten, maar daar werd geen gehoor aan gegeven.

Er wordt een probleem geschapen door de creatie van een staatssecretaris die enkel politiek verantwoordelijk is, maar geen beleid kan voeren. De overdracht van Buitenlandse Handel is al een paar keer aan bod gekomen. Nu zou het de laatste keer zijn. Ik hoop dat de bevoegdheden correct worden overgedragen. Als je een samenwerkingsverband opricht, mag je niet alles aan de federale kant overlaten.

Bij de overheveling van gemeenten en provinciën is er inderdaad een status quo inzake de faciliteiten. Dat is echter geen overwinning voor de Vlamingen.

De belangen van de Duitstalige Gemeenschap dragen ook onze zorg weg. Ter zake is er zeker geen vooruitgang want zij blijven afhangen van het Waals Gewest.

De belangen van de Duitse Gemeenschap verdienen onze aandacht. Het toezicht op de gemeenten van het Duitstalige gebied zal door Namen worden uitgevoerd en niet door de Raad van de Duitse Gemeenschap. Wij moeten voor de mensen uit Duitstalig België opkomen.

De provinciegouverneurs zullen door de Gewesten worden benoemd, maar voor de afzetting is een eensluidend advies van de federale overheid nodig.

De juridische techniek die toegepast wordt inzake de pacificatiewet is volledig verkeerd. Volgens de beginselen van deze wet mogen aan de verkozenen geen taalvereisten worden gesteld. Dit kan tot hallucinante situaties leiden. We dragen bevoegdheden over, maar geven ook aan de

d'appliquer ce système. C'est complètement incohérent.

03.17 Danny Pieters (VU&ID): Il y a quelques semaines, j'avais déjà avancé différents arguments visant à démontrer le caractère négatif des accords de Lambermont et du Lombard. Je ne les répéterai pas tous.

Le projet de loi n'engendrera pas de répartition cohérente des compétences et ne constituera donc pas une amélioration sur le plan de la politique. En ce qui concerne l'Agriculture, le transfert de compétence est particulièrement limité. Une partie est absorbée par l'Europe et une autre ressortit désormais à l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire. Nous avons mis en garde concernant la répartition de l'Agriculture entre les trois Régions, mais personne ne nous a écoutés.

La création d'un poste de secrétaire d'Etat, qui est politiquement responsable mais qui ne peut pas mettre une politique en œuvre, est source de problème. La question du transfert du Commerce extérieur a déjà été abordée à plusieurs reprises. Aujourd'hui, ce point serait abordé pour la dernière fois. J'espère que les compétences seront transférées de manière appropriée.

Lors du transfert des communes et des provinces, on enregistre, en effet, un statu quo en matière de facilités. En l'occurrence, les Flamands n'ont pas gagné.

Nous sommes soucieux des intérêts de la Communauté germanophone. En l'occurrence, aucun progrès n'a été constaté. En effet, elle continue de dépendre de la Région wallonne.

Les intérêts de la Communauté germanophone méritent que nous nous y attardions. Namur, et non pas le Conseil de la Communauté germanophone, se chargera du contrôle des communes situées sur le territoire de la Région germanophone. Nous devons défendre les habitants de la Belgique germanophone.

Les gouverneurs de province seront nommés par les Régions mais leur révocation nécessitera l'avis unanime des autorités fédérales.

La technique juridique appliquée à la loi de pacification est totalement erronée. Selon les principes de cette loi, aucune exigence linguistique ne peut valoir à l'égard des élus. Cette disposition peut mener à des situations proprement hallucinantes. Nous transférons des compétences

Gemeenschappen aan hoe ze ze moeten invoeren. Dit is geen correcte invulling van onze federale instellingen. De bescherming van de Vlamingen in Brussel en de Franstaligen in de Rand zou volgens sommigen verbeteren. Is dat zo? Waaruit bestaat ze? De bepalingen over ontwikkelingssamenwerking werden afgezwakt. Nu zal de bevoegdheidsoverdracht gebeuren in verschillende fasen. Daar zijn we niet gelukkig mee.

De afschaffing van de dubbele meerderheid in Brussel baart ons zorgen. Op onze herhaalde vragen dat dit alleen zo wordt om niet-democratische partijen uit te sluiten in de Brusselse instellingen werd nooit geantwoord door de regering. Misschien kan de minister nu een antwoord geven!

03.18 Minister **Johan Vande Lanotte** (*Nederlands*): Die regeling komt er inderdaad uitsluitend om democratische redenen, niet om meerderheidsredenen.

03.19 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Wat de minister verklaart, staat niet in de tekst. Wie bepaalt wat een democratische partij is? Dit zal waarschijnlijk gebeuren door de meerderheid om een deel van de oppositie het zwijgen op te leggen. Door deze handelwijze verlamt men een groot deel van de Vlamingen in Brussel.

03.20 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Ter vervollediging van het verslag wil ik graag weten hoe de minister dit zal bepalen.

03.21 Minister **Johan Vande Lanotte** (*Nederlands*): De regels die overheidshandelingen controleren zijn bepalend. Het proportionaliteitsbeginsel geeft een garantie.

03.22 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Het gaat over het voortbestaan van een politieke partij. De regering geeft toe dat wat men nu doet eigenlijk niet netjes is. Ook de Raad van State gaat niet akkoord met deze procedure. Men gaat- indien het zo goed uitkomt- de verkiezingsuitslag aanpassen om de democratie te beschermen. Is er iets ondemocratischer dan dat?

03.23 **Simonne Creyf** (CVP): De procedure zal worden gebruikt om de democratie te beschermen tegen ondemocratische partijen.

mais nous en fournissons également le mode d'emploi aux communes en leur expliquant comment elles doivent les mettre pratiquement en oeuvre. Voilà une interprétation erronée de nos institutions fédérales. Certains prédisent une amélioration de la protection des Flamands de Bruxelles et des francophones de la périphérie. Est-ce véritablement le cas ? En quoi cette amélioration consiste-t-elle ? Les dispositions relatives à la Coopération au développement ont été affaiblies. Les compétences seront transférées en plusieurs phases. Nous ne nous en réjouissons pas.

La suppression de la double majorité à Bruxelles nous inquiète. Le gouvernement n'a jamais répondu à nos questions relatives à la portée de cette mesure: vise-t-elle uniquement à exclure les partis non-démocratiques des institutions bruxelloises. Le ministre peut-il nous répondre maintenant ?

03.18 **Johan Vande Lanotte**, ministre (*en néerlandais*): Cette mesure s'inscrit, en effet dans une logique purement démocratique et n'est pas destinée à servir les intérêts d'une majorité.

03.19 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Les propos du ministre ne figurent pas dans le texte. A qui appartiendra-t-il de déterminer ce que c'est qu'un parti démocratique ? Sans doute la majorité usera-t-elle de cette tactique pour bâillonner une partie de l'opposition. Cette méthode paralysera une bonne partie des Flamands à Bruxelles.

03.20 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Pour que le rapport soit complet, je voudrais que le ministre nous dise comment il compte déterminer cela.

03.21 **Johan Vande Lanotte**, ministre (*en néerlandais*): Les règles définies aux fins de contrôler les actes de l'autorité publique sont déterminantes. Le principe de proportionnalité offre une garantie à cet égard.

03.22 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Ce qui est en jeu, c'est la survie d'un parti politique. Le gouvernement reconnaît que ce qu'il est en train de faire n'est pas ce qu'il y a de plus joli. Le Conseil d'Etat n'approuve pas non plus cette procédure. Qui sait si, pour protéger la démocratie, on n'adaptera pas bientôt le résultat du scrutin. N'est-ce pas le comble de l'anti-démocratie ?

03.23 **Simonne Creyf** (CVP): On recourra à la procédure pour protéger la démocratie contre les partis non démocratiques.

03.24 Minister **Johan Vande Lanotte** (*Nederlands*): Ik heb niet over democratische partijen gesproken, noch over ondemocratische.

03.25 **Simonne Creyf** (CVP): Deze eenderde-regel kan er dan ook toe leiden dat de CVP in Brussel buiten spel wordt gezet?

03.26 Minister **Johan Vande Lanotte** (*Nederlands*): Het gaat om een democratische reflex. Dat moet voor de CVP toch een geruststelling zijn?

03.27 **Simonne Creyf** (CVP): Is het een democratische reflex om de meerderheid die de Vlamingen hadden af te nemen?

03.28 Minister **Johan Vande Lanotte** (*Nederlands*): Ik hoop dat dit zich nooit voordoet, maar het zou inderdaad een democratisch gevolg kunnen zijn.

03.29 **Danny Pieters** (VU&ID): Ik stelde vast dat vele punten van kritiek en tekstverbeteringen in de wandelgangen worden bijgetreden door leden van de meerderheid, maar er was niet voldoende tijd om één of ander nog bij te sturen. Ook het argument dat de materie te complex is om ze te mediatiseren en dat daarom vlug-vlug alles wordt afgerond, is niet overtuigend.

Een aantal juridische beginselen wegen hier wel erg licht. Weinig aandacht gaat naar adviezen van de Raad van State. Dat is echter niet nieuw. We dragen bevoegdheden over en bepalen ook hoe ze moeten ingevuld worden door de deelstaten. Dat is ongrondwettelijk. De overdracht gebeurt via samenwerkingsakkoorden. Dat kan niet. Ze kan ook niet in handen gelaten worden van een commissie, zoals gebeurt bij Ontwikkelingssamenwerking.

De politieke verantwoordelijkheid wordt in zijn hemd gezet. Wat is dan nog de functie van een staatssecretaris? De Lombard-akkoorden wisselen mandaten in voor geld; ook dit is nieuw. Juridisch kan één en ander niet. Een aantal stukken zullen door de rechtscollèges onderuit worden gehaald en zullen zo eventuele evenwichten ontwrichten.

De PSC was aanvankelijk tegenstander, maar werd door toegevingen inzake het Franstalig onderwijs

03.24 **Johan Vande Lanotte** , ministre (*en néerlandais*): Je n'ai pas parlé de partis démocratiques ni de partis non démocratiques.

03.25 **Simonne Creyf** (CVP): Donc, cette règle d'un tiers pourrait se traduire par l'élimination du CVP à Bruxelles ?

03.26 **Johan Vande Lanotte** , ministre (*en néerlandais*): Il s'agit d'un réflexe démocratique, ce qui devrait tout de même être de nature à rassurer le CVP?

03.27 **Simonne Creyf** (CVP): Vous parlez d'un réflexe démocratique, alors qu'il s'agit d'enlever aux Flamands la majorité qu'ils détiennent à Bruxelles?

03.28 **Johan Vande Lanotte** , ministre (*en néerlandais*): J'espère que ce cas de figure ne se produira jamais, mais il pourrait être la conséquence démocratique de la nouvelle réglementation en la matière.

03.29 **Danny Pieters** (VU&ID): J'ai constaté que, dans les coulisses, de nombreux membres de la majorité adhèrent à nombre de critiques et de propositions de corrections. Cependant, nous n'avons pas eu le temps de redresser la barre. L'argument selon lequel tout à été réglé à la hâte parce que la matière serait trop complexe pour pouvoir être médiatisée, ne tient pas davantage la route.

Certains principes juridiques ont réellement peu de poids dans cette question. Les avis du Conseil d'Etat font l'objet de peu d'attention, mais ce n'est pas nouveau. Nous transférons des compétences et nous déterminons la manière dont les Etats fédérés devront les mettre en oeuvre. Un tel procédé est inconstitutionnel. Le transfert est réalisé par des accords de coopération, ce qui est inconcevable. Le transfert ne peut d'ailleurs pas non plus être confié à une commission comme ce fut le cas à propos de la Coopération au développement.

La responsabilité politique est vidée de sa substance. Que représente encore la fonction de secrétaire d'Etat ? Dans le cadre des accords de Lambermont, on échange des mandats contre de l'argent, ce qui constitue aussi une nouveauté. D'un point de vue juridique, cette construction ne tient pas debout. Les juridictions vont en réduire certains éléments à néant et les éventuels équilibres seront brisés.

A l'origine le PSC était opposé aux accords mais des concessions en faveur de l'enseignement francophone ont contribué à emporter son

over de streep getrokken. Nu blijkt de PSC opnieuw niet bereid om de bijzondere bevoegdhedenwet goed te keuren of zich daarover te onthouden. Opnieuw moeten er financiële toegevingen volgen. De toewijzing van een aantal mandaten aan PSC'ers wekt de indruk dat dit als toegeving werd gedaan. Dit is wel niet noodzakelijk, zo maar de timing ervan stoort mij enorm.

03.30 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Over wie gaat het? Kan u hier namen op plakken?

03.31 Danny Pieters (VU&ID): Het is niet de taak van mijn fractie om dit hier te doen. Ik hoop dat het enkel geruchten zijn. Dat de PSC uit haar tijdelijke machtspositie het maximum wil uithalen is begrijpelijk. Wat onbegrijpelijk is, is dat zij het Lambermont-akkoord voluit bekritiseert en via andere wetswijzigingen in de marge toch door de bocht gaat.

De Volksunie heeft dezelfde kritiek geuit op Lambermont en Lombard. Wij zijn nooit bijgedraaid. Wij hebben ons nooit omwille van persoonlijke belangen of voordelen laten overhalen. Alleen fundamentele wezenlijke wijzigingen ten voordele van de Vlamingen en in staat zijnde om het evenwicht te herstellen, hadden ons over de streep kunnen trekken om Lambertmont vooralsnog goed te keuren. De PSC poogt haar bocht te rechtvaardigen via een reeks amendementen zonder enige realiteitswaarde. Dat moet toch ieder verstandig mens toegeven?

03.32 André Smets (PSC): De heer Pieters valt mensen die hier afwezig zijn persoonlijk aan en dat verbaast mij. Het nationalistische spel van de VU wordt ontmaskerd, zoals wij dat bij de PSC altijd al hebben gedaan. Wij kennen de heer Sauwens en zijn trawanten en zullen hun praktijken blijven aanklagen.

03.33 Danny Pieters (VU&ID): Het verhaal over het Minderhedenverdrag komt nu ter sprake. We zijn niet tegen minderheden, wel tegen het doorkruisen van de taalwetgeving. We zetten dat niet op de helling zonder de gevolgen te kennen.

Het Fonds voor de internationale en hoofdstedelijke rol van Brussel is een schijnoverwinning. Het gaat gewoon om een begrotingspost die een andere naam krijgt. De Franstaligen maken hiervan schijnoverwinningen.

Deze gebeurtenissen zijn relevant omdat we samen

adhésion. Pour l'heure, le PSC ne semble à nouveau plus disposé à adopter la loi ni même à s'abstenir lors du vote. Il faudra de nouvelles concessions financières. L'attribution d'une série de mandats à des membres du PSC ressemble à de nouvelles concessions. Ce n'est pas nécessairement le cas, mais le calendrier tel qu'il a été défini me heurte considérablement.

03.30 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): De qui s'agit-il ? Pourriez-vous citer des noms ?

03.31 Danny Pieters (VU&ID): Il ne m'appartient pas de le faire. J'espère qu'il s'agit seulement de rumeurs. Il est compréhensible que le PSC cherche à tirer le maximum de la position de force qu'il occupe. En revanche, il est incompréhensible que le PSC critique inlassablement les accords de Lambermont mais finisse par opérer un revirement par le biais d'autres modifications de la loi.

La Volksunie formule les mêmes critiques à l'égard de l'accord de Lambermont qu'à l'égard de celui du Lombard. Nous n'avons jamais changé d'avis en vertu d'intérêts personnels ou d'avantages. Des modifications fondamentales et substantielles au bénéfice des Flamands et de nature à restaurer l'équilibre rompu auraient pu nous faire changer d'attitude et voter les accords de Lambermont. Le PSC tente de légitimer son revirement en présentant un certain nombre d'amendements qui n'ont rien de réaliste. Toute personne sensée devrait l'admettre.

03.32 André Smets (PSC): Je m'étonne des attaques personnelles que M. Pieters adresse à des personnes qui ne sont pas présentes dans l'hémicycle. Nous dénonçons le jeu nationaliste de la VU comme nous l'avons toujours fait au PSC. Nous connaissons M. Sauwens et sa bande ainsi que leurs agissements et nous continuerons à les dénoncer.

03.33 Danny Pieters (VU&ID): La question du traité sur les minorités est abordée maintenant. Nous ne nous opposons pas aux minorités mais nous dénonçons les infractions à la législation linguistique que nous ne voulons pas remettre en question sans connaître les conséquences.

Le Fonds de financement du rôle international et de la fonction de capitale de Bruxelles ne constitue qu'une victoire en apparence. Il ne s'agit que d'un poste budgétaire auquel on donne un autre nom. Les Francophones en font des semblants de victoires.

Ces événements sont intéressants car nous devons

over deze zaken moeten beslissen. Ik stel vast dat er aan Franstalige zijde geen democratische oppositie bestaat. Een debatcultuur met woord en wederwoord is gezond voor een democratie. De PSC heeft zijn geloofwaardigheid verloren, het zij zo, maar het beeld dat van de regering is ontstaan is dat van je reinste koehandel.

Het gedrag van het FDF lijkt logischer. De voorman van de coalitie van PRL FDF MCC is steeds gerust geweest in het stemgedrag van het FDF. Ik wil de stemming van morgen wel eens afwachten.

VU&ID is zowel in Senaat als Kamer een oppositiepartij. Binnen onze fractie zijn er tegenstanders en voorstanders en wij zullen elk onze overtuiging volgen. Wij zullen tenminste onze ziel niet verkopen voor een bord linzen.

De Vlaamse meerderheidspoorren mogen de Lombard- en Lambermontakkoorden goed vinden. Dat is hun recht. Het is jammer dat ze geen discussie met ons hierover aangingen, maar ik betreur vooral hun strategie. Bij de stemming over de financieringswet deed men concessies aan de PSC in ruil voor hun volledige medewerking. Ik begrijp niet dat mijn Vlaamse collega's zich nog willen moe maken met besprekingen. Dit is allemaal één grote show. Er valt niet meer te onderhandelen.

Men moet morgen geen spelletjes gaan spelen en gescheiden stemmingen vragen over de verschillende artikelen of delen van de akkoorden. Wij zullen de ontbrekende stemmen niet leveren, ook niet op de onderscheiden onderdelen. Wij wijzen de Vlamingen op hun verantwoordelijkheid.

In onze staatskundige constellatie zullen altijd compromissen moeten worden gesloten. Wij willen compromissen. Sommigen in de VU-ID menen dat dit compromis goed is, anderen fout. Dat moet kunnen in een politieke partij. Alleen een beter bestuur moet ons doel zijn. Laat ons een eind maken aan het gesjacher in de politiek. Dit is geen koeienhandel, maar dolle-koeienhandel.

Wij zullen in elk geval conform ons geweten stemmen, de enen voor, de anderen tegen. België beschouwt zichzelf graag als een micro-Europa, als een toonbeeld voor Europa. Maar laten we eerst werk maken van een éénduidige bevoegdheidsverdeling, dan pas zullen we echt een stap vooruit zetten. *(Applaus van mevrouw Frieda Brepoels, Vlaams Blok en CVP)*

prendre une décision conjointe dans ce dossier. Je constate que, du côté francophone, il n'y a pas d'opposition démocratique. La culture de débat avec prise de parole et réplique permet de vivre sainement la démocratie. Le PSC a perdu sa crédibilité, tant pis pour lui. Mais l'image que le gouvernement donne actuellement de lui-même a des allures de véritable marchandage.

L'attitude du FDF semble plus logique. Le chef de file de la coalition PRL FDF MCC s'est toujours déclaré confiant quant au comportement de vote du FDF. J'attends donc le vote de demain.

La VU&ID est un parti qui se trouve dans l'opposition au Sénat comme à la Chambre. Au sein de notre groupe, certains s'opposent et d'autres sont favorables à ce projet et chacun agira selon ses propres convictions. Au moins, nous ne vendrons pas notre âme pour un plat de lentilles.

Les partis flamands de la majorité sont favorables aux accords de Lambermont et du Lombard. C'est leur droit. Il est regrettable qu'ils n'aient pas amorcé de discussion avec nous à ce sujet mais je déplore surtout leur stratégie. Lors du vote sur la loi de financement, des concessions ont été faites au PSC en échange de sa pleine et entière collaboration. Je ne comprends pas que mes collègues flamands se fatiguent encore à discuter. Quel spectacle ! Il n'y a plus rien à négocier.

Demain, il ne s'agira pas de livrer aux petits jeux habituels et de réclamer un vote séparé sur les différents articles ou sur des parties de l'accord. Nous n'avons pas l'intention de faire l'apport des voix manquantes et ne le ferons pas davantage pour les différentes parties de l'accord. Les Flamands doivent prendre leurs responsabilités.

Dans le système politique qui est le nôtre, des compromis seront toujours nécessaires. Nous n'y sommes pas opposés. D'aucuns à la VU-ID sont d'un avis contraire. Tel est le jeu de la démocratie au sein d'un parti politique. Mais notre objectif commun doit être d'améliorer le fonctionnement des institutions. Tous ces maquignonnages politiques doivent cesser. D'ailleurs, il ne s'agit plus en l'espèce d'un simple marchandage mais d'un « supermarchandage ».

Quoi qu'il en soit, nous voterons en notre âme et conscience, certains pour, d'autres contre. La Belgique se considère volontiers comme une Europe en miniature, un modèle pour l'Europe. Mais nous devons répartir les compétences de manière claire. Alors seulement, nous pourrions franchir une étape supplémentaire. *(Applaudissements de Madame Frieda Brepoels et sur les bancs du*

Vlaams Blok et du CVP).

03.34 Robert Denis (PRL FDF MCC): U bent bang dat de regionalisering van de gemeente- en provinciewet nadelig is voor de Duitstalige Gemeenschap, mijnheer Pieters.

Tot nu toe heeft de Duitstalige Gemeenschap echter niet te klagen gehad, noch over de provincie Luik, noch over het Waalse Gewest, noch over de federale overheid. De Duitstalige Gemeenschap voelt zich als een vis in het water, ingebed in de provincie Luik en het Waalse Gewest : ze wordt er immers helemaal niet stiefmoederlijk behandeld, en wordt zelfs letterlijk in de watten gelegd.

De Duitstalige Gemeenschap heeft niets te vrezen, noch van de provincie Luik, noch van het Waalse Gewest, noch van de federale overheid. Daarom heeft ze ook niet gereageerd op het voorstel van de heer Willems om een elfde provincie in te stellen.

U zegt dat u altijd oog heeft gehad voor de minderheden, maar ik zeg u dat de Duitstalige Gemeenschap geen behoefte heeft aan uw bekommernis. In het oosten des lands heerst culturele peis en vree, en inmenging van buitenaf kan die vrede alleen maar verstoren. (*Applaus op vele banken*)

03.35 Danny Pieters (VU&ID): Er is een recente resolutie van de Raad van de Duitse Gemeenschap waaruit blijkt dat zij niet zo gelukkig is. In Luik loopt er een procedure omdat de Duitstaligen zich niet kunnen uiten in hun eigen taal. In Duitstalig België zie je overschilderde straatnaamborden. Waar wijst dat op, denkt u? Toch op onvrede? Ik hoop dat u gelijk hebt dat er geen probleem zal zijn bij de overdracht aan Namen, want de Duitstaligen moeten in hun taal bediend kunnen worden, iets anders is niet grondwettelijk.

03.36 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): In België is er slechts één etnisch culturele minderheid, namelijk de Duitstaligen in Oost-België. Ik hoop dat de heer Denis zich daarvan bewust is.

03.37 André Smets (PSC): Ik onderschrijf wat de heer Denis net heeft gezegd.

Ik nodig de heer Pieters uit eens te komen kijken wat er bij ons op onderwijsgebied gebeurt : beide Gemeenschappen werken graag samen, zowel wat de studie van het Frans als wat die van het Duits of

03.34 Robert Denis (PRL FDF MCC): Vous dites, Monsieur Pieters, craindre que le transfert des lois communale et provinciale ne nuise à la Communauté germanophone.

Or, jusqu'ici, la Communauté germanophone n'a eu à se plaindre ni de la Province de Liège, ni de la Région wallonne, ni du fédéral. La Communauté germanophone se sent très heureuse au sein de la Province de Liège et de la Région wallonne : loin d'y être maltraitée, elle est littéralement choyée.

La Communauté germanophone n'a rien à craindre, ni de la Province de Liège, ni de la Région wallonne, ni du fédéral. C'est pourquoi elle n'a pas réagi à la proposition de M. Willems de créer une onzième province.

Vous dites que vous vous êtes toujours intéressé aux minorités, mais je vous dis, moi, que la Communauté germanophone n'a nul besoin de votre sollicitude. Dans l'Est du pays, nous connaissons la paix culturelle et toute intervention extérieure ne pourrait que nuire à cette paix. (*Applaudissements sur de nombreux bancs*)

03.35 Danny Pieters (VU&ID): Récemment, le Conseil de la Communauté germanophone a pris une résolution qui témoigne de son mécontentement. A Liège, une procédure est en cours parce que les germanophones ne peuvent s'exprimer dans leur langue. Dans la partie germanophone du pays, les panneaux indicateurs des rues sont couverts de peinture. Que faut-il y voir, pensez-vous ? Du mécontentement, j'imagine ? J'espère que vous avez raison et que le transfert de compétences à Namur ne posera aucun problème. L'essentiel est que les germanophones puissent s'exprimer dans leur langue. Tout autre principe serait contraire à la Constitution.

03.36 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): En Belgique, il n'y a qu'une seule minorité culturelle, à savoir les germanophones de l'est de la Belgique. J'espère que M. Denis en est conscient.

03.37 André Smets (PSC): J'approuve ce que M. Denis vient de dire.

J'invite M. Pieters à voir ce qui se passe chez nous en matière d'enseignement : les deux Communautés sont heureuses de collaborer pour l'étude tant du français, que de l'allemand ou du

het Nederlands betreft. Zo werken wij in onze streek, en wij zijn daar trots op. (*Applaus*)

néerlandais. C'est ainsi que nous travaillons dans notre région, et nous en sommes fiers. (*Applaudissements*)

03.38 Charles Janssens (PS): Ik heb vanop dit spreekgestoelte uitspraken gehoord die veeleer thuishoren in het discours dat men enkele jaren geleden in parlementen van Balkanlanden had kunnen beluisteren.

03.38 Charles Janssens (PS): J'ai entendu à cette tribune des propos qu'on aurait plutôt entendus, il y a quelques années, dans certains Parlements des Balkans.

Ik betreur de heer Letermes gestiek van daarnet. Wij daarentegen staan een unionistisch federalisme voor !

Je regrette les gestes de M. Leterme, il y a peu. Nous, c'est un fédéralisme d'union que nous prônons.

De structurele herfinanciering van de Franse Gemeenschap is een absolute prioriteit die erop gericht is alle sectoren, namelijk onderwijs, cultuur en jeugdbijstand, te herwaarderen.

Le refinancement structurel de la Communauté française représente une priorité absolue visant à revaloriser tous les secteurs : enseignement, culture et aide à la jeunesse.

Het feit dat een meerderheid een staatshervorming bespreekt en het federalisme verder wil uitdiepen zonder aan de sociale zekerheid te raken, is op zich al een voldoende reden om een positieve stem uit te brengen.

La discussion, dans une majorité, de la réforme de l'Etat et de l'approfondissement du fédéralisme, sans toucher à la sécurité sociale, constitue une raison suffisante de vote positif.

Zowel op het stuk van de landbouw, de plaatselijke besturen als wat de internationale betrekkingen betreft, lijkt de hervorming ons van samenhang en evenwicht te getuigen.

Tant en matière d'Agriculture, que de pouvoirs locaux ou de relations internationales, la réforme nous semble cohérente et équilibrée.

In het kader van de regionalisering van de gemeentewet, wordt het status quo gehandhaafd in de faciliteitengemeenten en hebben wij belangrijke waarborgen met betrekking tot de onpartijdigheid verkregen! Tot slot zijn wij van mening dat die regeling in een federaal bestel doeltreffender is.

Dans le cadre de la régionalisation de la loi communale, le statu quo est préservé dans les communes à facilités et nous avons obtenu des garanties importantes d'impartialité. Nous considérons, en conclusion, que dans un régime fédéral, ce système est plus efficace.

Ook het onderdeel met betrekking tot de Brusselse instellingen vinden wij coherent, gelet op het behoud van de mogelijkheid tot functioneren van sommige van onze democratische overheidsinstellingen. Wij herinneren aan de pogingen van de extreem-rechtse Vlamingen om in Brussel een financiële machtsgreep tot stand te brengen, via het omzeilen van de in de wet vervatte beginselen.

Le volet relatif aux institutions bruxelloises nous paraît également cohérent, au regard du maintien de la possibilité de fonctionnement de certains de nos organes publics et démocratiques. Rappelons la tentative d'OPA lancée par l'extrême-droite néerlandophone à Bruxelles, en détournant le principe de la loi.

03.39 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): De heer Janssens beweert dat we het Brussels systeem willen lamleggen door Franstalige kiezers aan te spreken. Oh ramp! Franstalige partijen rekruteren al decennialang Vlaamse stemmen. Ik verwijs naar de burgemeesters Simonet, de Donnée, Van den Boeynants en Thielemans. Nu het omgekeerde gebeurt, mag het ineens niet meer.

03.39 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): M. Janssens prétend que nous voulons paralyser les institutions bruxelloises en nous adressant aux électeurs francophones. Quel drame! Depuis des décennies, les partis francophones vont à la pêche aux voix parmi l'électorat flamand. Je pense notamment aux bourgmestres Simonet, de Donnée, Van den Boeynants et Thielemans. Maintenant que l'inverse se produit, on crie au scandale.

03.40 Charles Janssens (PS): Ik denk dat wij het nooit eens zullen worden en ben niet zinnens

03.40 Charles Janssens (PS): Je pense que nous ne nous entendrons jamais et je ne compte pas

uitgebreid te polemiseren, maar wanneer de heer Laeremans het heeft over Vlaamse eentalige lijsten te Brussel, vergeet hij erbij te zeggen dat die partijen niet pleitten voor het verdwijnen van de Brusselse instellingen als dusdanig.

Bovendien werd de regel van de dubbele meerderheid gewijzigd en aangepast om een blokkering van de Brusselse instellingen te voorkomen indien het onmogelijk zou zijn om binnen een taalgroep een meerderheid tot stand te brengen.

Voorts zal het voorstel met betrekking tot het verminderd BTW-tarief van 6% voor werken aan schoolgebouwen op federaal niveau in het Ecofin-programma worden opgenomen en werden twee andere bepalingen in de Kamercommissie besproken en aangenomen.

Wij hopen dat de klassieke partijpolitieke tegenstellingen zullen worden overstegen, dat het algemeen belang het zal halen op particuliere belangen en dat het Lambermont-akkoord bijgevolg zal worden goedgekeurd. *(Applaus bij de PS, Ecolo-Agalev en de PRL-FDF-MCC)*

03.41 Yves Leterme (CVP): Is de heer Coveliers bereid om het Minderhedenverdrag te bespreken ?

03.42 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Ik hoorde zonet van de heer Pieters een zeer interessante benadering van dit Minderhedenverdrag.

03.43 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Via een propagandafilmpje wil de regering België promoten. Men wil ons doen vergeten dat België nog steeds het land is van Dutroux, de moord op Cools, allerlei fraudezaken enzovoort. België wordt afgeschilderd als een model voor Europa. Verhofstadt vermeldde ooit in zijn *Burgermanifesten* dat België bijna dood was. Nu hij zelf aan het roer staat, blijkt België plots een modelstaat, met een goed functionerende overheid. Hij lanceert als premier een vredesplan voor Congo, maar slaagt er nog niet eens in de Belgische wanorde te ontwarren of op te lossen.

Hiertegenover staat het Vlaams Blok dat sinds haar oprichting pleit voor een onafhankelijke Vlaamse

polémiquer longuement mais je dirai que M. Laeremans, quand il parle de listes unilingues flamandes à Bruxelles, il oublie de dire que ces partis ne prônaient pas la disparition des institutions bruxelloises en tant que telles.

En outre, la règle de double majorité a été modifiée et aménagée pour éviter le blocage des institutions bruxelloises, en cas d'impossibilité de dégager une majorité au sein d'un groupe linguistique.

Par ailleurs, au niveau fédéral, la proposition d'octroi d'un taux de TVA réduit de 6% pour les travaux immobiliers relatifs aux bâtiments scolaires sera inscrite dans le programme Ecofin et deux autres dispositions ont été examinées et votées en commission de la Chambre.

Nous espérons que les accords de la Saint-Polycarpe pourront être votés en transcendant les querelles politiciennes classiques et en plaçant l'intérêt général de tous avant les intérêts particuliers.
(Applaudissements sur les bancs du PS, d'ÉCOLO-AGALEV et du PRL FDF MCC)

03.41 Yves Leterme (CVP): Le traité visant à protéger les minorités est-il un point négociable aux yeux de M. Coveliers ?

03.42 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Je trouve que M. Pieters, que nous venons d'entendre, a une conception très intéressante de ce fameux traité.

03.43 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Le gouvernement a l'intention de promouvoir l'image de marque de la Belgique en diffusant un court-métrage de propagande. Il veut ainsi nous faire oublier que la Belgique est encore le pays de Dutroux, de l'assassinat d'André Cools et de multiples affaires de fraude, sans parler du reste. Or, le gouvernement veut ériger notre pays en modèle pour l'Europe. Dans sa publication *Burgermanifesten* (La voix du citoyen), M. Verhofstadt a déclaré un jour que la Belgique était à l'article de la mort. Aujourd'hui qu'il gouverne le pays, on a l'impression qu'elle s'est subitement métamorphosée en Etat modèle aux rouages institutionnels parfaitement huilés. Il lance un plan de paix pour le Congo, mais ne parvient pas à débrouiller l'écheveau des problèmes communautaires de notre pays et à leur apporter une solution.

Face à cela, nous avons le Vlaams Blok qui depuis sa création plaide pour l'instauration d'un Etat

staat. Dat is de enige manier om te komen tot een goed bestuur en een goede belangenbehartiging van de Vlamingen.

Het federalisme is een staatkundige ordening die verschillende regio's of gewesten wil laten samenwerken. Ze wil minderheden beschermen tegen verdrukking door de meerderheid. Hoe komt het dan dat de numerieke meerderheid, namelijk Vlaanderen, zijn macht zomaar afstandt? De meerderheid in België wordt gevormd door het politieke overwicht en die wordt gevormd door de Franstaligen.

Het federalisme werd misbruikt om de Vlamingen de indruk te geven dat ze politieke macht konden verkrijgen. Het federalisme werd trouwens opgezet door de Walen. Sedertdien is men erin geslaagd de Vlaamse meerderheid te neutraliseren. In andere federale staten is er een centripetale kracht. In België is dat niet het geval. Toch zijn er een hele reeks belemmeringen in gebouwd onder meer op fiscaal vlak. Daardoor is de macht van de meerderheid volledig aan banden gelegd.

Het voorliggend ontwerp biedt geen oplossing. Het blijft trouw aan het principe: geld voor de Franstaligen in ruil voor enkele bevoegdheden. Deze regering heeft via een commissie geprobeerd om een oplossing te bieden. Deze regering heeft via een aantal loodgietersoplossingen een voorstel ingediend, dat echter geen antwoord biedt. Nu haalt men zelfs de PSC erbij met een aantal toegevingen zoals een directiepost bij de ESA. De meerderheid komt zelf voor de dag met een nieuw voorstel, waarop de PSC wellicht nog amenderingen zal kunnen aanbrengen.

Ook het Europees kaderverdrag over de nationale minderheden zal worden geratificeerd. De bespreking daarvan werd – om de schijn te redden – eventjes uitgesteld. Op Vlaams grondgebied zijn er geen nationale minderheden, laat dat duidelijk zijn. Dat werd overigens door de premier onlangs geantwoord op een mondelinge vraag van collega Annemans. Welke toegevingen deed men nog aan de PSC?

De heer Viseur heeft voor de PSC dit bevoegdheidsontwerp vlijmscherp ontleed en afgekeurd. Datzelfde politiek spelletje speelde hij ook bij de bespreking van het financieringsluik. Of weet hij dan echt niet wat de maagd van Wallonië, Joëlle Milquet, in de wandelgangen bedisselt? Beseft hij dan echt niet dat de PSC de bocht heus wel maakt?

flamand indépendant. Il s'agit du seul moyen de garantir une bonne administration ainsi que la défense des intérêts flamands.

Le fédéralisme est un système politique qui vise la coopération entre différentes régions ou entités afin de préserver les minorités contre une possible oppression par la majorité. Comment se fait-il alors que la majorité numérique, dans ce cas représentée par la Flandre, ait cédé le pouvoir? En Belgique c'est la force dominante sur le plan politique, à savoir les Francophones, qui constituent en réalité la majorité.

On a abusé du fédéralisme pour donner l'impression aux Flamands qu'ils pourraient obtenir du pouvoir politique. Le fédéralisme a été mis en place par les Wallons. Depuis, la majorité flamande a été neutralisée. D'autres Etats fédéraux sont mus par une force centripète, ce qui n'est pas le cas en Belgique. Des obstacles ont toutefois été mis en place, notamment en matière fiscale, ce qui a eu pour effet d'annihiler le pouvoir de la majorité.

Le présent projet n'apporte pas de solution car il est sous-tendu par le principe qui veut que l'on accorde de l'argent aux Francophones en échange de quelques compétences. Par l'entremise d'une commission, ce gouvernement a cherché à présenter une solution. En s'appuyant sur des solutions qui tiennent du bricolage, ce gouvernement a déposé une proposition qui ne résout rien. Il fait même appel au PSC en lui accordant des concessions, tel un poste de directeur auprès de l'ASE. La majorité va jusqu'à formuler une nouvelle proposition que le PSC pourra encore amender.

La Convention-cadre européenne pour la protection des minorités nationales sera également ratifiée. Pour sauver les apparences, son examen a été quelque peu reporté. Le territoire flamand n'abrite pas de minorités nationales, que cela soit clair! Le premier ministre a d'ailleurs fait récemment une déclaration en ce sens en réponse à une question que lui adressait notre collègue, M. Annemans. Quelles concessions le PSC a-t-il encore obtenues de la majorité?

M. Viseur a fait une analyse particulièrement critique du projet relatif au transfert de compétences pour arriver à la conclusion que celui-ci devait être rejeté. Il s'était livré à un jeu politique analogue, lors de la discussion du volet relatif au financement. Ignorerait-il les manigances en coulisses de la vierge de la Wallonie, Mme Milquet? N'a-t-il pas encore compris que le PSC finira par céder?

Ik stel vast dat de fameuze Costa nutteloos was. Alle beslissingen werden erbuiten genomen. De VU had hooggespannen verwachtingen. Die verwachtingen werden niet ingelost. Net als bij het Sint-Michielsakkoord heeft overleg niet opgeleverd. De positie van de Gewesten wordt versterkt. We groeien niet door naar tweeledigheid, maar naar drieledigheid. Brussel en de Brusselse Vlamingen worden in de steek gelaten. Het Hermesakkoord wordt uitgevoerd maar maakt het landbouwbeleid niet transparanter. Er is geen sprake van een volledige overheveling van Landbouw door de talrijke uitzonderingen, wel integendeel.

Wij wezen reeds op de federale recuperatie via het Federaal Agentschap. Ook de Buitenlandse Handel wordt niet volledig overgedragen. De BDBH wordt niet afgeschaft, maar omgevormd tot een nieuw agentschap opdat onze beroemde prins zijn snoepreispjes verder kan zetten. De samenstelling van dat agentschap en de verdeling van de middelen zijn op Franstalige leest geschroeid.

Een bijzondere werkgroep moet onderzoeken welke delen van Ontwikkelingssamenwerking vanaf 2004 misschien ooit zouden kunnen worden overgeheveld naar de Gemeenschappen en Gewesten. Niets daarvan wordt gefederaliseerd! Agalev-Ecolo willen dat immers niet.

Het voornaamste luik is de overheveling van bevoegdheden naar gemeenten en provincies. De Vlamingen betalen een prijs die al lang geleden bedongen werd. Vlaanderen betaalt voor het Franstalig onderwijs in ruil voor iets wat ze al had. De Franstaligen krijgen daarentegen extra garanties.

De overdracht van de gemeente- en provinciewet betekent dat ook de tuchtprocedure wordt overgeheveld, maar die zal gebeuren via de tweetalige Kamer van de Raad van State. De waarborgen voor de Vlamingen in Brussel blijven status quo. Er is echter geen sprake van een gewaarborgde vertegenwoordiging op gemeentelijk niveau. Ergerlijk is eveneens het gebrek aan sympathie voor onze Duitstalige landgenoten. Dat gaat nochtans allen aan. Wij vinden het voorstel voor die gemeenschap dan ook totaal onvoldoende. Wij steunen dan ook de voorstellen om voor dat gebied een aparte provincie en kiesarrondissement op te richten. De Duitse Gemeenschap wordt totnogtoe niet gelijk berechtigd. Dit is tegen elke federale logica in. Wij pleiten voor het losmaken van de Duitse Gemeenschap uit het Waalse gewest en

Je constate que la fameuse COREE n'a servi à rien. Toutes les décisions ont en effet été prises en dehors de ce cadre. La VU nourrissait de grandes attentes qui sont restées sans lendemain. Comme ce fut le cas pour les accords de la Saint-Michel, la concertation s'est révélée inutile. La position des Régions se trouve renforcée. Notre pays évolue vers une structure non pas bipartite mais tripartite. Bruxelles et les Bruxellois flamands sont abandonnés à leur sort. L'accord est mis en œuvre, mais ne garantit pas une transparence accrue de la politique agricole. Les nombreuses exceptions ne permettent pas de parler d'un transfert intégral de l'Agriculture. Que du contraire!

Nous avons déjà signalé la récupération de certaines compétences par le fédéral via l'AFSA. De même, le commerce extérieur n'est pas non plus entièrement transféré. Ainsi, l'OBCE ne disparaît pas. Il est transformé en une nouvelle agence afin que notre illustre prince puisse poursuivre ses voyages d'agrément. La composition de l'agence et la répartition des moyens avantagent les francophones

Un groupe de travail ad hoc doit examiner quels pans de l'aide au développement pourraient éventuellement être transférées vers les Régions à partir de 2004. Aucun de ceux-ci n'est fédéralisé, le groupe Ecolo-Agalev s'opposant à une telle fédéralisation.

Le volet principal est le transfert de compétences aux communes et provinces. Le prix que paient aujourd'hui les Flamands a été négocié il y a longtemps. Ils paient pour l'enseignement francophone et reçoivent en échange ce qu'ils avaient depuis longtemps déjà. Les Francophones, en revanche, obtiennent des garanties supplémentaires.

Le transfert des lois communale et provinciale impliquera celui de la procédure disciplinaire, mais ce transfert-là, c'est la chambre bilingue du Conseil d'Etat qui y procédera. En ce qui concerne les garanties offertes aux Flamands de Bruxelles, c'est le statu quo. Toutefois, il n'est pas question de représentation garantie sur le plan communal. Ce qui nous choque aussi, c'est le manque de sympathie envers nos compatriotes germanophones. Or, c'est une question qui nous concerne tous. Nous estimons donc que pour cette Communauté, la proposition qui nous est soumise est totalement insuffisante. Aussi, nous soutenons les propositions visant à créer pour cette région une province et un arrondissement électoral distincts. Jusqu'à ce jour, la Communauté germanophone n'a jamais été traitée équitablement, au mépris de toute

uit de provincie Luik. Wij hopen dat de Franstaligen zullen beseffen dat dit een absolute noodzaak is.

In 1999 keurde het Vlaams Parlement vijf resoluties goed betreffende het na te streven statuut voor Brussel, de fiscale autonomie, de gewaarborgde vertegenwoordiging van de twee taalgroepen in het tweetalig stadsgewest Brussel, de bevoegdheden die Vlaanderen in de toekomst moet verwerven en het principe van niet-inmenging van het federaal bestel in de deelstaten. Men wou met die resoluties tot een écht federaal bestel komen, maar deze akkoorden staan hier mijlenver vanaf. En dan is het belangrijkste nog wat er niet in de akkoorden staat: niets over de geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië, niets over de federalisering van de sociale zekerheid, niets over de splitsing van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Dit alles zal niet verhinderen dat dit land verder zal desintegreren. Daarom stel ik aan de Franstaligen voor: laten we scheiden. *(Applaus bij het Vlaams Blok)*

03.44 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Het ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de Gewesten en de Gemeenschappen ligt in de lijn van het proces van voltooiing van de federalisering en van de prioriteit om een democratisch model tot stand te brengen dat rekening houdt met alle specificiteiten van de deelgebieden van het land. Het kadert tevens in een totaal akkoord dat de structurele herfinanciering verzekert van de Gemeenschappen en het Brussels model verbetert.

Het allesomvattend politiek akkoord dat werd bereikt is op dit ogenblik het meest 'haalbare'.

De Gewesten en de Gemeenschappen beschikken voortaan over alle bevoegdheden die nodig zijn voor hun ontwikkeling, maar tevens blijft een toereikende federale sokkel, met name inzake sociale zekerheid, bestaan.

Voor de groenen is de federale dynamiek in haar eindfase aanbeland. Verder gaan, zou het verbreken van de solidariteit impliceren of een separatistisch risico inhouden, wat wij geenszins wensen.

De Gewesten erven de bevoegdheden op het gebied van landbouw, buitenlandse handel en vooral deze inzake de provincie- en gemeentewetten.

Daar de wetten betreffende de gemeenten met een bijzonder taalstatuut en de pacificatiewetten van 1988 niet naar de Gewesten werden overgeheveld,

logique fédéraliste. Nous préconisons, quant à nous, de dissocier la Communauté germanophone de la Région wallonne et de la province de Liège. Nous espérons que les Francophones se rendront compte que c'est là une nécessité absolue.

En 1999, le Parlement flamand a adopté cinq résolutions concernant le statut souhaité pour Bruxelles, l'autonomie fiscale, la représentation garantie des deux groupes linguistiques au sein de la Région bilingue de Bruxelles-Capitale, les compétences que la Flandre devrait encore acquérir et le principe de non-ingérence du niveau de pouvoir fédéral au sein des entités fédérées. Ces résolutions devaient aboutir à un véritable fédéralisme, mais on est loin du compte avec les présents accords. Pire, l'essentiel ne figure pas dans les accords: pas un mot sur les flux financiers de la Flandre vers la Wallonie, ni sur la fédéralisation de la sécurité sociale, ni sur la scission de l'arrondissement Bruxelles-Hal-Vilvorde. Quoi qu'il en soit, tout cela n'arrêtera pas la désintégration de ce pays. Aussi voudrai-je proposer aux francophones qu'on se sépare, tout simplement. *(Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok)*

03.44 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Le projet de loi spéciale portant transfert de compétences aux Régions et aux Communautés s'inscrit à la fois dans un processus d'achèvement de la fédéralisation et dans la priorité de construire un modèle démocratique, tenant compte de toutes les spécificités des diverses composantes du pays. Il s'inscrit aussi dans un accord global qui assure le refinancement structurel des communautés et améliore le modèle bruxellois.

L'accord politique global obtenu est le meilleur possible aujourd'hui.

Si désormais Régions et Communautés disposent de toutes les compétences pour leur développement, il reste un socle fédéral suffisant, notamment en matière de sécurité sociale.

Pour les écologistes, la dynamique fédérale est arrivée à son terme. Aller plus loin signifierait une rupture de la solidarité ou un risque de séparatisme que nous ne voulons pas.

Les Régions héritent de compétences en matière d'agriculture, de commerce extérieur et surtout des lois provinciale et communale.

Les lois relatives aux communes à statut linguistique spécial et les lois de pacification de 1988 ne leur étant pas transférées, les minorités

zullen de taalminderheden na de goedkeuring van het akkoord niet minder goed worden beschermd dan voorheen.

Wat de gemeenten zonder faciliteiten betreft, vertrouwen wij erop dat het toezicht van het Vlaams Gewest in een coöperatieve logica wordt ingebed. Een signaal in die zin zou alleszins welkom zijn. De structurele herfinanciering van de Gewesten vormt de belangrijkste reden van voldoening en de bekroning van de tien jaar durende strijd van de groenen.

Het akkoord van Hertoginnendal heeft tot een goed budgettair evenwicht tussen de sectoren en voor het onderwijs tot een belangrijke doorbraak in alle netten geleid.

03.45 Yves Leterme (CVP): Uw betoog is onjuist. U beweert dat alle akkoorden gesloten zijn, alle besprekingen in Kamer en Senaat afgerond. Dat is niet waar. Er is hier geen tweederde meerderheid aanwezig. Morgenvroeg moet in de commissie nog een tweederde meerderheid gehaald worden. Men is nog volop aan het marchanderen. We lezen morgen wel in de krant welke onvoorstelbare toegevingen nog aan de Franstaligen gedaan zijn.

03.46 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Ik ben het met u eens : er resten nog enkele uren, maar ik heb vertrouwen in de politieke volwassenheid van de partners. Morgen zal het akkoord een feit zijn. Morgen zullen de Franstalige partijen hun historische verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. De verkozenen van het FDF en de Nieuwe PSC zullen moeten uitmaken of zij de toekomst van de Franse Gemeenschap, het Brussels model en het federalistisch samenwerkingsmodel veilig willen stellen. *(Applaus bij Agalev-Ecolo)*

03.47 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): In Wallonië heet het Lambermontakkoord "les accords de Saint-Polycarpe". Zover liggen we uit elkaar dat een akkoord dat de Gemeenschappen harmonieus moet laten samenleven aan de twee zijden zelfs anders genoemd wordt.

In ons land is er tenminste één gemeenschap die zijn belangen met hand en tand verdedigt - namelijk de Franstaligen - en die ervoor zorgt dat de Vlamingen betalen. Bovendien blijkt dat men in Wallonië niet opgezet is met die Vlamingen. In de Franstalige pers wordt elke Vlaamse eis gediaboliseerd. *(Onderbrekingen van de heer Langendries)*

linguistiques ne seront pas moins bien protégées après le vote de l'accord.

En ce qui concerne les communes sans facilités, nous attendons avec confiance que la Région flamande inscrive sa tutelle dans une logique coopérative. Un signe en ce sens serait bienvenu. Le refinancement structurel des Communautés est le principal motif de satisfaction et l'aboutissement de dix ans de combat des écologistes.

Les accords de Val-Duchesse ont abouti à un bon équilibre budgétaire entre les secteurs et à des avancées importantes pour l'enseignement, dans tous les réseaux.

03.45 Yves Leterme (CVP): Vos propos sont inexacts. Vous prétendez que tous les accords ont été conclus, que toutes les discussions à la Chambre et au Sénat sont clôturées. Cela n'est pas vrai. Il n'y a pas de majorité des deux tiers dans cet hémicycle. Demain matin, cette majorité des deux tiers devra encore être trouvée en commission de révision de la Constitution. Les marchandages vont encore bon train. Demain nous pourrions lire dans les journaux quelles incroyables concessions auront encore été faites aux francophones.

03.46 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Je suis d'accord : il reste quelques heures mais j'ai confiance dans la maturité politique des partenaires. Demain, un accord sera engrangé. Demain, les partis francophones seront placés face à une responsabilité historique. Aux élus du FDF et du Nouveau PSC de décider s'ils veulent un avenir pour la Communauté française, le modèle bruxellois et le fédéralisme de coopération. *(Applaudissements sur les bancs d'Ecolo-Agalev)*

03.47 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): En Wallonie, l'accord de Lambermont est connu sous le nom de Saint-Polycarpe. Nous sommes déjà tellement éloignés les uns des autres qu'un accord destiné à permettre la coexistence harmonieuse des Communautés porte un nom différent de part et d'autre de la frontière linguistique.

Une chose est sûre, notre pays compte une Communauté qui défend ses intérêts bec et ongles. Je fais allusion aux Francophones qui se débrouillent toujours pour faire payer les Flamands. Par-dessus le marché, les Wallons ne seraient pas très contents de leurs compatriotes du nord du pays. La presse francophone diabolise la moindre revendication flamande. *(Interruptions de M. Langendries, notamment)*

Ik verwijs onder meer naar *Le Soir*. Nooit wordt enig begrip getoond voor Vlaamse eisen, tenzij dertig jaar nadien. Denken we maar aan de eerste Vlaamse universiteit die pas na 100 jaar Belgische onafhankelijkheid kon worden gerealiseerd. Denken we maar aan Voeren, waar zelfs de Waalse vakbonden aan de zijde stonden van burggraaf De Sécillon! Indien men dan niet meer anders kon dan toegevingen doen, moeten de Vlamingen ervoor betalen. Dat systeem heeft al sinds lang gewerkt en doet het nog steeds. Ik heb daarvoor in feite respect. De PSC speelt het nu dan ook erg grof en stelt haar eisen. Het gaat hier niet om principes, maar om geld. Wellicht komt straks nog het Europees verdrag inzake minderheden op tafel. De enige culturele minderheid in België is de Duitstalige, en die komt helemaal niet aan zijn trekken.

Toch blijven vele Franstaligen eisen dat het verdrag inzake de minderheden wordt goedgekeurd. In de faciliteitengemeenten worden de Franstalige scholen gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. Dat is wettelijk bepaald. Toch werd de Vlaamse school in Komen nooit financieel gesteund door de Franse Gemeenschap, wel integendeel. Ook daarvoor moet Vlaanderen opdraaien. Intussen komen diezelfde Franstaligen hier wel hun beklag doen over minorisering. De Vlamingen hebben steeds respect gehad voor alle minderheden, waar dan ook in de wereld. Het is toch niet toevallig dat Frankrijk dat verdrag niet wil goedkeuren. Indien wij voorbehoud hebben om dat verdrag goed te keuren, is dat inderdaad uit vrees voor de Franstalige hypocrisie.

Het andere argument dat we vandaag tot vervelens toe moeten horen is dat van de democratie. De Franstaligen beladen het Vlaams Blok met alle ondemocratische zonden. Sommige Vlamingen spelen dat spel mee. Maar de Vlaamse minderheid in Brussel zal haar democratisch recht verliezen om over eigen verkozen te beschikken als het Vlaams Blok niet voor haar rechten opkomt. Men probeert met het Lambermontakkoord onze partij minder invloed te geven maar dat is ten nadele van de Vlamingen in Brussel en hun representativiteit in onze hoofdstad. Luckas Van der Taelen heulde mee met de vijand door af te zien van het Nederlands tijdens de gemeenteraadszittingen in Elsene.

03.48 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Als de heer Luckas Vander Taelen schepen wordt in Elsene moet hij afstand doen van zijn mandaat als

Je songe au journal *Le Soir*, parmi d'autres. Les médias wallons ne montrent aucune compréhension à l'égard des exigences flamandes, si ce n'est avec trente ans de retard. Il n'est que de songer à la première université flamande qui n'a vu le jour qu'un siècle après l'indépendance de la Belgique ! Ou à Fourons où même les syndicats wallons prenaient parti pour le vicomte De Sécillon ! Chaque fois qu'il n'y avait plus d'autre solution que de faire des concessions, les Flamands écopaient. Ce système a fonctionné longtemps et ce n'est pas fini. En fait, j'éprouve une certaine forme de respect pour cela. Mais, aujourd'hui, le PSC ne fait pas dans la dentelle. Il ne défend pas des principes, mais veut tout simplement de l'argent. Et il va sans doute aller plus loin en mettant sur la table le traité européen relatif à la protection des minorités. Mais nous affirmons que la seule minorité culturelle en Belgique est la communauté germanophone, dont les membres sont vraiment traités comme des citoyens de seconde zone.

Pourtant, de nombreux Francophones continuent d'exiger la ratification de la convention relative aux minorités nationales. Les écoles francophones dans les communes à facilités sont subventionnées par la Communauté flamande. C'est la loi qui le prescrit. En revanche, l'école flamande à Fourons n'a jamais reçu d'aide financière de la part de la Communauté française, bien au contraire. Là aussi, c'est la Flandre qui écope. Parallèlement, ces mêmes Francophones se plaignent d'être minorisés. Les Flamands ont toujours respecté toutes les minorités, partout dans le monde. Ce n'est pas par hasard que la France refuse d'approuver cette convention. Nous émettons des réserves sur cet accord, parce que nous craignons effectivement l'hypocrisie des Francophones.

L'autre argument que l'on nous serine jusqu'à l'ennui est celui de la démocratie. Sur ce plan, les Francophones accusent le Vlaams Blok de tous les maux. Certains Flamands se prêtent à ce petit jeu. Or, à Bruxelles, la minorité flamande perdra son droit démocratique de disposer de ses propres élus si le Vlaams Blok n'obtient pas les droits qui lui reviennent. Par ces accords de Lambermont, on cherche à réduire l'influence de notre parti mais c'est au détriment des Flamands de Bruxelles et de leur représentativité dans notre capitale. Lucas Vander Taelen a composé avec l'ennemi en renonçant à s'exprimer en néerlandais durant les séances du conseil communal d'Ixelles.

03.48 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Si M. Lucas Van der Taelen devient échevin à Ixelles, il devra renoncer à son mandat de parlementaire

Europarlementslid.

européen.

03.49 André Smets (PSC): Als de heer Van den Eynde niet bestond, zou men hem moeten uitvinden. Hij spreekt uitstekend Frans, en spreekt met veel appreciatie over de Franstaligen. Ik begrijp niet waarom hij zich vandaag zo omstandig over de Franstaligen beklaagt. *(Gelach)*

03.49 André Smets (PSC): Si M. Van den Eynde n'existait pas, il faudrait l'inventer. Il parle remarquablement bien le français, il apprécie beaucoup les Francophones. Je ne comprends pourquoi il s'en plaint autant aujourd'hui. *(Rires)*

03.50 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Het is niet omdat men een andere taal spreekt, dat men niet opkomt voor zijn taal en cultuur. *(Applaus bij het Vlaams Blok)*

03.50 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ce n'est pas parce qu'on parle aussi une autre langue qu'on ne défend pas ses propres langue et culture. *(Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok)*

Wij verwerpen het Lambermontakkoord omdat het hypocriet en ondemocratisch is.

Nous rejetons l'accord de Lambermont parce qu'il est hypocrite et antidémocratique.

De vergadering wordt gesloten om 19.34 uur.

La séance est levée à 19.34 heures.

Volgende vergadering, woensdag 27 juni om 20.15 uur.

Prochaine séance, mercredi 27 juin à 20.15 heures.